

RAPORT O STANIE GMINY ŻYCHLIN ZA 2023 ROK

---

29 maja 2024 r.

Urząd Gminy w Żychlinie

Szanowni Mieszkańcy, Szanowni Radni Miejscy, Szanowni Państwo!

Ostatnie lata, począwszy od roku 2020 i wybuchu pandemii COVID-19, były okresem nie mającym precedensu w historii polskiego samorządu. Mieszkańcy, czy to większych miast, czy też miasteczek i wsi, zderzyli się w tym czasie z osobistymi dramataми przez niebezpieczny wirus, z efektami licznych obostrzeń, kryzysem inflacyjnym i w następstwie szokiem cenowym, nieudaną reformą finansową Polskiego Ładu i kryzysem migracyjnym związanym z wybuchem wojny w Ukrainie. Tak wiele negatywnych zjawisk spowodowało, że jako społeczeństwo jeszcze przez pewien czas, będziemy okres ten w życiu wspominać bardzo negatywnie.

Po ustaniu pandemii, na życiu małych społeczności, największe piętno odcisnęły zmiany sytuacji gospodarczej. Rząd RP w latach 2021-2023 wprowadzał istotne zmiany w systemie podatkowym, i to aż trzykrotnie z uwagi na liczne błędy pierwotnej reformy. Spotęgowało to kolejne negatywne skutki dla mieszkańców i samorządów gmin, powiatów oraz województw.

W związku z uszczuplaniem naszych dochodów, niewystarczającymi rekompensatami finansowymi, w budżetach samorządów pojawiły się znaczące ubytki w dochodach, a w wydatki znacznie rosły z uwagi na podnoszenie cen prądu, kosztów usług, płacy minimalnej itd. Bolesny deficyt dochodów dotknął małe miasta i gminy, takiej jak Żychlin. Wystarczy podać jedną wartość, a mianowicie szacunkową kwotę utraconych dochodów bieżących w wysokości około 5 mln. złotych.

To ogromna skala straty w stosunku do niedużego budżetu Gminy Żychlin. Dodatkowym zakłócającym pracę samorządu trendem była wysoka inflacja, wszechogarniająca drożyzna, która powodowała, że ubytki dochodów stawały się jeszcze bardziej odczuwalne. Koszty działalności poszybowały w górę, a ceny w przetargach na inwestycje przekroczyły często możliwości ich finansowania, i to mimo otrzymanych dotacji z programu Polski Ład. W czasie nieprzyjaznych warunków ekonomicznych i krytycznie ocenianych decyzji rządowych, staraliśmy się wykonywać swoje zadania eliminując lub ograniczając niepożądane skutki dla mieszkańców.

„Raport o stanie Gminy Żychlin za 2023 rok” ukazuje zmiany jakie nastąpiły w mieście i gminie, w związku ze zmianami podatkowymi, w sferze społecznej, budżetowej, inwestycyjnej i gospodarczej oraz w zakresie funkcjonowania oświaty, sportu i kultury.

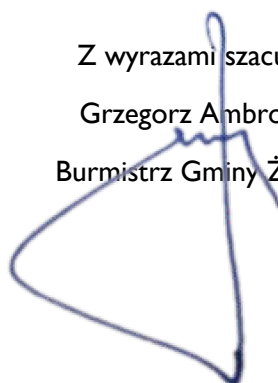
Informacje zawarte w raporcie, ponownie posłużą mieszkańcom miasta i gminy do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu terytorialnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości gminy. Zawsze z dużym zaciekawieniem, przysłuchuję się pomysłom przedstawianym przez mieszkańców w bezpośrednich rozmowach, a wiele z nich znajduje odzwierciedlenie w wykonanych zadaniach inwestycyjnych i modernizacjach przestrzeni naszej miejscowości. Nie jesteśmy w stanie zrealizować wszystkich pomysłów, a często należy z czegoś zrezygnować lub przesunąć realizację na później. Wiele zależy od sytuacji wewnętrznej i potencjału danego samorządu, a zarządzając skromnym zasobem tak małego samorządu jak Gmina Żychlin, należy mieć na względzie konieczność ciągłego monitorowania sytuacji finansów publicznych. Wszelkie zmiany w zakresie dochodów, stan koniunktury gospodarczej, często zależne są od źródeł zewnętrznych, które mają największy wpływ na realizację naszych zadań. Obecnie to kryzys gospodarczy i inflacyjny.

W raporcie znajdą Państwo informacje, pozwalające ocenić, jak poważny wpływ na sytuację w samorządach mają decyzje Parlamentu RP dotyczące zmian w prawie podatkowym, czy też wprowadzane przez Rząd RP reformy. Najczęściej ze skutkami ich wdrażania i finansowania samorządy muszą radzić sobie same.

Raport przedstawia wyniki pracy zespołowej w licznych miejskich instytucjach, od urzędu gminy począwszy. Pragnę w tym miejscu podziękować wszystkim współpracownikom, którzy przez poprzedni rok angażowali wszelkie siły i uruchamiali swoją kreatywność w celu rozwiązywania licznych problemów, opracowywania i prowadzenia modernizacji w przestrzeni miasta i gminy, szkołach czy instytucjach kultury.

Życzę nam wszystkim i przede wszystkim mieszkańcom, żeby kolejne lata przyniosły nam wytchnienie i pozwoliły na spokojniejsze przygotowywanie i realizację najważniejszych planów.

Z wyrazami szacunku
Grzegorz Ambroziak
Burmistrz Gminy Żychlin

SPIS TREŚCI

1.	Informacje ogólne	6
1.1	Ogólna charakterystyka gminy	6
1.2	Demografia	9
1.3	Bezrobocie.....	12
2.	Informacje finansowe i inwestycyjne	14
2.1	Wykonanie budżetu gminy	14
2.2	Wykonanie wydatków inwestycyjnych w 2023.	28
3.	Gospodarka lokalna: infrastruktura i usługi komunalne, budownictwo i przedsiębiorstwa.....	36
3.1	Zaopatrzenie w wodę – system i koszty	36
3.2	Odprowadzanie ścieków w Aglomeracji Żychlin i poza nią – system i koszty	37
3.3	Podsumowanie analizy kosztów systemu wodno-kanalizacyjnego	38
3.4	Gazyfikacja gminy	39
3.5	Mieszkaniowy zasób gminy	39
3.6	Lokalny transport zbiorowy	42
3.7	Gminne spółki prawa handlowego.....	46
3.8	Wartość mienia komunalnego	47
3.9	Sieć dróg na terenie gminy.....	47
3.10	Budownictwo	48
3.11	Przedsiębiorstwa	55
3.12	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna – Podstrefa Żychlin i Podstrefa Dobrzelin	56
4	Informacja o stanie realizacji polityk, programów i strategii	59
4.1	Strategia Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2015 - 2022 - PODSUMOWANIE.....	59
4.2	Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Żychlin na lata 2017-2024.....	64
4.3	Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żychlin na 2023 rok.....	67
4.4	Program usuwania wyrobów zawierających azbest	68
4.5	Programy edukacji ekologicznej.....	68
4.6	Plan gospodarki niskoemisyjnej - podsumowanie.....	69
4.7	Strategia rozwiązywania problemów społecznych	70
4.8	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminny program przeciwdziałania narkomanii.....	70
4.9	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2023 – 2025.....	71
4.10	Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Żychlin	72
5	Realizacja uchwał Rady Miejskiej w Żychlinie.....	72
6	Życie społeczne w gminie	75

6.1	Organizacja oświaty	75
6.2	Żychliński Dom Kultury	79
6.3	Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna	88
6.4	Promocja wewnętrzna i zewnętrzna gminy	90
6.5	Fundusz sołecki i małe inwestycje na obszarach wiejskich	99
6.6	Współpraca z organizacjami pozarządowymi	105
6.7	Współpraca gminy z innymi samorządami lokalnymi oraz międzynarodowa	108
6.8	Centrum Wsparcia Doradczego – pilotażowy program wsparcia dla małych JST	113
6.9	Sport	119
7	Organizacja pomocy społecznej w gminie	128
7.1	Świadczenia z pomocy społecznej	130
7.2	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne	132
7.3	Magazyn interwencyjny MOPSik	133
7.4	Korpus wsparcia seniora	133
7.5	Pozostałe zadania realizowane przez MGOPS	133
8	Bezpieczeństwo	136
8.1	Policja	136
8.2	Ochotnicze Straże Pożarne	136
8.3	Zabezpieczenie pobytu obywateli Ukrainy uciekających przed działaniami wojennymi	137
	Podsumowanie	139

I. INFORMACJE OGÓLNE

I.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Żychlin jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie łódzkim, powiecie kutnowskim, na Nizinie Mazowieckiej, nad rzeką Słudwią.

NIZINY ŚRODKOWOPOLSKIE

mapa hipsometryczna

0 20 40 60 80 km

źródło: internet

Miasto Żychlin stanowi centrum usług dla wielu okolicznych miejscowości, położonych w samej gminie oraz w gminach ościennych z powiatu kutnowskiego i gostyńskiego. Pierwsze wzmianki o miejscowości pochodzą z początków XIV wieku, a prawa miejskie datowane są na rok 1397.

Żychlin posiadał prawa miejskie do 1870 roku, gdy odebrano je miastu ukazem carskim. Była to kara za czynny udział mieszkańców w Powstaniu Styczniowym. Przywrócenie praw miejskich nastąpiło niedługo po odzyskaniu niepodległości w 1924 roku.

Do 31 grudnia 1987 roku Żychlin był oddzielną miejską jednostką administracyjną. Decyzją Wojewódzkiej Rady Narodowej, okalająca miasto Gmina Dobrzelin, została dołączona do miasta i powstała Rada Narodowa Miasta Żychlina i Gminy Dobrzelin oraz powołano Naczelnika Miasta Żychlina i Gminy Dobrzelin. Od dnia 1 stycznia 1992 roku zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów dokonano połączenia miasta i gminy w jedną Gminę Żychlin.

Powierzchnia gminy obejmuje obszar 76,65 km², w tym obszar miejski 8,69 km². Jest jedną z mniejszych obszarowo gmin w Polsce. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. Gmina liczyła 10.771 mieszkańców, w tym miasto Żychlin liczyło 7.070 osób.

Obszar Gminy Żychlin podzielony jest na 21 sołectw (teren wiejski) i dwa osiedla (miasto).

Lp.	Nazwa sołectwa lub osiedla	Wsie lub ulice wchodzące w skład sołectwa lub osiedla
1.	Biała	Biała, Grzybów Hornowski
2.	Brzeziny	Brzeziny, Śleszyn Mały, Marianka
3.	Budzyń	Budzyń
4.	Buszków	Buszków Dolny, Buszkówek, Orątki Górne
5.	Chochółów	Chochółów, Orątki Dolne, Strzelce, Jadwigów
6.	Czesławów	Czesławów, Drzewoszki Małe
7.	Dobrzelin	Dobrzelin
8.	Drzewoszki	Drzewoszki Wielkie, Aleksandrów
9.	Grabie	Grabie
10.	Grabów	Grabów
11.	Grzybów	Gajew Grzybowski, Grzybów Dolny, Janów Grzybowski, Klemensów Grzybowski
12.	Kaczkowizna	Kaczkowizna, Sędki
13.	Kruki	Balików, Kruki, Zarębów, Szczytów
14.	Pasieka	Pasieka
15.	Sokołówek	Sokołówek
16.	Śleszyn	Śleszyn, Aleksandrówka
17.	Tretki	Dzwonków, Gajew, Tretki, Stanisławów
18.	Wola Popowa	Wola Popowa
19.	Zagroby	Kędziory, Kozanki, Zagroby, Leśne
20.	Zgoda	Oleszcze, Śleszynek, Zgoda
21.	Żabików	Żabików
22.	Osiedle Nr 1 w Żychlinie	Sannicka, Wiejska, Pomorska, Polowa, Al. Raclawickie, Blizińskiego, Głowackiego, 3 Maja, Pl. Wolności, Kwiatowa, Przeskok, Ściegiennego, Wspólna, Pl. Jana Pawła II, Orłowskiego, Jaśminowa, Różana, Chabrowa, Wrzosowa, Konwaliowa, Ogrodowa, I Maja, Kilińskiego, Młyńska, Pl. 29 Listopada, Zdrojowa, Złota, Barlickiego, Kościuszki, Narutowicza Nr od 1 do 63, Traugutta, Łąkowa, Os. Traugutta
23.	Osiedle Nr 2 w Żychlinie	Dąbrowskiego, Marchlewskiego, H. Sawickiej, Żeromskiego, Krasickiego, Prusa, Dobra, Dobrzelińska, Dolna, Graniczna, Cicha, Mała, Mickiewicza, Nowa, Narutowicza Nr od 71 do 134, Sienkiewicza, Słowackiego, Śląska, Waryńskiego, Okoniewskiego, Krótka, Tuwima, Reja, Fabryczna, Kolejowa

Gmina swoje zadania realizuje przy pomocy następujących jednostek organizacyjnych:

- **Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Marii Kownackiej w Żychlinie i Żychliński Dom Kultury w Żychlinie - dyrektor Magdalena Modrzejewska-Rzeźnicka**
- **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie - kierownik Barbara Sitkiewicz**
- **Przedszkole Samorządowe Nr 1 w Żychlinie - dyrektor Ewa Florczak**
- **Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Grabowie - dyrektor Barbara Pietrzak**
- **Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Żychlinie - kierownik Patryk Czarnecki (od dnia 1 lipca 2023)**
- **Zespół Szkół Nr 1 w Żychlinie (Szkoła Podstawowa Nr 1 oraz Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza) - dyrektor Janusz Głuszcz**
- **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żychlinie (Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II oraz Przedszkole Samorządowe nr 2) - dyrektor Reanata Durka**
- **Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Żychlinie Sp. z o.o. - prezes Zbigniew Wojtczak**

Rada miejska będąca organem uchwałodawczym gminy w 2023, była radą VIII kadencji samorządu licząc od 1990 roku. Obecnie kadencja trwa pięć lat, a nie cztery jak dotychczas. Podobnie jak w przypadku wójtów, burmistrzów i prezydentów, kadencja została wydłużona o rok w stosunku do poprzednich, a dodatkowo o kolejne 6 miesięcy przesunięto termin wyborów samorządowych, żeby nie nakładał się na termin wyborów parlamentarnych. W związku z tym zakończenie VIII kadencji miało miejsce z końcem kwietnia 2024. Wydłużenie kadencji o 6 miesięcy miało charakter epizodyczny, co oznacza, że jej przepisy wprowadzają czasowe odstępstwo od uregulowanej już materii.

Skład osobowy Rady Miejskiej w Żychlinie VIII kadencji:

**Przewodnicząca Rady - Elżbieta Sikora; Wiceprzewodniczący Rady - Michał Kowalik
Rafał Klimczak; Janusz Kowalski; Leszek Kwiatkowski; Justyna Rapsiewicz; Agnieszka Sidwa;
Sylwia Sobierańska; Ewa Stańczak; Stanisław Szymański; Krzysztof Wojtalewicz; Ewa Wypych;
Zbigniew Wypych; Rafał Zajączkowski; Paulina Szałamacha**

Rada miejska pracuje w podziale na następujące komisje rady:

Komisja Rewizyjna w składzie:

**Przewodniczący - Leszek Kwiatkowski; Wiceprzewodniczący - Paulina Szałamacha,
Krzysztof Wojtalewicz; Rafał Zajączkowski; Rafał Klimczak; Stanisław Szymański**

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji w składzie:

**Przewodniczący - Zbigniew Wypych; Wiceprzewodniczący - Rafał Klimczak;
Agnieszka Sidwa; Justyna Rapsiewicz; Leszek Kwiatkowski; Rafał Zajączkowski**

Komisja Rozwoju Gospodarczego i Budżetu w składzie:

**Przewodniczący - Ewa Stańczak; Wiceprzewodniczący - Janusz Kowalski
Ewa Wypych; Michał Kowalik; Zbigniew Wypych**

Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych w składzie:

**Przewodniczący - Agnieszka Sidwa; Wiceprzewodniczący - Sylwia Sobierańska
Elżbieta Sikora; Ewa Stańczak; Justyna Rapsiewicz; Paulina Szałamacha**

Komisja Rolna, Prawa i Porządku Publicznego w składzie:

**Przewodniczący - Stanisław Szymański; Wiceprzewodniczący - Krzysztof Wojtalewicz
Ewa Wypych; Janusz Kowalski; Michał Kowalik; Sylwia Sobierańska**

Organem wykonawczym gminy jest Burmistrz Gminy Żychlin – Grzegorz Ambroziak, który rozpoczął pracę w Urzędzie Gminy w Żychlinie w październiku 1995 roku, a po raz pierwszy wybrany został przez mieszkańców na stanowisko burmistrza w listopadzie 2006 roku. Kadencja z lat 2018-2024 była czwartą z rzędu sprawowaną na tym stanowisku przez urzędującego burmistrza.

Bieżącą obsługą administracyjną i materialno-techniczną organów gminy zapewnia Urząd Gminy w Żychlinie. W skład kierownictwa gminy wchodzi poza burmistrzem:

Zastępca Burmistrza Gminy Żychlin - Zbigniew Gałązka od grudnia 2006 (z samorządem związany od 1998)

Skarbnik Gminy Żychlin - Emilia Rajewska od lipca 2001 (z samorządem związana od 1994) Sekretarz Gminy

Żychlin - Waldemar Bartochowski od grudnia 2006 (wcześniej Kierownik MGOPS w Żychlinie)

Urząd Gminy funkcjonuje w podziale na referaty:

Referat Organizacyjno-Prawny - którym kieruje sekretarz gminy

Referat Finansowy - którym kieruje skarbnik gminy

Referat Budownictwa, Planowania Przestrzennego i Inwestycji – którym od 2007 roku kieruje Krzysztof Anyszka (pracownik samorządowy od 1990)

Referat Rolnictwa, Gospodarki Gruntami i Ochrony Środowiska - którym od 2011 roku kieruje Łukasz Prośniewski (pracownik samorządowy od 2007)

Referat Oświaty i Zdrowia - którym od 2012 kieruje Małgorzata Szymańska (pracownik samorządowy od 1990)

Referat Spraw Obywatelskich i Urząd Stanu Cywilnego - którym od 1990 kieruje Zuzanna Szymańska (pracownik samorządowy od 1990)

Referat Gminne Centrum Promocji i Informacji - którym od 2011 kieruje Edyta Ledzion (pracownik samorządowy od 2007)

Jak wynika z danych kadry zarządzającej są to pracownicy o bardzo bogatym doświadczeniu zawodowym, w większości związani z samorządem od lat 90. XX wieku.

Urząd Gminy w Żychlinie wraz ze swoimi jednostkami organizacyjnymi zatrudnia średniorocznie ok. 400 osób. Samorząd gminny jest jednym z największych pracodawców w gminie. Wynika to przede wszystkim z bardzo rozbudowanego zakresu działalności samorządu. Zadania własne i rządowe zlecone gminie to wiele obszarów funkcjonowania lokalnych społeczności, od spraw administracyjnych począwszy, poprzez zarządzanie oświatą, kulturą, sportem, gospodarką odpadami, budową i eksploatacją infrastruktury technicznej oraz drogowej, na mieszkalnictwie i komunikacji lokalnej kończąc.

Z roku na rok, z uwagi na rozwój społeczno-gospodarczy kraju, samorzady w Polsce otrzymują kolejne zadania do realizacji, lub zwiększa się ich udział w finansowaniu zadań ze środków własnych. Według większości specjalistów wynika m.in. z powodzenia reformy samorządowej i skuteczności działań samorządów lokalnych idącego w parze z ciągłym rozwojem organizacyjnym i kompetencji.

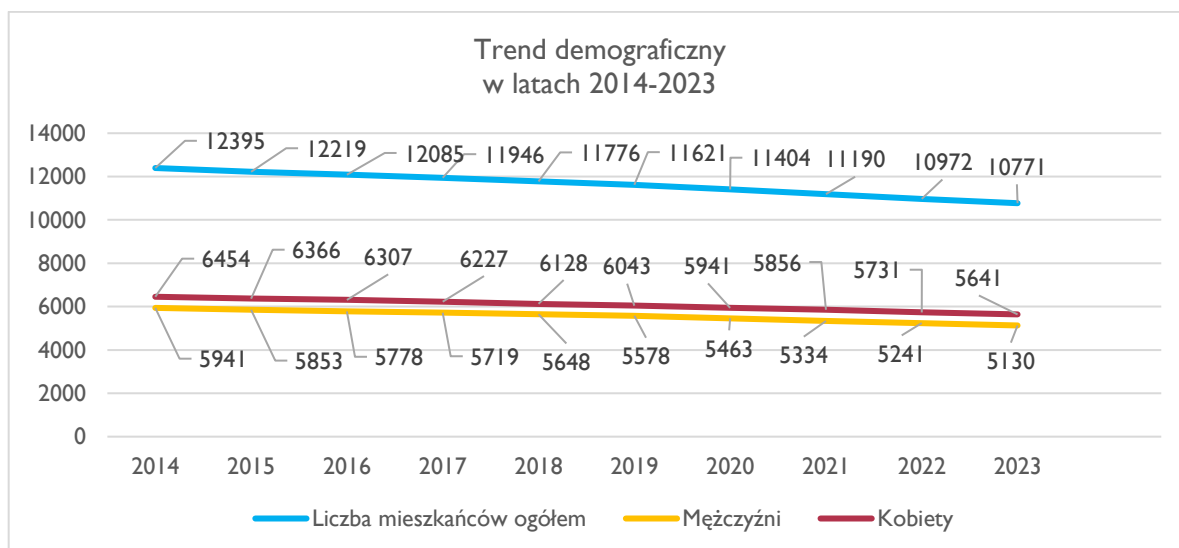
Siedziba Gminy Żychlin
Urząd Gminy w Żychlinie, ul. Barlickiego 15

1.2 DEMOGRAFIA

Według stanu na koniec 2023. Gmina Żychlin liczyła 10.771 mieszkańców, z tej liczby teren Miasta Żychlin zamieszkuje 7.270 osób.

Liczba mieszkańców Gminy Żychlin w latach 2014-2023 z podziałem na płeć i wiek przedprodukcyjny (<18), produkcyjny (19-60K i 18-65M) i poprodukcyjny (>60K i >65M):							
Rok	Liczba mieszkańców ogółem	Mężczyźni	Kobiety	wg wieku:	<18 r.ż.	18-65 M 19-60 K	>65 M >60 K
2014	12.395	5.941	6.454	M	1.045	4.136	760
				K	958	3.691	1.805
2015	12.219	5.853	6.366	M	1.013	4.073	767
				K	934	3.605	1.827
2016	12.085	5.778	6.307	M	1.015	3.987	776
				K	920	3.496	1.891
2017	11.946	5.719	6.227	M	989	3.910	820
				K	911	3.401	1.915
2018	11.776	5.648	6.128	M	990	3.814	844
				K	884	3.290	1.954
2019	11.621	5.578	6.043	M	964	3.766	883
				K	821	3.207	1.980
2020	11.404	5.463	5.941	M	926	3.648	889
				K	829	3.137	1.975
2021	11.190	5.334	5.856	M	912	3.508	914
				K	827	3.043	1.986
2022	10.972	5.241	5.731	M	944	3.385	912
				K	845	2.912	1.974
2023	10.771	5.130	5.641	M	832	3.302	917
				K	911	2.831	1.978

Jak wynika z powyższych danych, na przestrzeni ostatnich lat, liczba mieszkańców gminy sukcesywnie maleje. Jest to zjawisko, które jest odzwierciedleniem ogólnokrajowej tendencji zmniejszania się liczby ludności, które w zestawieniu ze starzeniem się społeczeństwa oraz z rosnącą liczbą zgonów i malejącą liczbą urodzin, ma niekorzystny wpływ na funkcjonowanie całego kraju.

Wykres przedstawia dane dla każdego roku pomiędzy 2014 a 2022 w podziale na mężczyzn i kobiety. Postępująca depopulacja, zarówno w skali kraju, jak i naszej małej ojczyzny, jaką stanowi nasza gmina, będzie z pewnością miała swoje negatywne konsekwencje rozwojowe i to w każdym wymiarze funkcjonowania społeczeństwa.

Kolejna tabela przedstawia zmianę liczby mieszkańców w ujęciu procentowym rok do roku.

Rok	Liczba mieszkańców	Spadek w %
2014	12.395	
2015	12.219	- 1,44
2016	12.085	- 1,11
2017	11.946	- 1,16
2018	11.776	- 1,44
2019	11.621	- 1,33
2020	11 404	- 1,87
2021	11.190	-1,87
2022	10.972	-1,95
2023	10.771	-1,83

Jak wynika z powyższych danych w latach 2014-2023 spadki roczne liczby ludności kształtowały się na poziomie od 1,11 % (2016) do 1,95 % (2022). W 2023 spadek roczny był niższy niż w poprzednich latach 2020-2022.

Interesującym zjawiskiem była rosnąca w latach 2014-2018 liczba zawieranych małżeństw, przy jednoczesnej malejącej liczbie urodzin w tym samym przedziale czasowym. W latach 2019-2020 liczba zawieranych małżeństw spadła o 50%, a w 2021 delikatnie wzrosła. Przyczyn tego można upatrywać m.in. we fakcie, że w jakiejś mierze zawierane małżeństwa są drugimi małżeństwami, w których z reguły nie rodzą się lub jeśli w ogóle to rodzi się mniej dzieci. Na tym tle niepokojąco przedstawia się również wzrastająca liczba zgonów, szczególnie w latach 2020-2022 (pandemii choroby Covid-19), to odpowiednio o 43, 37 i 54 zgonów więcej w stosunku do ostatniego roku przed pandemią (2019).

Liczba urodzeń, zgonów i małżeństw w Gminie Żychlin w latach 2014-2022							
Rok	Liczba małżeństw	Liczba urodzeń ogółem	Liczba zgonów ogółem	Przyrost naturalny	Płeć	Urodzenia	Zgony
2014	55	130	141	- 11	M	69	68
					K	61	73
2015	64	93	179	- 86	M	46	94
					K	47	85
2016	61	123	172	- 49	M	68	105
					K	55	67
2017	63	93	170	- 77	M	49	78
					K	44	92
2018	74	101	189	- 88	M	57	97
					K	44	78
2019	47	79	170	- 91	M	48	77
					K	31	93
2020	35	96	213	-117 *)	M	50	109
					K	46	104
2021	49	80	207	-127 *)	M	38	114
					K	42	93
2022	44	74	224	-150 *)	M	38	116
					K	36	108
2023	29	68	195	-127 *)	M	36	105
					K	32	90

*) na wieloletni zwiększony trend spadkowy przyrostu naturalnego największy wpływ mogła mieć pandemia Covid-19 - wyraźny wzrost liczby zgonów

Niestety wprowadzony program 500+ (obecnie 800+) mający zmienić tendencje demograficzne na korzyść, nie przynosi oczekiwanych rezultatów, co widać po braku wzrostu narodzin zarówno w skali gminy jak i województwa oraz całego kraju.

1.3 BEZROBOCIE

Na terenie naszej gminy od lat 90.tych funkcjonuje Filia Powiatowego Urzędu Pracy w Kutnie. Gmina Żychlin wspiera funkcjonowanie w mieście filii dla wygody mieszkańców. Filia obsługuje również mieszkańców Gminy Oporów. Na ten cel przeznaczone są pomieszczenia, które zostały zmodernizowane i przystosowane do wymogów nowoczesnej obsługi klienta PUP oraz zapewniane jest w niezbędnym zakresie bieżące utrzymanie filii. W przekonaniu radnych i władz samorządowych, funkcjonowanie Filii PUP jest dla mieszkańców dużym ułatwieniem, zwłaszcza jeśli uwzględni się fakt, że klientami Filii są głównie osoby bezrobotne i to nierzadko bez prawa do zasiłku. Istnienie filii sprzyja również współpracy na rzecz osób potrzebujących z innymi lokalnymi jednostkami tj. Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Wzorem lat ubiegłych gmina współpracuje z PUP w zakresie realizowania aktywnych form zwalczania bezrobocia, poprzez realizowanie wspieranych form zatrudnienia, takich jak staże czy roboty publiczne. Kierunek wdrażanej przez Rząd RP strategii wsparcia rodzin, wysoka podaż etatów na rynku pracy z uwagi na wysoki wzrost gospodarczy, istnienie w Gminie Żychlin i w bezpośrednim sąsiedztwie w Strefie Ekonomicznej licznych zakładów produkcyjnych powoduje, że w ciągu ostatnich 5. lat drastycznie spadła wielkość środków finansowych na prowadzenie programów zatrudnienia w ramach robót publicznych. Do niedawna Gmina Żychlin na przestrzeni roku kalendarzowego dysponowała liczbą od 100 do 130 etatów na zatrudnianie w okresach minimum 3 miesięcznych. W latach 2017-2023 liczba tych etatów spadła do kilkunastu w skali roku. Wzrost zanotowaliśmy w 2021 z liczby 7 do 30 etatów w ramach robót publicznych oraz z 11 etatów do 13 w ramach staży w stosunku do 2020 roku. W 2022 roku nie odbywały się programy stażowe, a w ramach robót publicznych otrzymaliśmy 38 etatów.

W 2023 roku było zatrudnione 10 osób w ramach staży, natomiast liczba osób zatrudnionych w ramach programu robót publicznych wyniosła tylko 22 osoby. Dało to wzrost zatrudnienia na stażach o 10 etatów, ale spadek zatrudnionych w ramach robót publicznych o 16 etatów w stosunku do 2022 roku. Biorąc pod uwagę potrzeby i poziomy lat wcześniejszych są to wartości na poziomie 30% zapotrzebowania.

Liczba osób bezrobotnych z Gminy Żychlin zarejestrowanych w PUP		
Na koniec roku	Liczba ogółem	W tym kobiety
2014	975	551
2015	860	514
2016	787	456
2017	654	407
2018	584	371
2019	592	381
2020	595	367
2021	508	301
2022	476	283
2023	455	262

Tendencja do zmniejszania dotacji z budżetu państwa na programy wsparcia bezrobotnych, wynika z rosnącego rynku pracy i znacznego spadku poziomu bezrobocia w Polsce (5,1%). Na terenie Województwa Łódzkiego (5,6 %), Powiatu Kutnowskiego (7,8 %) jak i w samej Gminie Żychlin, wyraźny jest spadek bezrobocia rejestrowany przez GUS, z wysokich poziomów rzędu od 18 do 21 % (w latach 2012-2015) do poziomu ok. 7,75% w 2021 i 7,6% w 2023. Trend ten utrzymuje się od kilku lat na terenie naszej gminy dzięki dobrej koniunkturze gospodarczej, która przynosi nowe inwestycje gospodarcze i tworzy nowe miejsca pracy.

W latach 2014-2023 liczba osób bezrobotnych zmalała o ponad 53%. W 2023 najczęściej bez pracy pozostawały kobiety – 57 % osób bezrobotnych w 2023 roku. Liczba bezrobotnych kobiet w latach 2014 do 2023 spadła również znacząco z 551 do 262 osób (-52,45%).

2. INFORMACJE FINANSOWE I INWESTYCYJNE

2.1 WYKONANIE BUDŻETU GMINY

Na 31 grudnia 2023 r. dochody b.gm. wykonane zostały w wysokości 60.982.086,51 zł, co stanowi 93,19 % wykonania planu (wzrost z kwoty 53.961.018,41 zł w 2020, 97% planu i 59.939.833,82 zł w 2021, 100,99% planu oraz spadek w stosunku do 2022 z kwoty 65.096.346,77 zł, 96%), w tym:

- ❖ dochody bieżące na plan 59.410.869,24 zł (w 2020: 52.596.201,09 zł; w 2021: 57.218.511,97 zł, w 2022: 66.163.140,57 zł) zrealizowano w wysokości 58.899.744,21 zł (w 2020: 51.164.296,06 zł, w 2021: 57.808.594,14 zł; w 2022: 64.130.928,35 zł), co stanowi 99,14 % planowanych dochodów (w 2020: 97,28 %; w 2021: 101,3%; w 2022: 96,93%),
- ❖ dochody majątkowe zostały zrealizowane w kwocie 2.082.342,30 zł, tj. 34,55 % (w 2020: 2.796.722,35 zł, tj. 80,54 % planu; w 2021: 2.131.239,68 zł tj. 100 % planu; w 2022: 965.418,42 zł tj. 60,03 % planu).

Wykonanie dochodów podatkowych na koniec 2023 r. przedstawia się następująco:

- ❖ podatek rolny wykonano w kwocie 1.050.908,74 zł (w 2020: 870.885,87 zł; w 2021: 858.330,15 zł, w 2022: 965.466,41 zł), z której:
  - 8.438,25 zł uzyskano z wpływów podatku rolnego od osób prawnych; skutek obniżenia górnych stawek podatku na koniec roku wyniósł 1.030 zł,
  - 1.042.470,49 zł – to wykonanie podatku rolnego od osób fizycznych; skutek obniżenia przez radę ceny skupu żyta jako podstawy obliczenia podatku rolnego na obszarze gminy za 2023 rok wyniósł 128.739 zł.
- ❖ podatek od nieruchomości został wykonany w wysokości 8.610.538,00 zł (w 2020: 6.904.325,19 zł; w 2021: 7.008.305,75 zł; w 2022: 7.613.699,07 zł):
  - osoby prawne i inne jednostki organizacyjne dokonały wpłaty podatku w kwocie 7.084.176,99 zł, co stanowi 101,20 % planowanych dochodów z tego tytułu; skutek obniżenia górnych stawek podatku wyniósł 358.710,07 zł; skutek udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) obliczany za 2023 rok wyniósł 89.961,27 zł. Umorzono zaległości podatkowe w łącznej wysokości 247.125,00 zł. Na koniec 2023 roku zaległości wynoszą 21.619,00 zł, nadpłata wynosi 26,13 zł;
  - wpływ podatku od nieruchomości od osób fizycznych w 2023 roku wyniósł 1.526.361,01 zł, tj. 102,79 % planu. Skutek obniżenia przez Radę stawek podatku od nieruchomości obliczany za okres sprawozdawczy to kwota 156.744,00 zł. Saldo zaległości na koniec 2023 r. wynosi 392.092,66 zł, nadpłata to kwota 12.149,26 zł.
- ❖ podatek od środków transportowych w 2023 r. został wykonany w wysokości 422.615,90 zł (w 2020: 293.779,90 zł; w 2021: 323.633,35 zł; w 2022: 432.626,97 zł), z której:
  - osoby prawne dokonały wpłaty podatku w wysokości 44.278,50 zł. Skutek obniżenia górnych stawek podatku to kwota 28.247,00 zł, kwota zaległości na koniec roku wynosi 34.689,63 zł;
  - osoby fizyczne na plan 371.327 zł dokonały wpłat w wysokości 378.337,40 zł co stanowi 101,89 % planowanych dochodów. Skutek obniżenia górnych stawek podatku od

środków transportowych wyniósł 156.985,00 zł. Saldo zaległości na koniec roku 2023 to kwota 49.569,73 zł, saldo nadpłat to kwota 64,00 zł.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę czytelnika Raportu na aspekt związany ze zmianami dochodowymi (udział w podatkach) będącymi skutkiem wprowadzonych reform w ramach Polskiego Ładu.

Przed wprowadzeniem Polskiego Ładu:

w 2021 roku

❖ **udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych planowano w wysokości 11.432.778,57 zł i zostały wykonane w tej wysokości 11.432.778,57 zł - 100 % planowanego dochodu z tego tytułu.**

w 2022 roku

❖ **z uwagi na pierwsze zmiany podatkowe - udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych planowano mniejsze, na 9.330.131 zł, dzięki przekazaniu rekompensaty zostały wykonane w wysokości 10.099.237 zł, co stanowi 108,24 % planowanego dochodu z tego tytułu.**

w 2023 roku po pełnym wprowadzeniu zmian podatkowych Polskiego Ładu

❖ **udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosły tylko 7.800.036 zł – stanowi to spadek realny w stosunku do 2022 roku o kwotę bagatela 3 632 742,57 zł(!),**

- ❖ **udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych wykonano w kwocie 1.425.414 zł, co stanowi 100 % planu (w 2020 wykonano w kwocie: 425.420,24zł, co stanowi 51,34 % planu; w 2021 wykonano w kwocie: 1.050.322 zł, co stanowi 100 % planu; w 2022 wykonano w kwocie: 603.937,29 zł, co stanowi 120,79 % planu),**
- ❖ **podatek od czynności cywilnoprawnych łącznie osób prawnych i osób fizycznych został wykonany w 107,72 % i wynosi 540.539,74 zł (w 2020 wykonany w 116,53 % i wynosił 417.299,31 zł; w 2021 wykonano w kwocie: 435.427,22 zł, co stanowi 108,35 % planu; w 2022 wykonano w kwocie: 535.669,24 zł, co stanowi 132,68 % planu),**
- ❖ **dochody z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące zostały wykonane w wysokości 10.484.265,72 zł (w 2020 w wysokości 17.467.922,38 zł w tym dochody bieżące na programy, projekty finansowane z udziałem środków UE stanowią kwotę 170.413,66 zł; dochody wykonane w 2021 w wysokości 21.844.036,16 zł, dochody wykonane w 2022 w wysokości 18.915.562,51 zł),**
- ❖ **subwencje ogólne z budżetu państwa zostały wykonane w 100 % i stanowią kwotę 17.061.457,15 zł (w 2020 wykonane w 100 % i stanowiły kwotę 10.828.396 zł; w 2021 wykonane w 100 % i stanowiły kwotę 11.722.474 zł; w 2020 wykonane w 100 % i stanowiły kwotę 12.717.835 zł).**

Dochody majątkowe stanowią 3,41 % wykonanych dochodów ogółem (w 2020: 5,18 %; w 2021: 1,48 %; w 2022: 3,45 %). Ze sprzedaży majątku Gmina Żychlin w 2023 nie uzyskała dochodów.

W 2023 roku wydatki budżetowe na plan 73.555.946,09 zł zostały wykonane w wysokości 66.479.002,28 zł i stanowiło 90,38 % planu (wzrost z kwoty 53.337.633,91 zł w 2020, 93,78 % planu; wzrost z kwoty 58.886.092,03 zł w 2021, 94,75 % planu; wzrost z kwoty 73.310.225,83 zł w 2022, 94,75 % planu).

Wykonanie wydatków bieżących na 31 grudnia 2023 r. wyniosło 57.870.237,53 zł i stanowiło 93,55 % uchwalonego planu (wykonanie 2020 r. wyniosło 49.380.392,43 zł i stanowiło 93,96 % planu; wykonanie 2021 r. wyniosło 55.133.536,37 zł i stanowiło 95,76 % planu; wykonanie 2021 r. wyniosło 61.271.469,50 zł i stanowiło 91,41 % planu).

Wydatki majątkowe stanowią 12,95 % wykonanych wydatków ogółem i zostały zrealizowane w kwocie 8.608.764,75 zł (2020: 5,99 %, 2.957.241,48 zł; 2021: 6,37 %, 3.752.555,66 zł; 2022: 8,04 %, 5.355.519,63 zł).

Największą pozycją w wydatkach budżetu jest oświata 31,73 % udziału w wydatkach ogółem Gminy- 21.093.305,52 zł przy subwencji 9.778.079,00 zł (2022: 27,62 %, 18.403.951,15 zł przy subwencji 8.531.132 zł). **Do 2021 była to druga, co do wielkości pozycja zrealizowanych wydatków budżetowych.** Koszty prowadzenia zadania Oświata wzrosły z 16.822.749,15 zł przy subwencji 7.938.711 zł do obecnego poziomu 21.093.305,52 zł przy subwencji 9.778.079 zł w 2021. W porównaniu do 2020 notujemy wzrost z kwoty 15.407.898,44 zł przy subwencji 7.549.388zł. - 28,89 % udziału w wydatkach ogółem Gminy.

Drugą, co do wielkości zrealizowanych wydatków budżetowych, pozycją jest Pomoc społeczna i rodzina – na plan 15.709.061,38 zł wykonanie wynosiło 15.067.814,90 zł, tj. 95,92 % planowanych wydatków. W 2022 plan to 18.251.455,03 zł wykonanie wynosiło 17.835.113,38 zł, tj. 97,72 % planowanych wydatków.

Do roku 2021 była to największa pozycja w wydatkach budżetu. Spadek kosztów z poziomu 2021 roku z kwoty 21.391.616,93 zł, tj. 98,84 % planowanych wydatków wynikał z przejęcia płatności programu 500+ do ZUS. Wcześniej był to wzrost w stosunku do 2020: 20.579.717,73 zł o 811.899,20 zł).

Dotacja na realizację zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej (Dz. 852, 853 i 855) wynosiła w 2023 roku 7.435.605,88 zł, środki własne budżetu to kwota 4.975.116,37 zł. Dotacja na realizację zadań własnych i zleconych w 2022 wynosiła 12.580.217,44 zł, środki własne budżetu to kwota 5.254.895,94zł. W roku 2021 dotacja wynosiła 16.967.585,87 zł, środki własne budżetu to kwota 4.424.031,06 zł.

Wydatki poniesione na administrację publiczną w ubiegłym roku stanowiły kwotę 6.543.524,81 zł (w 2020: 4.914.564,62 zł; w 2021: 5.109.929,47 zł; w 2022: 5.258.998,72 zł), w tym:

- ❖ **wydatki Rady Miejskiej w Żychlinie to kwota 242.603,86 zł** (2020: 142.681,04 zł; w 2021: 222.901,52 zł; 2022: 241.913,65 zł)
- ❖ **wydatki Urzędu to kwota 4.713.084,92 zł** (2020: 4.069.905,42 zł; 2021: 4.062.337,62 zł; 2022: 4.035.269,09 zł)
- ❖ **wydatki poniesione na promocję Gminy to kwota 147.089,10 zł** (2020: 162.554,66 zł; 2021: 264.786 zł; 2022: 218.411,06 zł),
- ❖ **wydatki na pozostałą działalność w administracji publicznej zrealizowano w wysokości 1.440.746,03 zł** (2020: 409.131,50 zł; 2021: 530.193,73 zł; 2022: 763.404,92 zł).

Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w 2023 roku zostały wykonane w wysokości 24.117.480,39 zł, tj. (udział w wydatkach ogółem Gminy stanowi 36,28 %).

W 2020 roku zostały wykonane w wysokości 18.156.186,25 zł (udział w wydatkach ogółem Gminy stanowi 34,04 %).

W 2021 roku: 20.085.406,55 zł, tj. (udział w wydatkach ogółem Gminy stanowi 34,11 %). W 2022 roku zostały wykonane w wysokości 21.535.892,77 zł, tj. (udział w wydatkach ogółem Gminy stanowi 32,32 %).

W 2023 roku wydatki poniesione na obsługę długu (odsetki od kredytów zaciągniętych w latach ubiegłych) to kwota 864.390,16 zł.

Już w 2022 roku wydatki poniesione na obsługę długu (odsetki od kredytów zaciągniętych w latach ubiegłych 575.712,12 zł) wykazywały wyraźną tendencję wzrostową. Wynikało to z konieczności zaciągnięcia nowych zobowiązań kredytowych oraz z wysokich kosztów bankowych wywołanych przez kryzys inflacyjny i decyzje Rady Polityki Pieniężnej o podnoszeniu referencyjnych stóp procentowych. W porównaniu dane z 2020: 142.831,28 zł; 2021: 67.916,11 zł.

Budżet Gminy 2023 r. zamknął się deficytem w wysokości (-) 5.496.915,77 zł. Budżet Gminy 2022 r. zamknął się deficytem w wysokości (-) 1.530.642,36 zł. W porównaniu dane z 2020: nadwyżka 1.623.384,50 zł; 2021: nadwyżka 1.053.741,79 zł.

Powyższe dane obrazują istotne zmiany w finansach publicznych wynikające z reformy podatkowej i braku adekwatnych rekompensat oraz kryzysu inflacyjnego.

Koszty obsługi długu, konieczność zaciągnięcia nowych zobowiązań kredytowych oraz brak nadwyżki to wyraźne oznaki kryzysu finansów publicznych w Polsce, wysokiej inflacji i negatywnych skutków wprowadzenia obniżki podatków bez pełnych rekompensat dochodów budżetów samorządowych.

Przychody zostały zrealizowane w wysokości 9.560.456,38 zł, w tym:

- ❖ przychody z tytułu wolnych środków to kwota 3.583.427,66 zł,
- ❖ przychody z tytułu wyemitowanych obligacji to kwota 4.000.000,00 zł,
- ❖ nadwyżki budżetowe z lat ubiegłych pomniejszone o niewykorzystane środki pieniężne o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych to kwota 1.264.807,61 zł,
- ❖ przychody z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych to kwota 712.221,11 zł.

Rozchody na spłaty rat kapitałowych kredytów zaciągniętych w ubiegłych latach wykonano w wysokości 840.069,00 zł.

Dla porównania dane z lat ubiegłych: w 2022 przychody zostały zrealizowane w wysokości 7.933.489,74 zł (2020: 2.982.903,45 zł; 2021: 4.150.907,95 zł), w tym:

- ❖ przychody z tytułu wolnych środków to kwota 1.795.193,66 zł (2020: 2.904.322,51 zł; 2021: 2.030.172,45 zł),
- ❖ przychody z tytułu zaciągniętego kredytu to kwota 3.500.000 zł (2020: 0 zł; 2021: 497.351 zł),
- ❖ nadwyżki budżetowe z lat ubiegłych pomniejszone o niewykorzystane środki pieniężne o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych to kwota zł 2.121.786,61 zł (2020: 0 zł; 2021: 1.395.125,42),
- ❖ przychody z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych to kwota 516.509,47 zł (2020: 78.580,94 zł; 2021: 228.259,08 zł).

Rozchody na spłaty rat kapitałowych kredytów zaciągniętych w ubiegłych latach wykonano w wysokości 840.069 zł (2020: 952.731 zł; 2021: 771.160 zł).

Kwota długu na dzień 31.12.2023 r. wyniosła 15.980.443,00 zł. W 2022 r. wyniosła 13.069.512 zł; 2021: 10.658.581 zł; 2020: 11.181.390 zł.

Poniżej przedstawiamy porównanie wartości budżetowych w ujęciu tabelarycznym i graficznym.

PORÓWNANIE WARTOŚCI DOCHODÓW I WYDATKÓW GMINY W LATACH 2014-2022

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
Dochód gminy w zł	33.262.159,26	33.828.338,88	40.791.634,53	43.665.145,64	44.086.269,88
różnica rok do roku +/-		566.179,62	6.963.295,65	2.873.511,11	421.124,24
różnica rok do roku +/- w %		1,70%	20,58%	7,04%	0,96%
Wydatki gminy w zł	35.948.770,44	33.823.310,31	39.706.677,97	44.358.191,76	48.669.424,82
różnica rok do roku +/-		-2.125.460,13	5.883.367,66	4.651.513,79	4.311.233,06
różnica rok do roku +/- w %		-5,91%	17,39%	11,71%	9,72%
Deficyt/nadwyżka	-2.686.611,18	5.028,57	1.084.956,56	-693.046,12	-4.583.154,94

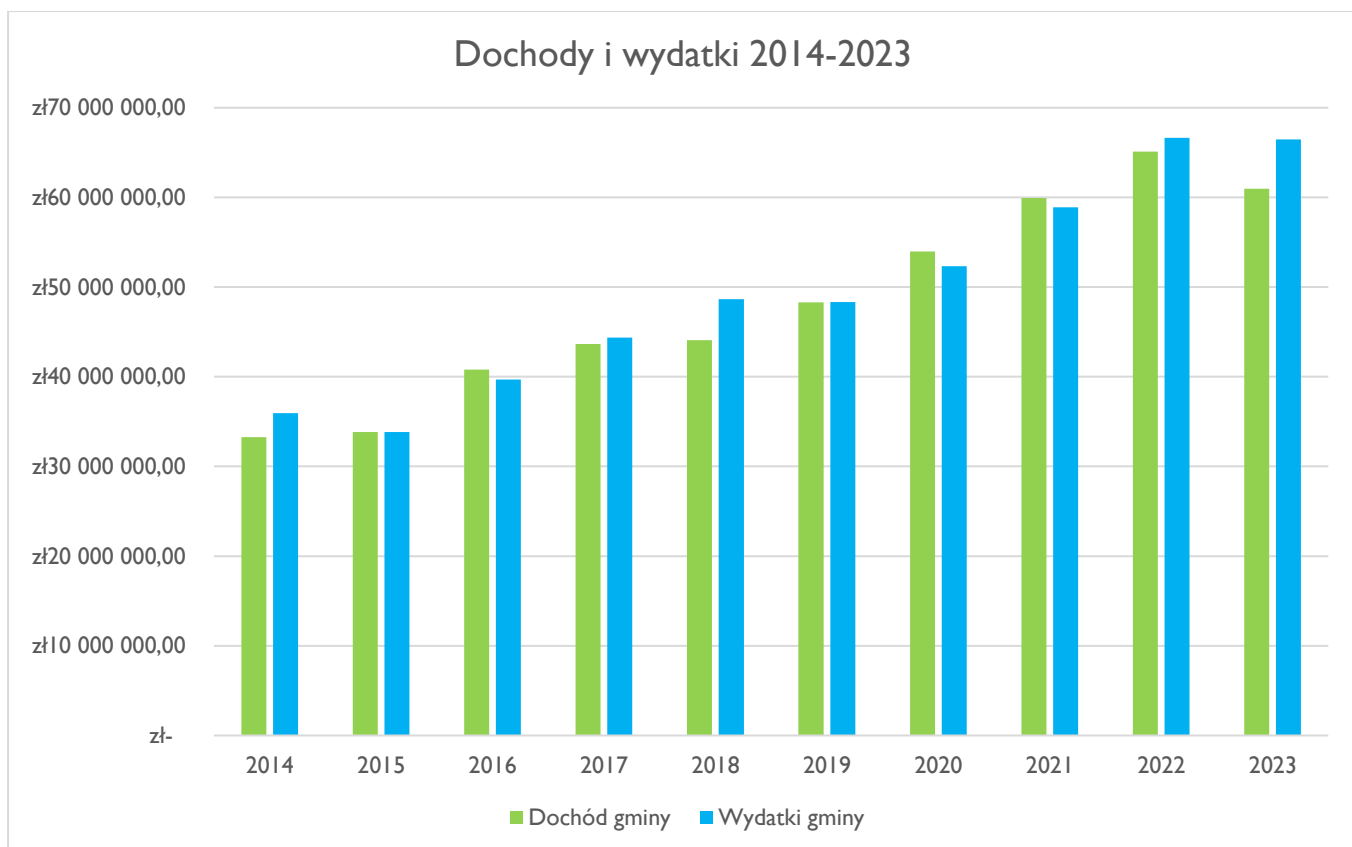
Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Dochód gminy w zł	48.287.745,07	53.961.018,41	59.939.833,82	65.096.346,77	60.982.086,51
różnica rok do roku +/-	4.201.475,19	5.673.273,34	7.602.199,91	5.156.512,95	- 4.114.260,26
różnica rok do roku +/- w %	9,53%	11,75%	11,08%	8,60 %	-6,32%
Wydatki gminy w zł	48.336.462,28	52.337.633,91	58.886.092,03	66.626.989,13	66.479.002,28
różnica rok do roku +/-	-332.962,54	4.001.171,63	6.548.458,12	7.740.897,10	- 147.986,85
różnica rok do roku +/- w %	-0,68%	8,28%	12,51%	13,15 %	- 0,22 %
Deficyt/nadwyżka	-48.717,21	1.623.384,5	1.053.741,79	(-) 1.530.642,36	(-) 5.496.915,77

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
Dochód z PIT w zł	5.948.423	6.894.933	7.145.523	7.093.584	7.845.356
różnica rok do roku +/- w zł		946.510	250.590	-51.939	751.772
różnica rok do roku +/- w %		15,91%	3,63%	-0,73%	10,60%

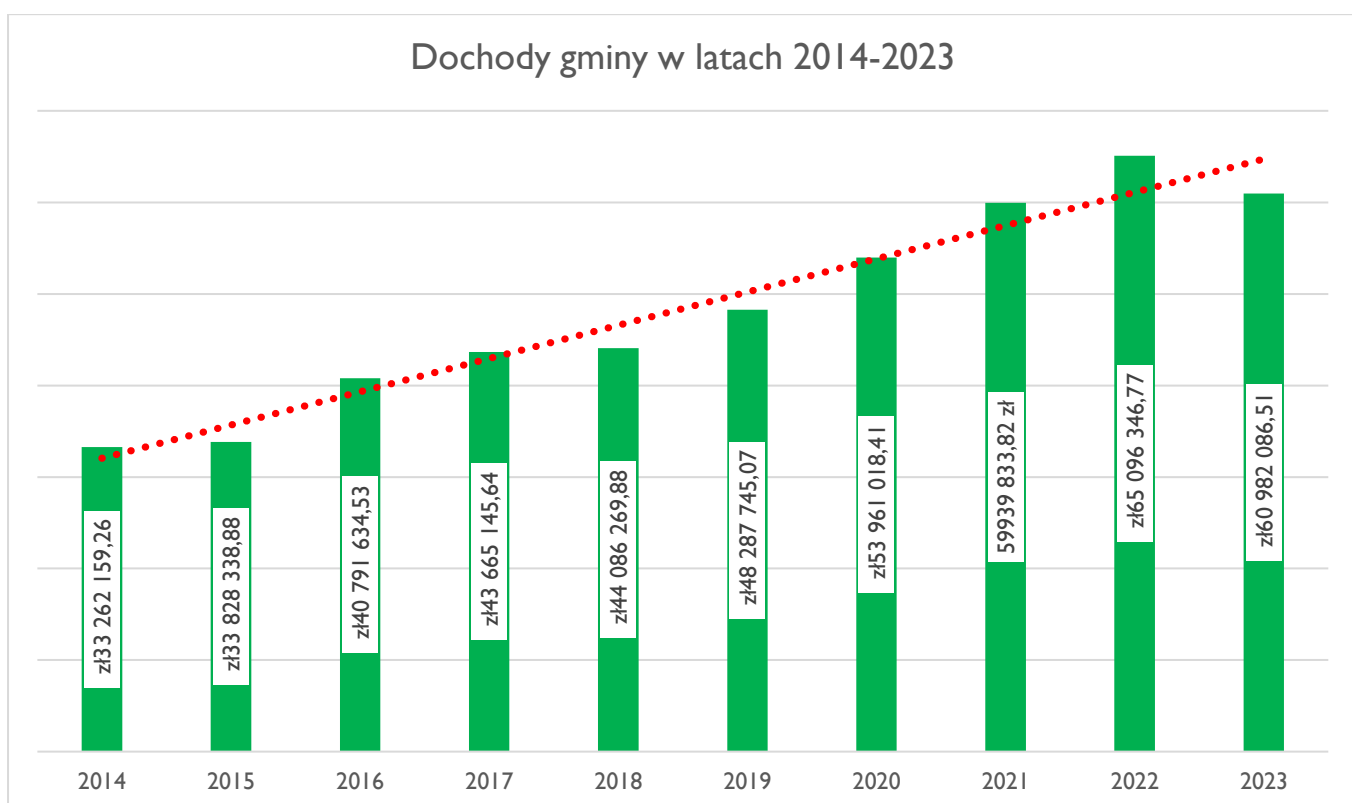
Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Dochód z PIT w zł	9.411.923	8.737.871	10.099.237	11.432.778,57	7.800.036
różnica rok do roku +/- w zł	1.566.567	-674.052	1.361.366	1.333.541,57	- 3.632.742,57
różnica rok do roku +/- w %	19,97%	- 7,16%	31,16%	13,20 %	- 31,77%

Na szczególną uwagę zasługuje porównanie dochodów z tytułu udziałów w PIT w poszczególnych latach. Widać wyraź tendencję spadkową i powrót dochodów z tego tytułu do poziomu z sprzed 5 lat. Największa w tym „zasługa” zmian podatkowych, które mocno nadwyrężyły stabilność finansową samorządów.

Niewielkie spadki dochodów w latach 2017 (-0,73 %) i w 2020 (-7,16 % w roku wybuchu pandemii), były raczej kosmetycznymi korektami rynku w stosunku do skutków wprowadzenia rządowej reformy podatków w ramach Polskiego Ładu ze spadkiem dochodów o **31,77 %**.

Występujące różnice w wartości dochodów i wydatków najczęściej związane są z realizacją wydatków inwestycyjnych. Samorząd może zaciągać na ten cel zobowiązania kredytowe, uzupełniając deficyt również środkami wolnymi z budżetów lat wcześniejszych.

Dochody Gminy Żychlin od dawna wykazywały stałą tendencję rosnącą, wynikającą z dobrej koniunktury gospodarczej, wyraźnego spadku bezrobocia i wzrostu dochodów mieszkańców, ze skutecznego zarządzania organizacją oświaty, co skutkuje stałym wzrostem subwencji oświatowej oraz prawidłowo prowadzoną polityką podatkową, co ma wyraźne odzwierciedlenie w dochodach z tytułu subwencji z budżetu państwa. Rosnące dochody pozwalały pokrywać wydatki bieżące, które na skutek m.in. decyzji Rady Ministrów, ulegają znacznym wzrostom. Zauważalny mógł być wzrost wydatków z uwagi m.in. na znaczne podniesienie minimalnej płacy, rosnące ceny na rynku cen energii elektrycznej i pozostałych usług. Niestety już w 2021 widoczne były pierwsze skutki wprowadzania rozwiązań Polskiego Ładu, który zaburzył gospodarkę budżetową gmin w Polsce. Najpoważniejsze skutki uwidoczniły się w 2022 i 2023 roku.

W latach 2014-22 dochód gminy wzrósł z kwoty 33,26 mln zł do poziomu 65,09 mln zł o 31,83 mln zł, czyli ponad 95 %. Tąpnięcie nastąpiło w roku 2023.

W tym samym czasie wydatki wzrosły z kwoty 35,94 mln zł do poziomu 66,62 mln zł o 30,68 mln zł, czyli ponad 85 %.

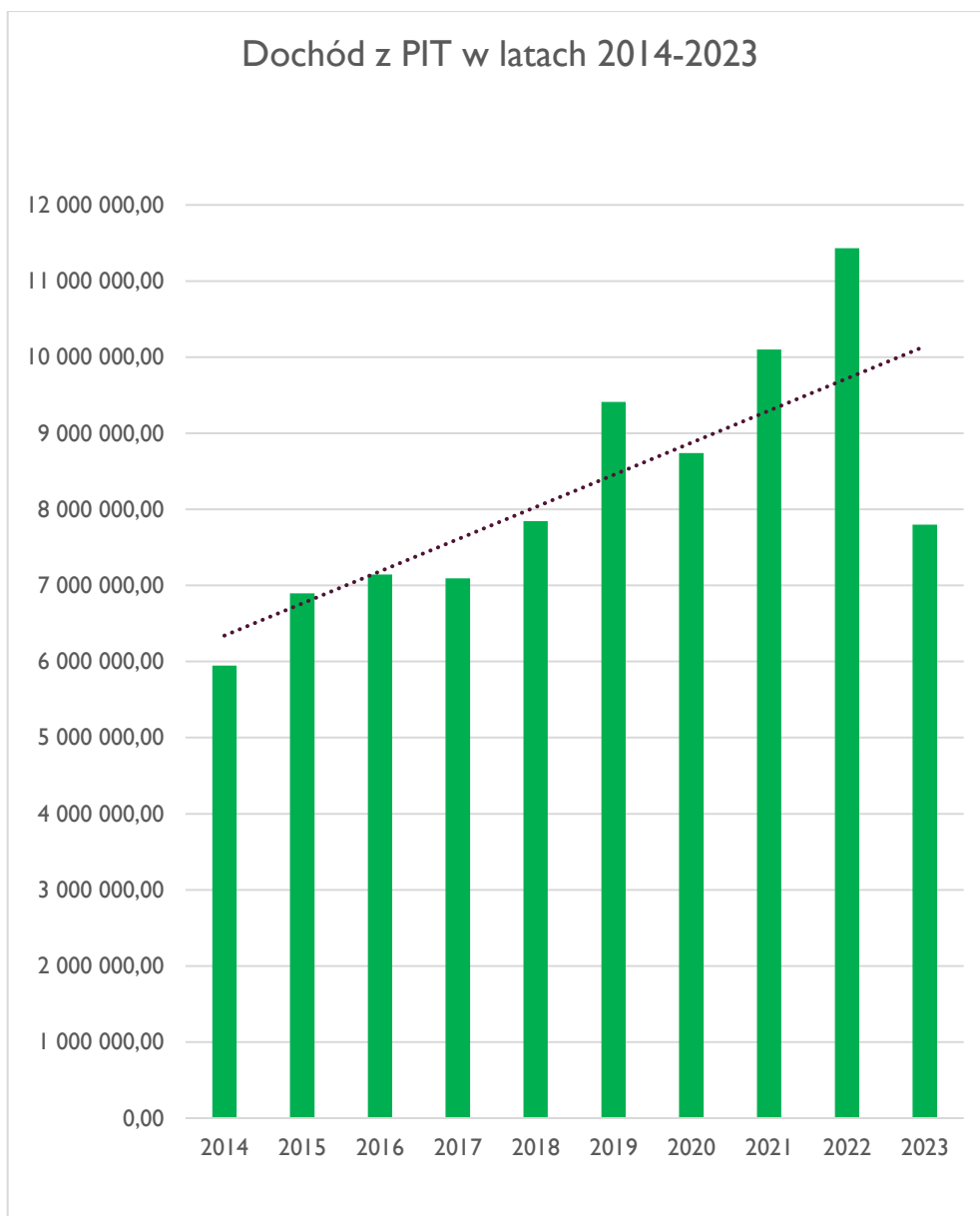
Dobra koniunktura gospodarcza i dynamika inwestycji w sektorze przedsiębiorstw, wzrosty wynagrodzeń i powstawanie nowych miejsc pracy, determinują społeczno-gospodarczy rozwój w Gminie Żychlin. Znajdowało to odzwierciedlenie w malejącej liczbie osób zgłaszających się po pomoc z pomocy społecznej i spadku liczby bezrobotnych oraz podopiecznym MGOPS oraz wyraźny wzrost udziałów gminy w dochodach PIT w latach 2014-2019. W roku 2020 z uwagi na pandemię Covid-19 doszło do wyhamowania wzrostu i spadku w stosunku do 2019 o 7,16 %. W stosunku do 2018 jest to nadal kwota wyższa o 11,3 %.

W 2023 wspomniane wyżej skutki wprowadzenia korekty podatków wywołały ogromny spadek dochodów z udziału w PIT.

W latach 2015, 2018 i 2019 odnotowaliśmy wzrosty od 10,6 do 19,97% w skali roku. Wyraźnie mniejsza dynamika w roku 2016, minimalny spadek o 0,73% w 2017 oraz wspomniany wcześniej spadek z uwagi na wyhamowanie gospodarki w kraju przez wprowadzany przez rząd lockdown. Następnie w 2021 nastąpił istotny wzrost o 31,16 %. W 2022 ponownie odnotowaliśmy wzrost, tym razem o 13,20 %. **Skutki Polskiego Ładu wyraźnie widoczne na wykresie (-31,77%).**

W poszczególnych latach wpływy przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018
Dochód z PIT w zł	5.948.423	6.894.933	7.145.523	7.093.584	7.845.356
różnica rok do roku +/- w zł		946.510	250.590	-51.939	751.772
różnica rok do roku +/- w %		15,91%	3,63%	-0,73%	10,60%
Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Dochód z PIT w zł	9.411.923	8.737.871	10.099.237	11.432.778,57	7.800.036
różnica rok do roku +/- w zł	1.566.567	-674.052	1.361.366	1.333.541,57	- 3.632.742,57
różnica rok do roku +/- w %	19,97%	- 7,16%	31,16%	13,20 %	- 31,77%

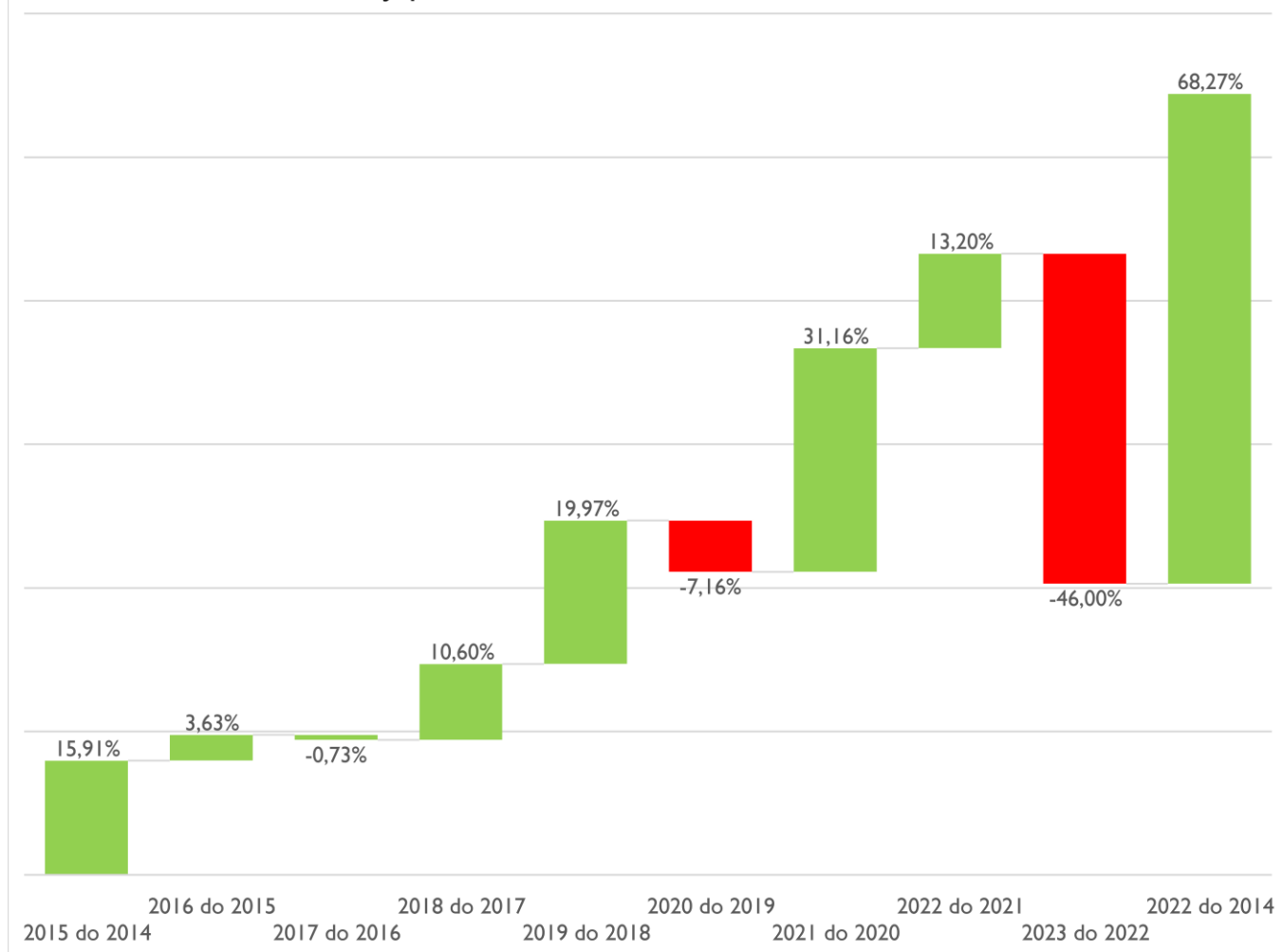

Linia trendu wskazuje wyraźny wzrost do 2019 roku oraz efekt pandemii i lockdown'u gospodarki w 2020 i powrót do wyższej wartości w 2021 i 2022. Korekta nastąpiła w 2023. To obraz skutków wynikających z rządowego programu Polski Ład.

Kolejny wykres przedstawia zmianę procentową w ujęciu rok do roku oraz zmianę łączną na przestrzeni lat 2014-2022. Ogółem wartość procentowa wzrostu dochodów z tytułu udziału w PIT wyniosła 68,27% z kwoty 5,94 mln do 10,09 mln zł. Tendencja wzrostowa, przy założeniu, że nie wprowadzono by korekty podatkowej lub zgodnie z zapisami ustawy zasadniczej zrekompensovano by samorządom ubytki, wskazywała na udział dochodu naszej gminy w podatku PIT na możliwym poziomie ok. 13 mln zł w 2023.

Dochód z udziału w PIT w 2023 na poziomie niewiele ponad 7,8 mln złotych spadł do poziomu z roku 2018, podczas gdy wszystkie koszty związane z prowadzeniem naszej działalności (szkoły, infrastruktura, inwestycje, kultura, sport, etc.) wzrosły w skutek rocznej dwucyfrowej inflacji do niespotykanych wcześniej poziomów.

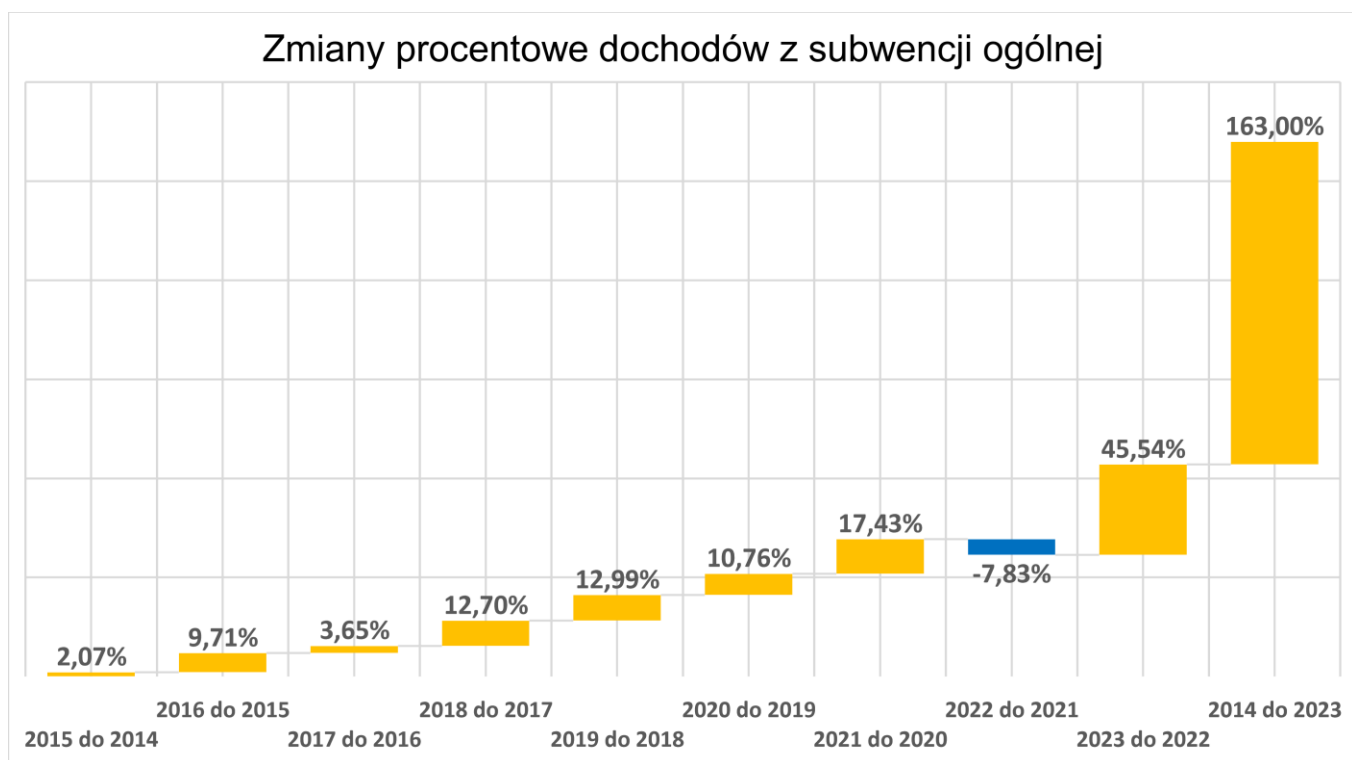
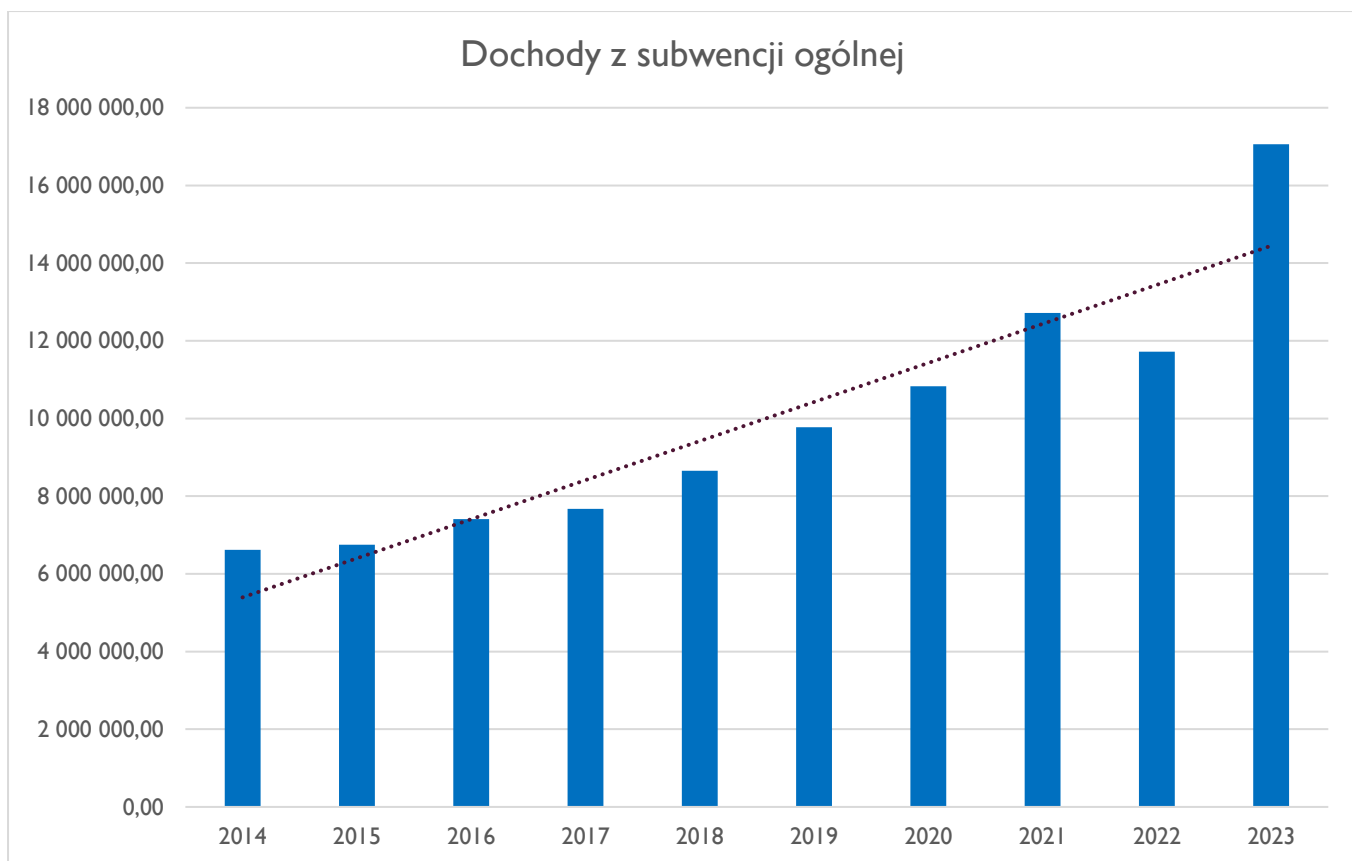
Zmiany procentowe dochodów z udziału w PIT

Skutki Polskiego Ładu próbowano łagodzić dodatkową subwencją. Jej wartość nie była niestety adekwatna do obniżonych dochodów i miała charakter incydentalny, a nie stały. Nie pozwalała to samorządom planować wydatków w sposób uporządkowany. Przede wszystkim z powodu pojawienia się w budżetach środków uzupełniających w listopadzie i grudniu roku budżetowego(!).

Dochody z tytułu wysokości subwencji ogólnej w latach 2015-2023 przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Subwencja w zł	6.751.363	7.406.615	7.677.203	8.652.568	9.776.418	10.828.396	12.717.835	11.722.474	17.061.457,15
różnica rok do roku +/- w zł		655.252	270.588	975.365	1.123.850	1.051.978	1.889.439	(-) 995.361	5.338.983,15
różnica rok do roku +/- w %		9,71%	3,65%	12,70%	12,99%	10,76%	34,90%	(-) 7,83 %	45,54%

Powyższy wykres przedstawia zmianę procentową w ujęciu rok do roku oraz zmianę łączną na przestrzeni lat 2014-2023 w zakresie dochodów z subwencji ogólnej. Lata 2022-2023 wskazują na wyraźne odstępstwa od normy i trendu - skutki reformy podatkowej i wywołanego nią chaosu w finansach.

Wartość subwencji wyliczana przez Ministerstwo Finansów ma wyraźną tendencję rosnącą od 2 do 17% wzrostu rocznego w latach 2014-2021. Ogółem wartość procentowa wzrostu dochodów z tytułu subwencji wyniosła 163% od roku 2014.

Pomijając w analizie zakłócenia związane z reformą podatkową, stabilnie rosnący wskaźnik wskazywał na prawidłową gospodarkę dochodem własnym gminy z tytułu podatków lokalnych i sprawną organizację systemu oświaty w Gminie Żychlin.

Widoczna dynamika wzrostu dochodów Gminy Żychlin nie równoważy wzrostów kosztów, które wynikają z czynników zewnętrznych tj. skokowego wzrostu minimalnej płacy, wzrostu cen energii elektrycznej, a co za tym idzie rosnących cen usług związanych z inflacją.

Konieczność bilansowania poziomu wydatków bieżących z dochodami, w celu wykonania obowiązku wynikającego z art. 243 ustawy o finansach publicznych powoduje, że samorząd musi szukać oszczędności i dokonywać cięć w wydatkach.

Nadal poważnym problemem, pomimo wzrostu wartości subwencji, pozostaje bilansowanie działalności oświaty. Część oświatowa subwencji, nie pokrywa nawet wydatków na płace nauczycieli. Średnia dopłata z budżetu gminy, z dochodów własnych, do części oświatowej wynosi 37 % kosztów, czyli ponad 5,7 mln zł. Wystąpiła w tym przypadku procentowa tendencja spadkowa. Co prawda w 2021 średnia dopłata z budżetu gminy, z dochodów własnych, do części oświatowej wynosiła dużo mniej bo ok. 30% kosztów, czyli ponad 3 mln zł, a już w 2022 to było 51% i kwota 4,3 mln zł.

Jest to tendencja utrwalona od wielu lat w całej Polsce. Samorządy muszą sobie radzić z tym problemem same. Szczególnie, że wprowadzane podwyżki płac pensji nauczycieli również nie posiadają pokrycia w subwencji.

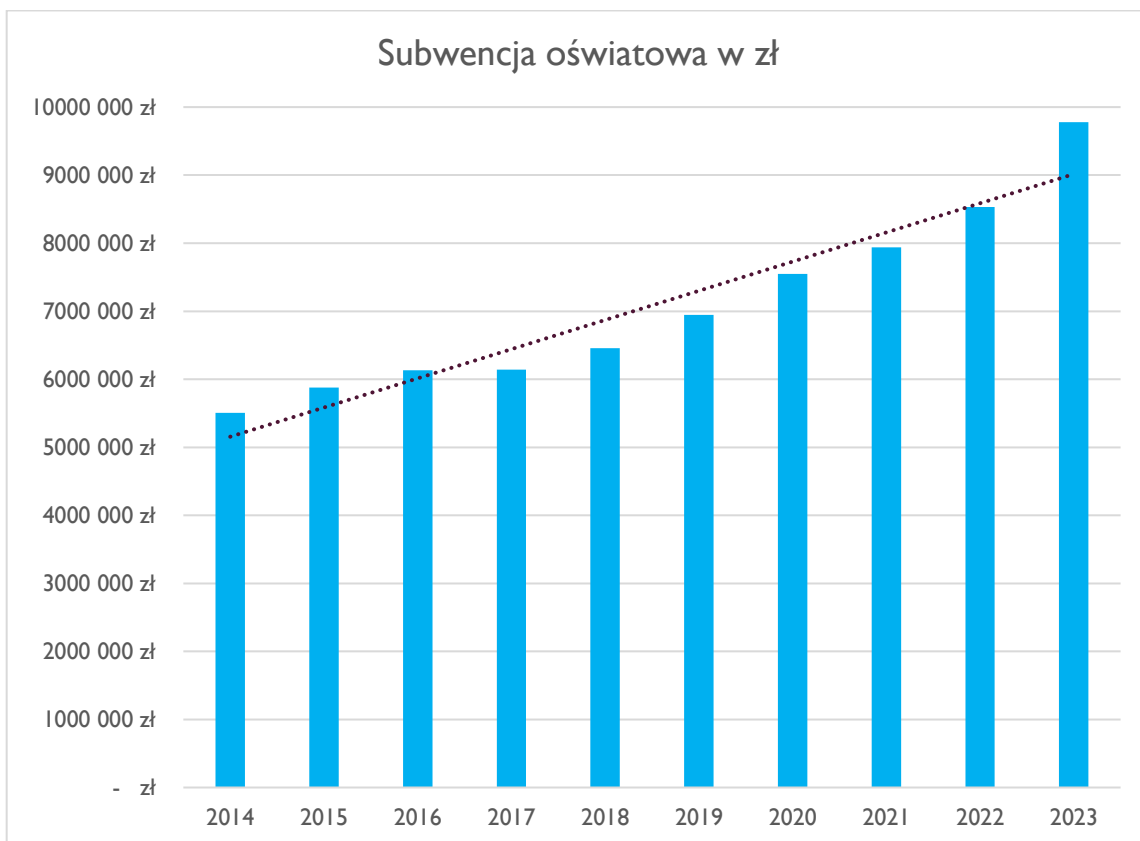
Dochody z tytułu wysokości subwencji oświatowej w latach 2014-2021 przedstawiały się następująco:

Opis	2014	2015	2016	2017	2018
Kwota w zł	5.506.115	5.878.357	6.130.303	6.141.695	6.458.037
różnica rok do roku +/- w zł		372.242	251.946	11.392	316.342
różnica rok do roku +/- w %		6,76 %	4,29 %	0,19 %	5,15 %

Opis	2019	2020	2021	2022	2023
Kwota w zł	6.943.980	7.549.388	7.938.711	8.531.132	9.778.079
różnica rok do roku +/- w zł	485.943	605.408	389.323	592.421	1.246.947
różnica rok do roku +/- w %	7,52 %	8,72 %	5,16%	7,46%	14,62 %

Wykres przedstawia zmianę wysokości subwencji oświatowej na przestrzeni lat 2014-2023.

Procentowo przedstawia się to w sposób następujący:

ZADŁUŻENIE GMINY W LATACH 2014-2023

Opisywane wyżej czynniki związane ze wzrostem kosztów bieżących (płace, koszty usług etc.) i brak zbilansowania w dochodach z subwencji, są powodami wypracowywania zbyt małej nadwyżki operacyjnej, która pozwoliłaby realizować zadania inwestycyjne bez finansowania z kredytów i pożyczek. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że po reformie finansów publicznych z lat 2009-2011, samorządy nie mogą zaciągać kredytów i pożyczek na działalność bieżącą, jeśli spłata nie następuje w roku zaciągnięcia zobowiązania. Są to przypadki pożyczek krótkoterminowych w przypadkach kryzysowych np. zniszczenia wywołane klęską żywiołową.

Realizując politykę finansową w Gminie Żychlin, monitorujemy stan zadłużenia nie dopuszczając do sytuacji powstania ryzyka utraty płynności. Występują przypadki, gdy samorząd nie zaciąga żadnych zobowiązań, realizując inwestycje tylko za środki własne. Tak było w roku 2015 i 2020, a w 2021 kwota nowego zobowiązania nie przekroczyła 0,5 mln zł. Istotna zmiana opisywana już wcześniej w Raporcie nastąpiła w 2022 roku, gdyż Gmina Żychlin zmuszona była zaciągnąć zobowiązanie kredytowe w wysokości 3,5 mln zł.

W poniżej przedstawionej tabeli można zauważyć, że pomimo wzrostu poziomu kwotowego długu o około 4,6 mln zł, z poziomu 7.764.799 zł w 2015 do poziomu 12.383.121 zł w 2019, a następnie 13.069.512 zł w 2022 i 15.980.443 zł w 2023, to procentowe wskaźniki spłaty rat, odsetek, zobowiązań ogółem w stosunku do dochodu zmalały. Wynika to z faktu, że w tym samym czasie znacząco urósł dochód gminy.

Kwota długu na dzień 31.12.2023 wyniosła 15.980.443 zł
(2022: 13.069.512 zł 2021: 10.658.581 zł; 2020: 11.181.390 zł),
czyli 20,08% dochodu ogółem (2021: 17,78%; 2020: 20,72%).

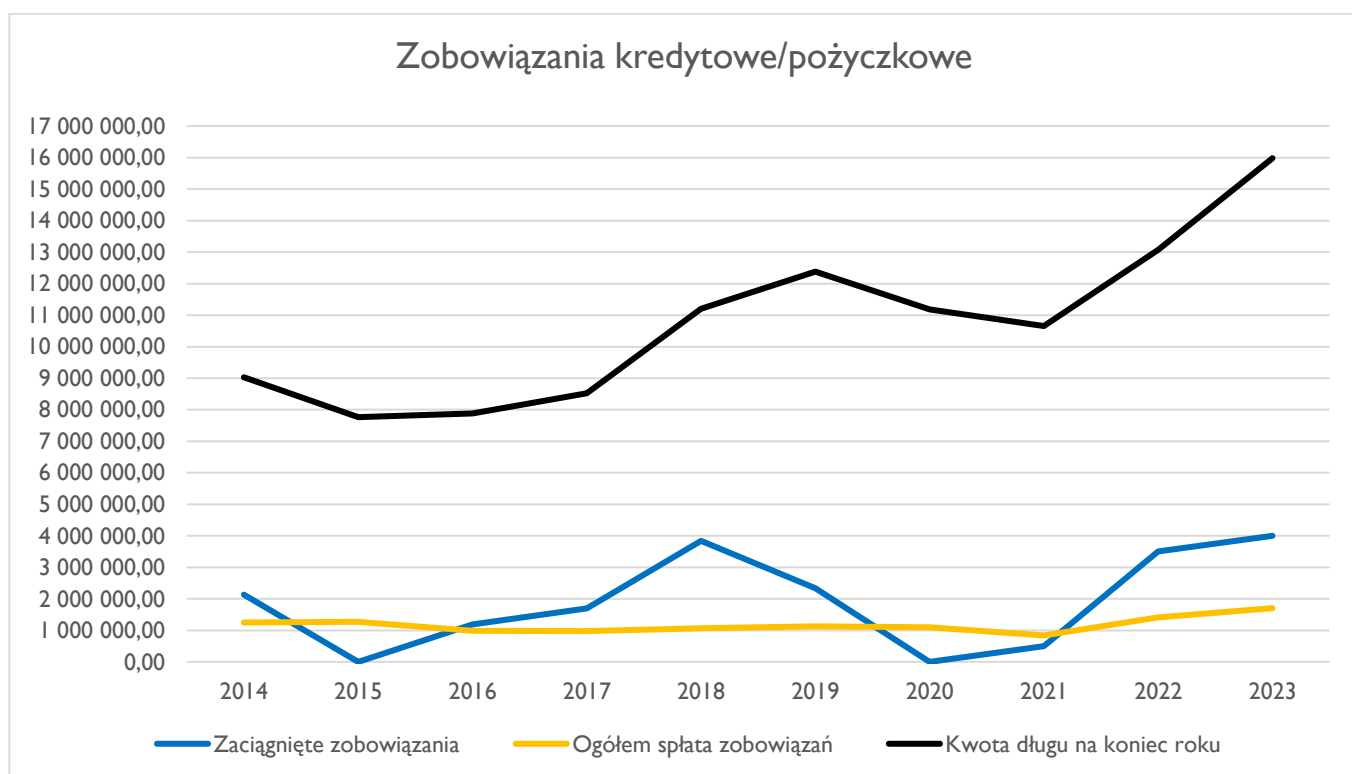
W stosunku do roku 2019 dług wzrósł o niewiele ponad 690 tysięcy zł.
a w ujęciu procentowym
spadł o ponad 5 % z poziomu 25,64%.

Wskaźnik poziomu zadłużenia przed reformą finansów publicznych, zezwalał gminom
na zadłużanie do poziomu 60% dochodów ogółem.

Kolejna tabela przedstawia poziom wartości długu ogółem, wartości rocznych wzrostów zadłużenia i ujęcie wskaźnikowe, które jest zabezpieczeniem prawnym przez nadmiernym zadłużaniem się samorządów. Gmina Żychlin spełnia wszystkie wskaźnikowe wymagania dbając o prawidłowy przebieg korzystania z narzędzi dłużnych związanym z realizacją inwestycji.

Opis	2014	2015	2016	2017	2018
Zaciągnięte zobowiązania	2.136.169,00	0,00	1.185.232,00	1.696.690,00	3.844.954,00
Ogółem spłata zobowiązań	1.246.899,17	1.267.663,85	988.150,78	978.814,24	1.069.975,03
Spłaty rat kapitałowych	1.018.250,00	1.018.258,00	818.768,00	806.654,00	911.496,00
Zapłata odsetek i dyskonta określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych	228.649,17	249.405,85	169.382,78	172.160,24	158.479,03
Kwota długu na koniec roku	9.032.057,00	7.764.799,00	7.882.263,00	8.523.299,00	11.208.757,00
Wykonanie dochodów ogółem	33.262.159,26	33.828.338,88	40.791.634,53	43.665.145,64	44.086.269,88
Wskaźnik spłaty rat kapitałowych do dochodów ogółem	3,06%	3,01%	2,01%	1,85%	2,07%
Wskaźnik spłaty odsetek do dochodów ogółem	0,69%	0,74%	0,42%	0,39%	0,36%
Wskaźnik spłaty zobowiązań ogółem do dochodów ogółem	3,75%	3,75%	2,42%	2,24%	2,43%
Wskaźnik kwoty długu do dochodów ogółem	27,15%	22,95%	19,32%	19,52%	25,42%

Opis	2019	2020	2021	2022	2023
Zaciągnięte zobowiązania	2.332.726,00	0,00	497.351,00	3.500.000,00	4.000.000,00
Ogółem spłata zobowiązań	1.127.919,79	1.095.562,28	839.076,11	1.415.781,12	1.704.459,16
Spłaty rat kapitałowych	908.362,00	952.731,00	771.160,00	840.069,00	840.069,00
Zapłata odsetek i dyskonta określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych	219.557,79	142.831,28	67.916,11	575.712,12	864.390,16
Kwota długu na koniec roku	12.383.121,00	11.181.390	10.658.581,00	13.069.512,00	15.980.443,00
Wykonanie dochodów ogółem	48.287.745,07	53.961.018,41	59.939.833,82	65.096.346,77	60.982.086,51
Wskaźnik spłaty rat kapitałowych do dochodów ogółem	1,88%	1,77%	1,29%	1,29 %	1,38 %
Wskaźnik spłaty odsetek do dochodów ogółem	0,45%	0,26%	0,11%	0,88 %	1,42 %
Wskaźnik spłaty zobowiązań ogółem do dochodów ogółem	2,34%	2,03%	1,40%	2,17 %	2,80 %
Wskaźnik kwoty długu do dochodów ogółem	25,64%	20,72%	17,78%	20,08 %	26,21 %

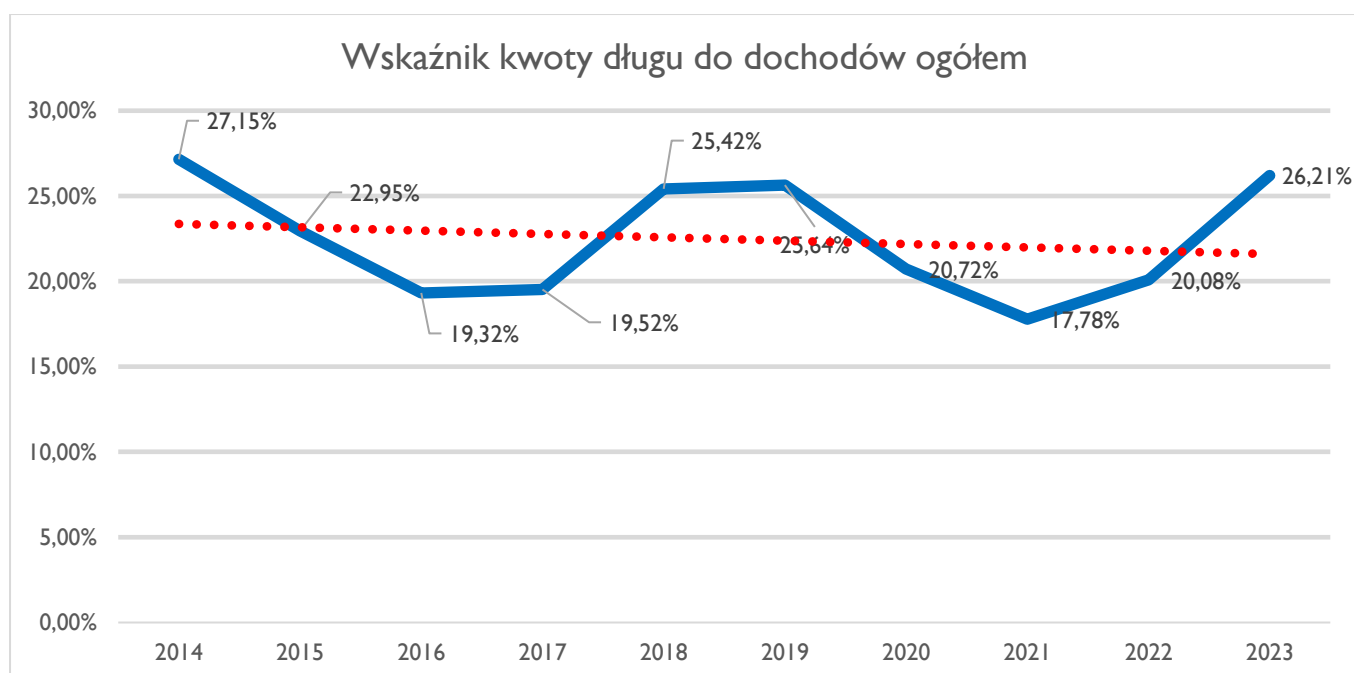
Jak widać na powyższym wykresie, w 2015 i 2020 roku Gmina Żychlin nie zaciągnęła żadnych nowych zobowiązań, a w latach 2016-2017 i 2021 zmiana była nieznaczna.

Niestety w wyniku wprowadzanych w przestrzeni finansów publicznych zmian, wynikających z opisywanych wcześniej wzrostów kosztów bieżących, w latach 2018 i 2022 następuje wzrost wartości zaciąganych pożyczek i kredytów. Rosnące koszty prowadzenia działalności powodują, że samorządy nie są w stanie wypracowywać nadwyżek operacyjnych zapewniających finansowanie

inwestycji ze środków własnych. Zadłużenie gminy wzrasta z uwagi na konieczność zapewnienia udziału własnego w inwestycjach dotowanych z UE i budżetu państwa.

Należy się spodziewać, że w przypadku braku zmiany wartości wskaźnika udziałów gmin w subwencji, postulowanych przez korporacje samorządowe (m.in. Związek Miast Polskich, Związek Gmin Wiejskich RP), potencjał inwestycyjny samorządów może ulec znacznemu pogorszeniu.

Przed reformą systemu finansów publicznych, zgodnie z ustawą dług gminy nie mógł przekraczać poziomu 60% wartości dochodu ogółem. W tym ujęciu, jak widać na poniższym wykresie, wskaźnik długu spadł z 27,15 (2014) do 17,78% (2021).

Linia trendu (kropkowana czerwona linia na wykresie) pokazuje stabilną wartość wskaźnika w stosunku do stale rosnącego dochodu budżetu.

2.2 WYKONANIE WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH W 2023.

W wyniku przyjęcia przez Radę Miejską w Żychlinie uchwały budżetowej zrealizowano zadania:

I. Objęcie udziałów Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o.

Zgodnie z Uchwałami Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników "Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji" Sp. z o.o. w Żychlinie Gmina Żychlin nabyła w/w spółce 55.175 udziałów każdy o wartości nominalnej 50 zł.

Wartość łączna zadania:

2 758 750 zł

2. Przebudowa przyłączy wodociągowych w ul. Jagiełły w Dobrzelinie

W ramach zadania wykonano wyprzedzająco przed robotami drogowymi związanymi z budową ronda w m. Dobrzelin prowadzonymi przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi przebudowę starych, ponad 40-letnich przyłączy wodociągowych w liczbie 5 szt.

Wartość łączna zadania:

60 000 zł

3. Przebudowa sieci wodociągowych w ulicach planowanych do modernizacji wraz z PT

W ramach zadania opracowano projekt techniczny na przebudowę sieci wodociągowej w ul. Sienkiewicza w Żychlinie oraz zawarto umowę i rozpoczęto roboty budowlano-montażowe. Środki na sfinansowanie robót przekazano na rachunek środków niewygasających kwota Zadanie zostanie zakończone i sfinansowane w II półroczu 2024r.

Wartość łączna zadania:

638 881,43 zł

4. Przebudowa drogi powiatowej Nr 2123E w miejscowości Pasięka w zakresie budowy pobocza utwardzonego

Zgodnie z zawartą umową dokonano przebudowy kolejnego odcinka drogi powiatowej nr 2123E w zakresie utwardzenia pobocza stanowiącego ciąg pieszych.

Wartość łączna zadania:

199 538,34 zł

5. Utwardzenie gruntu stanowiącego drogę dojazdową dla służb ratunkowych wraz z przepustem w m. Kaczkowizna Gmina Żychlin

W ramach wydatkowanych środków wykonano odcinek drogi o nawierzchni asfaltowej gr. 4 cm. na długości 400 m.

Wartość łączna zadania:

89 155,32 zł.

6. Modernizacja pokrycia dachowego na budynkach komunalnych przy ul. Łukasińskiego 1 i 29-go Listopada 13

Zadanie realizowane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej.

Wartość łączna zadania:

64 800 zł.

7. Zakup inwestycyjny – rata za budynek przy ul. Łąkowej 6a

Przedmiotem wydatku inwestycyjnego jest rata roczna za zakup budynku mieszkalnego przy ul. Łąkowej 6a.

Wartość łączna wydatku:

249 000,00 zł.

W budynku przy ul. Łąkowa 6a powstała wspólnota mieszkaniowa, ponieważ Gmina Żychlin dokonała sprzedaży mieszkań.

8. Termomodernizacja kamienic i budynków komunalnych

Zadanie realizowane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej.

Wartość łączna zadania:

90 087,09 zł.

9. Zakup i montaż nowego źródła ciepła grzewczego dla budynków przy ul.3-go Maja 4 w Żychlinie

Zadanie realizowane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej.

Wartość łączna zadania:

58 232,68 zł.

10. Przyłączenie co wraz z instalacjami wewnętrznymi do budynków przy ul. 1go Maja 4,6,8 i Pl. 29 go Listopada 13

Zadanie realizowane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej.

Wartość łączna zadania:

279 405,19 zł.

11. Modernizacja dachu budynku Urzędu Gminy w Żychlinie

Zadanie zrealizowano zgodnie z umową.

Wartość łączna zadania:

92 800 zł.

12. Cyfrowa Gmina

Zadanie zrealizowano zgodnie z umową.

Wartość łączna zadania:

76 225,56 zł

13. Modernizacja budynku Centrum Obsługi Mieszkańca w zakresie funkcjonalnym.

Zadanie zrealizowano zgodnie z umową

Wartość łączna zadania:

44 734 zł

14. Modernizacja dachu budynku GCPI przy ul. Barlickiego 15A.

Zadanie zrealizowano zgodnie z umową – wartość 132 319,06.

Wartość łączna zadania:

132 319,06 zł

15. Rozbudowa istniejącego budynku Urzędu Gminy o zewnętrzny szyb windowy z pomieszczeniem wiatrołapu i wyposażeniem w dźwig osobowy oraz instalacje elektryczną dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz z dysfunkcjami słuchowymi i wzrokowymi wraz z dokumentacją projektowo-kosztorysową.

W ramach wydatku opracowano dokumentację techniczną. Planowany termin rozpoczęcia inwestycji I kw. 2024

Wartość łączna zadania:

66 420 zł

16. Zakup oprogramowania wspomagającego nawigację w budynku oraz lokalizację i ewakuację osób ze szczególnymi potrzebami z dźwiękowymi, systemem informacyjnym - do 500 m w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie: 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne.

Wartość łączna zadania:

25 000 zł

17. Zakup pętli indukcyjnej - stacjonarnej do 150m/2 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Działanie 2.18 Wysokiej jakości usługi administracyjne

Wartość łączna zadania:

4 000 zł

18. Budowa hali sportowej wraz z zapleczem sportowym i socjalnym przy Szkole Podstawie Nr 2 w Żychlinie wraz z opracowaniem PFU.

W ramach wydatków opracowano PFU i zawarto umowę na realizację zadania na lata 2023-2025. Wartość inwestycji na podstawie zawartej umowy z wykonawcą robót – 9.637.900,00. Zadanie współfinansowane z udziałem środków z rządowego funduszu Polski Ład „Program Inwestycji Strategicznych”.

Wartość łączna zadania:

45 510 zł

19. Przebudowa ogrodzenia wraz z wjazdem na teren Szkoły Podstawowej w Grabowie.

Zadanie zrealizowano zgodnie z umową.

Wartość łączna zadania:

40 821,50 zł

20. Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w m. Dobrzelin wraz z PFU

W ramach wydatków opracowano program funkcjonalno-użytkowy w celu przeprowadzenia postępowania przetargowego o wartości - 15 867,00. Wartość inwestycji na podstawie zawartej umowy z wykonawcą robót – 1.795185,00. Zadanie zrealizowane zostanie w latach 2023-2024. Inwestycja jest współfinansowana z udziałem środków z rządowego funduszu Polski Ład „Program Inwestycji Strategicznych”.

Wartość łączna zadania:

15 867 zł

21. Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w północnej części miasta Żychlina

Zgodnie z zawartą w 2022r. zadanie zrealizowane zostanie w latach 2022-2024 .Wartość inwestycji na podstawie umowy z wykonawcą robót – 11 336 910. W roku 2023 wykonawca opracował dokumentację techniczną oraz prowadził roboty budowlane na ul. Raclawickie i Blizińskiego. W tym okresie nie fakturowano żadnych robót. Inwestycja jest współfinansowana z udziałem środków z rządowego funduszu Polski Ład „Program Inwestycji Strategicznych”.

Wartość łączna zadania:

Zadanie wieloletnie, bez fakturowania w 2023.

22. Ochrona powietrza w Gminie Żychlin poprzez zastosowanie Odnawialnych Źródeł Energii na budynkach mieszkalnych - etap II

W ramach wydatków zrealizowano 170 instalacji OZE: w tym instalacje fotowoltaiczne- 96 szt, solarne – 39 szt i piece na pelet. – 35 szt. Zadanie współfinansowane ze środków UE.

Wartość łączna zadania:

3 293 959,62 zł

23. Zakup urządzeń do rekreacji dzieci

W ramach zadania dokonano zakupu urządzeń na uzupełnienie istniejących 2 placów zabaw na terenach 2 spółdzielni mieszkaniowych

Wartość łączna zadania:

72 000 zł

24. Modernizacja Żychlińskiego Domu Kultury w zakresie funkcjonalnym, w tym: modernizacja pomieszczenia sali widowiskowej .

Zadanie wykonano zgodnie z zawartą umową.

Wartość łączna zadania:

223 000 zł

25. Modernizacja holu na poziomie -I z dostosowaniem wymagań p.poż. w Żychlińskim Domu Kultury

Zadanie zrealizowano zgodnie z umową

Wartość łączna zadania:

127 000 zł

26. Modernizacja Żychlińskiego Domu Kultury w zakresie funkcjonalnym, w tym: modernizacja pomieszczeń sanitarnych i zaplecza

Zadanie wykonane zgodnie z zawartą umową

Wartość łączna zadania:

158 000 zł

27. Modernizacja dachu hali sportowej w Żychlinie przy ul. Łukasińskiego

Zadanie zrealizowano zgodnie z umową.

Wartość łączna zadania:

168 970,33 zł

28. Modernizacja oświetlenia wewnętrznego hali sportowej przy ZS Nr I w Żychlinie.

Zadanie zrealizowano zgodnie z umową

Wartość łączna zadania:

39 990,01 zł

wydatków inwestycyjnych w 2023 roku wyniosła:

9.114.467 zł

+3.758.948 zł w stosunku do 2022

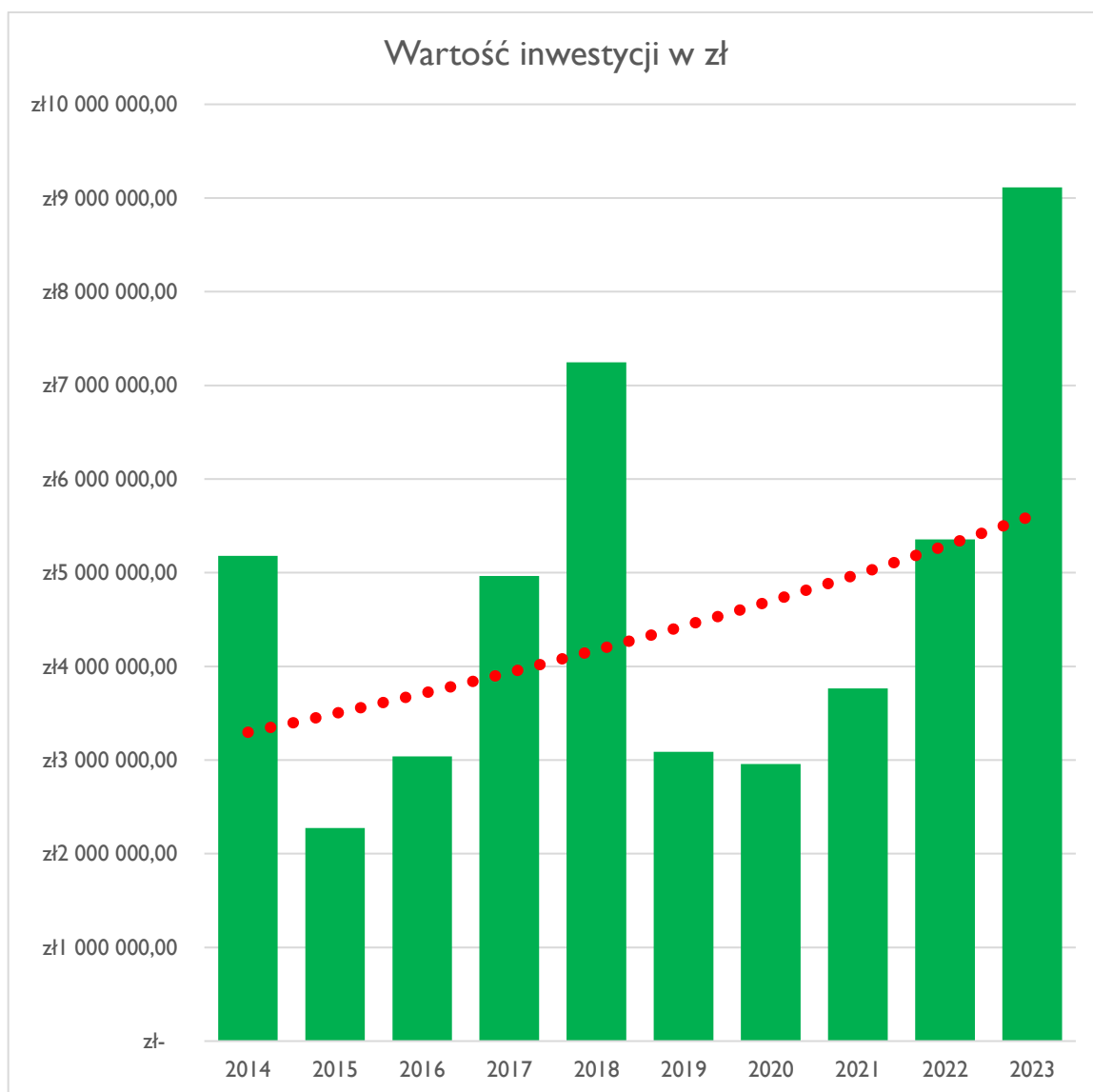
W 2022 wzrost wyniósł +1.590.519 zł w stosunku do 2021

W 2021 wzrost wyniósł +2.398,277 zł w stosunku do 2020

Wartość inwestycji w latach 2014-2023

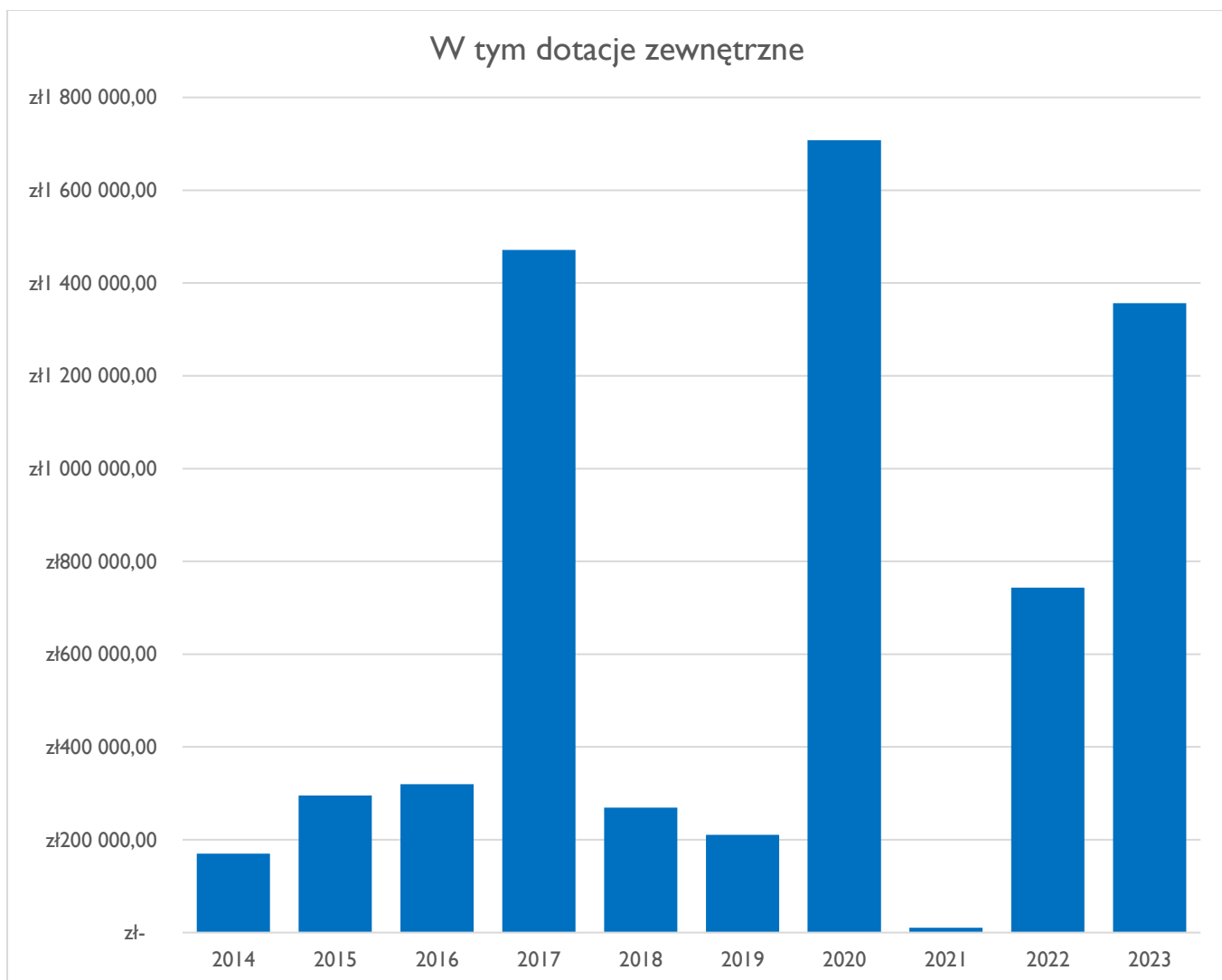
Opis	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wartość inwestycji w zł	5.179.039	2.275.392	3.037.897	4.965.008	7.246.364	3.089.074,86	2.957.241,48	3.764.666	5.355.519	9.114.467
różnica rok do roku +/- w zł		-2.903.647	762.505	1.927.111	2.281.356	-4.157.289,14	-131.833,38	807.424,52	1.590.853	3.758.948

różnica rok do roku +/- w %		-56,07%	33,51%	63,44%	45,95%	-57,37%	-4,46%	27,30%	42,26%	70,18%
W tym dotacje zewnętrzne w zł	170.000	295.508	319.995	1.471.265	269.488	210.747	1.707.647	10.504	743.380	1.356.557

Łączna wartość inwestycji w latach 2014-2023 wyniosła 46.984.668,47 zł, co daje średnią na rok budżetowy w wysokości 4.698.466 zł. Linia trendu na wykresie wraca do tendencji rosnącej w ujęciu średniorocznym po chwilowym zachwianiu trendu. Zauważalny spadek wartości inwestycji w 2019 i 2020 wynikał z nowego etapu planowania zadań, które były analizowane, a następnie akceptowane przez Radę Miejską nowej kadencji. Odzwierciedla także pogarszający się potencjał ekonomiczny finansowania inwestycji (pandemia, spadek dochodów PIT), opisywany w pkt. 2.1 Raportu.

W ciągu trzech lat poziom inwestycji różnił się od siebie nieznacznie, a wyraźną poprawę przyniósł już rok 2022. Nie należy zakładać zwiększania się potencjału inwestycyjnego Gminy Żychlin z uwagi na zmiany podatkowe i utratę dochodów z PIT, głównie z uwagi na zmiany gospodarcze i prawne wprowadzane przez Rząd RP, jedynie dotacje inwestycyjne związane z programem Polski Ład mogą poprawić ten stan rzeczy.

Łączna wartość dotacji zewnętrznych w latach 2014-2023 wyniosła 6 555 093 zł. Pozyskiwanie dotacji zewnętrznych, ze źródeł europejskich i z budżetu centralnego, zależy od ogłaszanych konkursów i wpisywaniu się planów inwestycyjnych samorządu w przyjęte ramy konkursowe. Znaczący skok nastąpi w latach 2024-2025 w momencie rozliczania inwestycji dotowanych z programu Polski Ład. Jest to ta pozytywna część zmian w systemie samorządowym, która miała miejsce w ostatnich latach pomimo, że środki dotacyjne przydzielane były według politycznego klucza, bez uwzględnienia warunków lokalnych.

Rozpoczął się nowy okres programowania funduszy europejskich, który otworzy nowe możliwości dla samorządów.

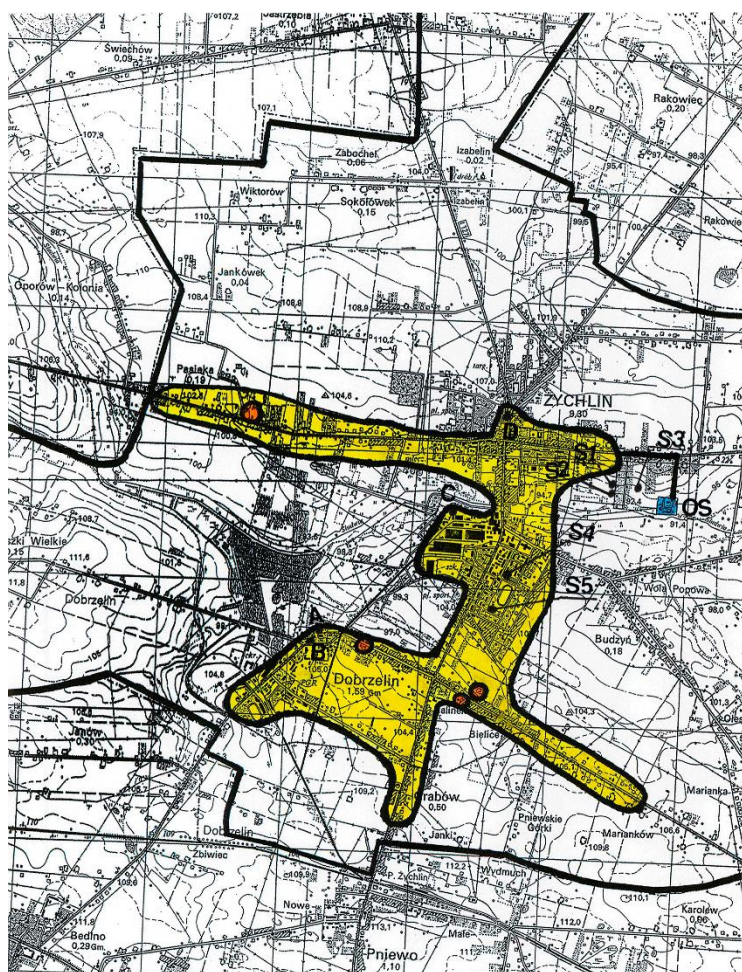
3. GOSPODARKA LOKALNA: INFRASTRUKTURA I USŁUGI KOMUNALNE, BUDOWNICTWO I PRZEDSIĘBIORSTWA

Gmina Żychlin wykonuje zadania własne, wynikające z ustawy o samorządzie gminnym w zakresie szeroko rozumianej gospodarki komunalnej, za pośrednictwem jednostki budżetowej Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Spółki z o.o. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji oraz komunikacji jako usługi zewnętrznej (outsourcing).

3.1 ZAOPATRZENIE W WODĘ – SYSTEM I KOSZTY

Zaopatrzenie w wodę prowadzone jest w oparciu o ustawę o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Gmina Żychlin zaopatruje mieszkańców w wodę za pomocą pięciu studni głębinowych ujmujących wodę podziemną z otworów trzecio- i czwartorzędowych. Stację uzdatniania wody oddano do eksploatacji w roku 1984. Stacja ta może wyprodukować 3.900 m³/dobę wody. Uzdatnianie wody oparte jest na odżelazianiu wody w zamkniętych odżelaziaczach oraz odkażaniu jej podchlorynem sodu. Odkażanie w niej jest procesem ciągłym. Prowadzone jest profilaktycznie co drugi tydzień oraz każdorazowo po wystąpieniu awarii sieci. Stacja uzdatniania wody zlokalizowana jest w Żychlinie przy ul. Łukasieńskiego 63.

Lokalizacji studni głębinowych w tle obszaru „Aglomeracja Żychlin” (opis aglomeracji patrz: 3.2)

LEGENDA:

 Obszar „Aglomeracja Żychlin”

S1, S2, S3, S4, S5 - Studnie głębinowe

OS - Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych

Strefa ochronna ujęć wody jest obszarem poddanym zakazom, nakazom i ograniczeniom w zakresie użytkowania gruntów i korzystania z wody. Strefa ochronna obejmuje ujęcie wody w raz z przyległymi terenami. Celem ustanowienia strefy ochronnej jest zabezpieczenie dopływu do ujęcia wody podziemnej bez skażeń fizyko-chemicznych i bakteriologicznych, o ustalonej ilości. Chodzi tu o zabezpieczenie nie tylko jakościowe, ale też ilościowe zasobów wody. W przytoczonych strefach ochrony wydzielone są strefy ochrony bezpośredniej.

Sieć wodociągowa na terenie Gminy Żychlin budowana jest od roku 1950. Obecnie długość czynnej sieci wodociągowej wynosi: 125,3 km, w tym 1,7 km stanowi sieć przesyłową i 123,6 km sieć rozdzielczą, uliczną. Długość przyłączy wodociągowych wynosi: 46,17 km. W roku 2023 PWiK sprzedał 434.397 m³ wody, w tym 321.722,6 m³ dla gospodarstw domowych. Z Gminy Oporów zakupiono 764 m³ wody w celu zabezpieczenia potrzeb mieszkańców Gminy Żychlin, których gospodarstwa domowe położone są bezpośrednio w sąsiedztwie Gminy Oporów. Sprzedaż wody dla gospodarstw domowych łącznie stanowiła 74,05 %.

Średnie zużycie wody na statystycznego mieszkańca w roku 2023 wyniosło dobowo: 0,08 m³/mieszkańca.

Podmioty gospodarcze zakupiły w minionym roku zakupiły 50.656,4 m³ co stanowi 11,70 %, a do celów przeciwpożarowych zużycie wyniosło 124,45 m³.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. hurtowo sprzedało 58 890 m³ wody dla mieszkańców Gminy Pacyna.

Na poniższym wykresie przedstawiono układ kosztów zaopatrzenia w wodę dla Gminy Żychlin.

3.2 ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW W AGLOMERACJI ŻYCHLIN I POZA NIĄ – SYSTEM I KOSZTY

CO TO JEST WOGÓLE AGLOMERACJA?

Zgodnie z prawem unijnym, zasadniczą rolę w gospodarowaniu ściekami komunalnymi oraz ochronie wód powierzchniowych i środowiska wodnego przed zanieczyszczeniem ściekami, do których są one odprowadzane odgrywa dyrektywa 91/271/EWG. Dyrektywa stanowi podstawowy dokument prawny UE w tym zakresie. Opracowane wytyczne zawierają praktyczne informacje dla potrzeb tworzenia lub zmiany granic i obszaru aglomeracji – obszarów

funkcjonowania i budowy sieci kanalizacji sanitarnych. Wytyczne te są adresowane do gmin oraz urzędów marszałkowskich oraz innych podmiotów biorących udział w tworzeniu i kształtowaniu aglomeracji w ramach prawidłowej realizacji inwestycji. Wytyczne do tworzenia aglomeracji określają ekonomiczne i środowiskowe założenia do analizy zasadności budowy nowych odcinków kanalizacji lub wprowadzania alternatywnych rozwiązań (np. przydomowe oczyszczalnie ścieków). Z punktu widzenia wskaźników efektywności pracy sieci i układu, rozbudowę systemu winno się prowadzić w terenie akceptowalnym ekonomicznie. Wskaźnik efektywności ekonomicznej wynosi: 120 mieszkańców/kilometr rozbudowywanej sieci. Wskaźnik na chwilę obecną został osiągnięty na terenie całej aglomeracji. Rozbudowa sieci dokonywana jest jedynie w kierunkach potencjalnego rozwoju urbanistycznego miasta i terenów do niego przyległych.

Na terenie gminy Żychlin odbiór ścieków komunalnych odbywa się poprzez zcentralizowany system kanalizacji sanitarnej (mowa tu o sieciach głównych i rozdzielczych) oraz poprzez dowóz ścieków taborem asenizacyjnym. Dodatkowo na terenach nieujętych w aglomeracji mieszkańcy korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych, których opróżnianiem zajmują się wyspecjalizowane firmy.

Gmina posiada częściowo rozdzielczy, a częściowo ogólnospławny system kanalizacji sanitarnej. Kanalizacja ogólnospławna charakteryzuje się większymi przepływami w okresach deszczowych o mniejszym stężeniu ścieków w kolektorze i mniejszymi przepływami odpowiadającymi przepływowi w rozdzielczej sieci w okresach bezdeszczowych.

Odcinki sieci rozdzielczej charakteryzują się mniejszymi przepływami w kolektorze, lecz dużym stężeniem ścieków i gazów kanałowych głównie siarkowodoru (H_2S) i azotu (N_2). Eksploatacja tak zróżnicowanej sieci wymaga od obsługi dużej fachowości i odpowiedzialności. Do eksploatacji sieci niezbędne jest zapewnienie specjalistycznego sprzętu sieciowego.

Długość czynnej sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 25.719,16 m.b., w tym:

- ❖ 1,6 km kolektory
- ❖ 24,12 km sieć uliczna, rozdzielcza

Przyłącza kanalizacji sanitarnej mają łączną długość 10,97 km.

Do miejskiej oczyszczalni ścieków komunalnych w 2022 roku wprowadzono 250.924,01 m³ ścieków. Miejskim systemem kanalizacyjnym wpłynęło: 247.696,03 m³ ścieków, co stanowi 98,72 % ogółu.

W grupie tej gospodarstwa domowe oddały: 197.039,63 m³, a podmioty gospodarcze: 50.656,40 m³ ścieków. Ścieki dowiezione taborem asenizacyjnym w ilości 3 227,98 m³, stanowiły 1,28 %.

Miejska oczyszczalnia ścieków komunalnych została zmodernizowana w latach 90. XX wieku. Koszt zbiorowego odprowadzania ścieków komunalnych jako średni z ostatnich trzech lat wynosi 1,47 mln zł.

3.3 PODSUMOWANIE ANALIZY KOSZTÓW SYSTEMU WODNO-KANALIZACYJNEGO

Największy udział w kosztach własnych stanowią koszty osobowe. Osiągają one około 49% kosztów użytkowania i utrzymania w odniesieniu do dostarczania wody i 51% w związku z odbiorem ścieków. Koszty osobowe kształtować będą ceny świadczonych usług. Mamy obecnie do czynienia z wyraźnym wzrostem kosztów pracowniczych, co w sposób bezpośredni przełoży się na cenę usługi zaopatrzenia w wodę i odbiór ścieków.

Pozostałe koszty łącznie przenoszą się w 50 % na cenę tych usług. W grupie tych kosztów mieszczą się między innymi koszty usuwania awarii. Gmina sukcesywnie w miarę posiadanych środków finansowych zabezpiecza środki na wymianę tych odcinków sieci, które stają się kosztowne w eksploatacji. Działanie to ma na celu utrzymanie kosztów na stałym poziomie. Na pozostałe opłaty ponoszone przez Samorządowy Zakład Budżetowy nie mamy wpływu. Możemy je jedynie minimalizować poprzez zwiększenie liczby odbiorców korzystających z usług wodno-

kanalizacyjnych. Z miejskiej sieci wodociągowej korzysta około 98 % potencjalnych odbiorców, a więc został osiągnięty docelowy stan.

W zakresie odprowadzanie ścieków gmina posiada pewne możliwości zwiększenia odbiorców. Ostatni odcinek sieci kanalizacji sanitarnej o długości około 600 m w ulicy Żeromskiego poza obszarem Aglomeracji wybudowano w 2018 roku. Pozwoli to w przyszłości na dalszą rozbudowę i włączenia do miejskiego systemu kanalizacji sanitarnej mieszkańcom ulicy Żeromskiego oraz mieszkańcom Woli Popowej i Budzynie. Dalsza rozbudowa sieci będzie kontynuowana w obszarach podmiejskich o zwartej zabudowie. Starania te przy drastycznych wzrostach cen energii i kosztów osobowych nie pozwolą na zachowanie stabilnych cen w zakresie świadczonych usług.

3.4 GAZYFIKACJA GMINY

Na początku maja 2020 r. pomiędzy Gminą Żychlin a Polską Spółką Gazownictwa Sp. z o.o. z zawarta została umowa o przyłączenie do sieci gazowej. Umowa obejmuje przyłączenie do sieci gazowej PSG pierwszego obiektu na terenie Gminy Żychlin - Szkoły Podstawowej im. M. Kownackiej w Grabowie. Szkoła będzie odbiorcą gazu w ilości 70.000 m³ rocznie. Koszt przyłącza wynosi 8.075,64 zł. Planowana budowa pierwotnie miała zakończyć się ma do końca sierpnia 2022 roku. Niestety z uwagi na zawirowania na rynku gazu aneksowano zapisy umowy z przesunięciem terminu na kolejne 12 miesięcy, a potem kolejne. W chwili obecnej wykonawca przystąpił do realizacji stacji redystrybucji, która będzie zlokalizowana na terenie Cukrowni Dobrzelin.

Umowa przyłączeniowa była konsekwencją wykonania prac budowlanych polegających na ułożeniu sieci gazowniczej. Prace budowlane rozpoczęły się w czerwcu 2020. Wykonana została główna magistrala sieci przesyłowej o długości 8,5 km. Inwestycja zrealizowana była za pomocą technologii przewiertów sterowanych. Dało to możliwość uniknięcia wykonywania tradycyjnych przekopów i niszczenia nawierzchni dróg. Drugi etap gazyfikacji przewidziany był do realizacji na przełomie 2021/2022 i polegał na budowie stacji regazyfikacji gazu skroplonego. Stacja powstać miała na działce w Dobrzelinie przy ul. Kasztanowej w podstrefie ŁSSE. Zawirowania na rynku gazu związane z jego bardzo wysokimi cenami oraz obecna sytuacja sankcji gospodarczych spowodowały, że PSG Sp. z o.o. zmieniła strategię inwestycyjną i rozpoczęła projektowanie sieci gazu średniego ciśnienia z Kutna do Żychlina.

Sieci gazowe powstały wzdłuż ulicy Wł. Jagiełły i Szkolnej w kierunku szkoły. Następnie sieć przecięła miasto w kierunku ul. 3 Maja. Inwestycja dla samorządu uchyła drzwi do kolejnych realizacji dla mieszkańców i przedsiębiorców. Skala inwestycji zależy będzie od zainteresowania ze strony potencjalnych odbiorców i liczby podpisywanych umów o przyłączenia.

3.5 MIESZKANIOWY ZASÓB GMINY

Od dnia 1 września 2020 r. gmina zarządza swoim mieszkaniowym zasobem poprzez nową jednostkę budżetową Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, który został wydzielony ze struktury Samorządowego Zakładu Budżetowego. Łączna powierzchnia lokali mieszkalnych na koniec 2023 roku wynosi: 13.971,36 m². Mieszkania, te przekazane są w trwałe zarząd do Zakładu. Ponadto Zakład zarządza powierzchnią 2.820,95 m² będącą w tzw. administracji zleconej. Są to budynki mieszkalne nie mające uregulowanego stanu prawnego – żyjący właściciele lub spadkobiercy nie są znani i wyszczególnieni w księgach wieczystych, i z tego powodu przed 1990 rokiem Państwo Polskie przekazywało je do obsługi przez przedsiębiorstwa komunalne.

W roku 2023 roku Zakład zarządzał 70 posesjami z przeznaczeniem na lokale mieszkalne.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w ramach prowadzonej działalności w zakresie zarządzania budynkami i lokalami administruje również lokalami użytkowymi. Podobnie jak w latach poprzednich w ramach SZB, od września 2020 r. ZGM zarządzał 22 lokalami o łącznej powierzchni 775,32 m² a na koniec 2023 r. zarządzał 20 lokalami o łącznej powierzchni 698,14 m². Na terenie miasta mamy szesnaście lokali użytkowych o łącznej powierzchni 536,14 m². Lokale, te są w budynkach będących własnością Gminy Żychlin. Cztery lokale są w budynkach przekazanych do Zakładu w administrację zleconą o łącznej powierzchni 150,48 m². Na terenach wiejskich zakład

zarządza jednym lokalem o powierzchni 31,52 m².

*Przykładowe lokale użytkowe administrowane administrowane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej.
Kolejno: lokal przy ul. Łukasińskiego , przy ul. Narutowicza 59, przy ul. Narutowicza 54.*

Substancja mieszkaniowa zasobu gminy stanowi najstarszą część terenów mieszkaniowych Żychlina. Fakt ten stawia Zarządcy duże wyzwanie w związku z jego utrzymaniem. W budynkach tych wykonywane są jedynie najpilniejsze potrzeby.

Gmina Żychlin finansuje utrzymanie Zakładu w zakresie gospodarki mieszkaniowej poprzez ustalanie rocznego budżetu jednostki w oparciu o wykonanie lat ubiegłych. W kalkulacji kosztów uwzględnia się zakres prowadzonej działalności związany z prowadzeniem remontów podstawowych oraz administrowaniem zasobem.

Lokale oddane w administrację zleconą utrzymywane są zgodnie z prawem, tylko na podstawie dokonanych wpłat od mieszkańców, a więc koszty bilansują się w oparciu o przychody z danej nieruchomości.

Przykładowe posesje stanowiące mienie Gminy Żychlin, na których znajdują się budynki przeznaczone na lokale mieszkalne. Kolejno (od góry-lewo): ul. 1 Maja 20, 22, 24 w Żychlinie, ul. Młyńska w Żychlinie, ul. Dąbrowskiego 6 w Żychlinie, 1 Maja 4, 6, 8 w Żychlinie.

W 2023 roku dokonano wielu inwestycji, mających poprawić stan mieszkaniowego zasobu Gminy Żychlin oraz komfort życia mieszkańców.

Oprócz bieżących prac i konserwacji, dokonano przede wszystkim podłączenia do sieci centralnego ogrzewania wraz z wykonaniem instalacji w budynkach mieszkalnych: pl. 29 Listopada 13 oraz 1 Maja 4, 6, 8 w Żychlinie. Wykonano termomodernizację budynków przy ul. 1 Maja 4, 6, 8 w Żychlinie. Dokonano gruntownej naprawy dachów: Pl. 29 Listopada 14 oraz Pl. 29 Listopada 30-Łukasińskiego 1 w Żychlinie. Dodatkowo, dokonano wymiany źródła ciepła na kocioł bardziej ekonomiczny, w budynku mieszkalnym przy ul. 3 Maja 4 w Żychlinie.

Przykładowe posesje będące w administracji zleconej. Kolejno: ul. Narutowicza 33, ul. 3 Maja 5, ul. Narutowicza 63

Zmniejszenie powierzchni lokali mieszkalnych w 2023, w stosunku do roku poprzedniego, wynika z faktu konieczności rozbiórki jednego z budynków ze względu na jego stan techniczny.

3.6 LOKALNY TRANSPORT ZBIOROWY

Kolejnym zadaniem realizowanym przez gminę jest prowadzenie transportu zbiorowego. Do końca lipca 2020 r. funkcjonował Zakład Komunikacji Miejskiej w strukturze Samorządowego Zakładu Budżetowego. Od września 2020 gmina wprowadziła outsourcing usług i transport zbiorowy na terenie miasta i terenie wiejskim prowadzony jest przez podmiot zewnętrzny. Komunikacja obsługiwana była od 1 września do 31 grudnia 2020 roku przez 4 linie autobusowe. Do końca lipca funkcjonowały tylko 2 linie. Komunikacja obsługuje teren wiejski łącząc sołectwa z miastem oraz dojazd pomiędzy miastem a dworcem kolejowym. W ramach komunikacji obsługiwane są dowozy uczniów do szkół.

Zmiana systemu obsługi transportu zbiorowego związana była z wysokimi kosztami utrzymania dotychczasowej organizacji oraz znacznym zużyciem taboru autobusowego. Budżet gminy nie mógł podołać wydatkom związanym z zakupami nowych autobusów. Wcześniej gmina kupowała autobusy po odbudowie, co również nie spełniało oczekiwań związanych z obniżaniem kosztów eksploatacji. Po przeprowadzonych analizach ekonomicznych Rada Miejska w Żychlinie poparła pomysł zmiany systemu organizacji transportu zbiorowego, co w skali pierwszych miesięcy nowej formy funkcjonowania przyniosło znaczne oszczędności dla budżetu.

Samorządowy Zakład Budżetowy w ramach prowadzenia publicznego transportu zbiorowego w przykładowym roku 2019 przejechał 73.142 km na liniach autobusowych oraz 35.500 km w zakresie dowozu dzieci do szkół. Średnia roczna sprzedaż usług przez Zakład w zakresie komunikacji miejskiej kształtowała się na poziomie 300.000 zł. Pozostałą kwotę niezbędną do funkcjonowania zakładu Gmina przekazywała w ramach dotacji przedmiotowej wyliczanej na podstawie planu finansowego składanego do projektu budżetu na dany rok budżetowy. Rokrocznie gmina udziela Zakładowi dotacji przedmiotowej. W 2019 roku była to kwota 550.000 zł.

W nowym systemie transport zbiorowy obejmuje wykonanie średnio ok 13.000 km miesięcznie, co rocznie stanowić będzie wykonanie ok 156.000 km – więcej o ponad 40.000 km. Mimo zwiększenia liczby linii autobusowych do 5-ciu w 2021 r. i wykonywania dużo większej liczby wozokilometrów, dzięki uzyskaniu dotacji z budżetu państwa, koszty funkcjonowania tych usług,

wyniosą ok 300.000 zł rocznie, w stosunku do dotychczasowych rocznych kosztów na poziomie blisko 850.000 zł.

Przykładowe dane obrazujące koszty wykonywanych usług w systemie outsourcingu za styczeń i luty 2020:

Miesiąc	Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GŻ
		1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
Styczeń	12.088 km	5,20 zł	3 zł/km	1,11 zł/km	1,08 zł/km	0,89 zł/km	1,97 zł/km
Luty	14.794 km	4,97 zł	3 zł/km	1,60 zł/km	0,38 zł/km	0,73 zł/km	1,11 zł/km

Średni koszt z pierwszych dwóch miesięcy 2020:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GŻ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
13.411 km	5,08 zł	3 zł/km	1,35 zł/km	0,73 zł/km	0,81 zł/km	1,54 zł/km

Jak wynika z powyższych danych, w czasie reorganizacji SZB w początkowym okresie zminimalizowano koszty gminy, do kwoty ok 5 zł za wozokilometr z dotychczasowego kosztu wynoszącego ok 9 zł. Po uwzględnieniu dotacji zewnętrznych, wartość kosztu za 1 wozokilometr wykonanej usługi wynosiła jedynie 1,54 zł. Ograniczenie kosztów pozwoliło zakupić bilety dla wszystkich uczniów z naszych szkół, łącznie z zainteresowanymi uczniami szkół średnich i szkoły niepublicznej. Dodatkową wartością reorganizacji jest na pewno diametralne zwiększenie ilości wykonanych kursów, na większej liczbie tras o znacznie większej częstotliwości. Zwiększona została do maksimum ilość postulowanych przez mieszkańców kursów do cmentarza parafialnego. Atrakcyjna jest również cena biletów jednorazowych i miesięcznych, w stosunku do cen oferowanych w ramach wcześniejszych usług ZKM-u.

Cena biletu jednorazowego wynosiła tylko 1,00 zł.

Dzięki negocjacom z przewoźnikiem wprowadzono ulgi handlowe:

- Osoba Pow. 70 Lat (100%)   przejazdy bezpłatne
- Emeryt, Rencista (50%)   0,50 zł
- Pracownicy Mops (90%)   0,10 zł

Cena biletu miesięcznego normalnego   18,00 zł (w ZKM 50,00 zł)

Cena uczniowskiego bil. miesięcznego   9,18 zł

W związku z kosztami inflacyjnymi koszty systemu wzrosły, ale nad pozostają niższe o ponad 50% w stosunku do początkowych wartości w SZB.

Koszty w 2023, wzrosły do kwoty ok 6,16 zł za wozokilometr z dotychczasowego kosztu wynoszącego ok 9 zł. Po uwzględnieniu dotacji zewnętrznych, wartość kosztu za 1 wozokilometr wykonanej usługi wynosi jedynie 2,16 zł. Ograniczenie kosztów pozwoliło zakupić bilety dla wszystkich uczniów z naszych szkół, łącznie z zainteresowanymi uczniami szkół średnich i szkoły niepublicznej. Dodatkową wartością reorganizacji jest na pewno diametralne zwiększenie ilości wykonanych kursów, na większej liczbie tras, ze znacznie większą częstotliwością. Zwiększona została do maksimum ilość postulowanych przez mieszkańców kursów do cmentarza parafialnego. Atrakcyjna jest również cena biletów jednorazowych i miesięcznych, w stosunku do cen oferowanych w ramach wcześniejszych usług ZKM-u.

Cena biletu jednorazowego wynosi obecnie tylko 1,00 zł.

Dzięki negocjacjom z przewoźnikiem wprowadzono ulgi handlowe:

- Osoba Pow. 70 Lat (100%) przejazdy bezpłatne
- Emeryt, Rencista (50%) 0,50 zł
- Pracownicy Mops (90%) 0,10 zł

Cena biletu miesięcznego normalnego 36,00 zł (w ZKM 50,00 zł)

Cena uczniowskiego bil. miesięcznego wynosiła w 2023 od miesiąca stycznia do miesiąca grudnia - 18,36 zł. Średnio kupiono miesięcznie około 1150 biletów uczniowskich.

W funkcjonującym systemie publicznego transportu zbiorowego, z 5 linii regularnych trzy dedykowane są przewozom uczniów. W ub.r. przewieziono 491.143 pasażerów w tym 15.019 w ramach przejazdów jednorazowych i 476.124 osoby skorzystały z przejazdów w ramach biletów miesięcznych, gdzie 1 bilet równa się 44 pasażerom. Łączna długość 5 linii autobusowych, z których mogą skorzystać pasażerowie wynosi 84,3 km:

- ❖ Linia nr 1: Żychlin Cmentarz – Pl. 29-Listopada-Dobrzelin-Grabów, ul. Dworcowa to 6,4 km długości;
- ❖ Linia nr 2: Żychlin Szkoła nr 2-Oleszce-Śleszyn-Grabów-Żychlin Szkoła nr 2 to 21,8 km długości;
- ❖ Linia nr 3: Żychlin Pl. 29-go Listopada-I Maja-Czesławów-Drzewoszki Wielkie-Żychlin Szkoła nr 1 to 17 km długości;
- ❖ Linia nr 4: Żychlin Szkoła Nr 2-Grabie-Orątki Górne-Grabów, ul. Dworcowa to długość 21,6 km;
- ❖ Linia nr 5: Żychlin Pl. Jana Pawła II-Żabików-Pasieka-Żychlin Narutowicza Osiedle to 17,5 km długości.

Linia nr 1 obsługuje teren miasta oraz miejscowości Dobrzelin oraz Grabów i docelowo dojeżdża do dworca PKP Żychlin mając dostosowany rozkład jazdy do rozkładu odjazdów i przyjazdów pociągów. Dodatkowo linia nr 4 uzupełnia rozkład jazdy w kierunku dworca PKP, a także uwzględnia dojazdy i powroty uczniów do szkół. Natomiast linie nr 2, 3 i 5 kursują w dni nauki szkolnej i są dedykowane dojazdom dzieci i młodzieży do szkół.

Codziennie w dni robocze w okresie nauki szkolnej mają miejsce 52 połączenia, co daje przejechanych 614 km dziennie na liniach autobusowych. Rocznie z uwzględnieniem uwarunkowań dot. kursowania autobusów komunikacji miejskiej w dni robocze, w okresie wakacji, w dni wolne od pracy, autobusy przejeżdżają 169.043,70 km.

W 2021 łączny koszt związany z funkcjonowaniem publicznego transportu zbiorowego wyniósł 846.569,31 zł z tego kwota 507.131,10 zł. stanowi dopłatę z budżetu państwa, 90.788,73zł. to refundacja ulg ustawowych a kwota 140.146,20zł. dopłata Gminy Żychlin i kwota 108.503,28zł zakup biletów miesięcznych dla uczniów przez Gminę Żychlin.

Koszt funkcjonowania transportu zbiorowego ze środków budżetu Gminy Żychlin w 2021 wyniósł 248.649,48zł.

Koszt transportu zbiorowego poniesiony przez Gminę Żychlin w 2021 w przeliczeniu na 1 km:

Średnia	Ilość wozokilometrów	Wartość w zł	Dopłata UW w Łodzi w zł	Dopłata UM w Łodzi w zł	Koszt Gminy Żychlin w zł	Koszt za 1 km ponoszony przez GZ
		1+2+3=	1	2	3	
	169.043,70	846.569,31	507.131,10	90.788,73	248.649,48	1,47 zł/km

W analizowanym 2023 sytuacja wyglądała następująco. Transport zbiorowy wykonał średnio ok. 15.467 km miesięcznie, co rocznie daje wykonanie ok 185.601 km w roku. Sprzedano 11.232 biletów jednorazowych, a w analogicznym okresie 2022 sprzedano 18.657 biletów jednorazowych.

Powyższe wskazuje na spadek zainteresowania z korzystania z komunikacji zbiorowej w ramach przejazdów jednorazowych, ale także przejazdów przy wykorzystaniu biletów miesięcznych. Łącznie w 2023 przewieziono w ramach publicznego transportu zbiorowego 392 624 pasażerów. Cena biletu jednorazowych w komunikacji miejskiej w 2023 nie uległa zmianie i wynosiła 1zł., natomiast cena biletu miesięcznego wzrosła z 18,00zł. do 36,00zł. Wzrosła również cena biletu miesięcznego dla uczniów z 11,68zł. do 18,36zł. Nadal funkcjonuje 5 linii komunikacyjnych – jedna dedykowana dowożeniu pasażerów do stacji PKP Żychlin i cztery linie dostosowane do planu zajęć w szkołach i obejmujące transport zbiorowy z terenu całej gminy. Koszty funkcjonowania tych usług w 2023 wyniosły 1.143.510, 58, wzrost kosztów o 137.439,12zł. (1.006 071,46zł. koszt całoroczny za 2022) z czego koszt własny gminy to : 401.112,81 zł (w 2022 było to 311 777,12 zł), pozostała kwota to dotacja z Urzędu Marszałkowskiego: 185.593,87 zł (w 2022 to 131.804,84 zł) i Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego 556.803,90 zł (w 2022 to 562.489,50 zł).

Przykładowe dane obrazujące koszty wykonywanych usług w systemie outsourcingu za 2021-2023:

Miesiąc	Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/l km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GZ
		1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
Styczeń 2021	12.088	5,32 zł.	3 zł/km	0,77 zł/km	1,55 zł/km	0,90 zł/km	2,45 zł/km
Styczeń 2022	16.879	4,80zł.	3zł/km	0,57zł/km	1,23zł./km	0,64zł/km	1,88zł/km
Styczeń 2023	14.038	4,80zł.	3zł/km	1,37zł/km	0,82zł./km	1,55zł/km	2,37zł/km
Maj 2021	15.447	4,71zł.	3zł./km	0,60zł./km	1.11zł./km	0,70zł./km	1,81zł./km
Maj 2022	17.529	4,82zł.	3zł/km	0,71zł./km	1,10zł./km	0,81zł/km	1,91zł./km
Maj 2023	17.313	4,82zł.	3zł/km	0,73zł./km	1,00zł./km	1,26zł/km	2,26zł./km
Październik 2021	15.882	3,93zł.	3zł./km	0,59zł./km	0,34zł/km	0,69zł./km	1,03zł/km
Październik 2022	17.465	4,20zł.	3zł/km	0,70zł/km	0,50zł/km	0,80zł/km	1.30zł./km
Październik 2023	17.777	4,20zł.	3zł/km	1,05zł/km	0,60zł/km	1,19zł/km	1.79zł./km

Średni koszt miesięczny roku 2021:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/l km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GZ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
14.086 km	4,62 zł	3 zł/km	0,54 zł/km	1,08 zł/km	0,64 zł/km	1,72 zł/km

Średni koszt miesięczny roku 2022:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/l km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GZ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
15.625 km	4,65 zł	3 zł/km	0,70 zł/km	0,95 zł/km	0,71 zł/km	1,66 zł/km

Średni koszt miesięczny roku 2023:

Ilość wozokilometrów	Wartość w zł/1 km	Dopłata UW w Łodzi	Dopłata UM w Łodzi	Koszt Gminy Żychlin	Koszt biletów miesięcznych w przeliczeniu na 1 km	Koszt za 1 km ponoszony przez GZ
	1+2+3=	1	2	3	4	3+4=
15.467 km	4,85 zł	3 zł/km	1,05 zł/km	0,80 zł/km	1,33 zł/km	2,13 zł/km

3.7 GMINNE SPÓŁKI PRAWA HANDLOWEGO

- ❖ Od lat 90. XX wieku istnieje powołana przez Gminę Żychlin Spółka z o.o. „MIG-MA”. Jest gminną spółką prawa handlowego, a w ramach swojej działalności spółka uzupełniała działania gminy w zakresie realizacji jej zadań własnych. W 2020 spółka stała się w 100% własnością prywatną.

Do zadań spółki należało:

- Zarządzanie targowicą miejską – przejęte przez jednostkę budżetową ZGM
- Prowadzenie gminnego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – działalność zawieszona
- Odbiór i zagospodarowanie nieczystości płynnych dla mieszkańców nieujętych w obszarze aglomeracji Żychlin – działalność zawieszona.

Ponadto „MIG-MA” sp. z o.o. prowadziła zakres usług w działalności komercyjnej. Zarząd spółki był jednoosobowy.

Z uwagi na wprowadzoną przez Rząd RP systemową zmianę w zakresie zagospodarowywania odpadów komunalnych i monopolizację rynku odbioru odpadów, lokalne składowisko odpadów, a co za tym idzie spółka do tego powołana, traci rację bytu, w związku z czym spółka postawiona została w 2020 roku w stan likwidacji, a następnie sprzedana prywatnemu inwestorowi.

- ❖ Przez krótki czas w latach 2011-2012 własnością gminy była Spółka z o.o. ZEC. Utworzona została podczas restrukturyzacji Zakładu Gospodarki Komunalnej. Gmina wydzieliła zakres działalności dotyczący sieci ciepłowniczych w celu pozyskania strategicznego inwestora. Udziały w spółce stały się własnością spółki Kogeneracja z Elbląga, która obecnie jest częścią Orlen SA. Nowy inwestor w latach 2013 do chwili obecnej inwestuje w modernizację i rozwój sieci ciepłowniczych w mieście.
- ❖ Od 2021 istnieje powołana przez Gminę Żychlin Spółka z o.o. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji. PWiK jest gminną spółką prawa handlowego, a w ramach swojej działalności spółka działa w zakresie realizacji zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzanie ścieków.

Zakres działań spółki opisany został na stronach od 27 do 30 Raportu w bieżącym dziale, w punktach 3.1 Zaopatrzenie w wodę – system i koszty i 3.2 Odprowadzanie ścieków w Aglomeracji Żychlin i poza nią – system i koszty.

3.8 WARTOŚĆ MIENIA KOMUNALNEGO

Wartość majątku Gminy Żychlin na koniec 2023 wyniosła 97.359.051,46 zł, co oznacza wzrost w stosunku do 2022 r. o 7.236.803,61 zł. Decydujący wpływ na wartość mienia komunalnego w latach 2021-2023 miało obejmowanie udziałów w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., które powstało z przekształcenia Samorządowego Zakładu Budżetowego w jednoosobową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. W akcie założycielskim spółki określono kapitał zakładowy na poziomie 2.035.550 zł. Kapitał został podzielony na 4.711 udziałów, każdy o wartości nominalnej 50 zł. Kapitał zakładowy został pokryty wkładem niepieniężnym w postaci: budowli o wartości 916.500,00 zł i gruntów o wartości 1.119.050,00 zł. Szczegóły tych zmian przedstawia załącznik nr 1 pn. Informacja o stanie mienia komunalnego. Różnice w zakresie wartości mienia komunalnego wynikają również z zakupów inwestycyjnych, przeszacowania wartości środków trwałych, zdjęcia ze stanu środków trwałych, wykonanych robót budowlanych i obrotu mieniem komunalnym.

Na wartość mienia składają się:

- ❖ Wartość majątku Gminy Żychlin ujęta w ewidencji finansowo-księgowej placówek oświatowo-wychowawczych (Zespół Szkolno-Przedszkolny przy ul. Żeromskiego, Szkoła Podstawowa w Grabowie, Zespół Szkół Nr 1 przy ul. Łukasińskiego i Przedszkole Samorządowe w Żychlinie).
- ❖ Wartość majątku Gminy Żychlin ujęta w ewidencji finansowo-księgowej jednostek kultury (Żychliński Dom Kultury, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna).
- ❖ Wartość majątku Gminy Żychlin ujęta w ewidencji finansowo-księgowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Gmina Żychlin posiada udziały w następujących spółkach prawa handlowego:

- ❖ 136.992 udziałów, każdy o wartości nominalnej 50 zł o łącznej wartości 6.849.600 zł (wzrost z kwoty 2.035.550 zł) w spółce powstałej w wyniku przekształcenia Samorządowego Zakładu Budżetowego w Żychlinie w jednoosobową spółkę prawa handlowego pod nazwą Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.
- ❖ 1 udział o wartości 337.227 zł w spółce TBS Zgierz
- ❖ 1 udział o wartości 3.000.000 zł w spółce SIM KZN Ziemi Kutnowskiej

3.9 SIEĆ DRÓG NA TERENIE GMINY

Gmina Żychlin ma stosunkowo mały obszar, w porównaniu do średniej wielkości gminy w Polsce. Według danych z GUS średnia gmina miejsko-wiejska w naszym kraju ma wielkość 157 km², podczas gdy Gmina Żychlin tylko 76,65 km².

Ma to wpływ na ograniczenie wpływów z tytułu podatków lokalnych oraz na specyfikę sieci drogowej. Miasto i gminę przecinają szlaki komunikacji wschód-zachód i północ-południe stanowiące drogi wojewódzkie (przebieg drogi 583 i 585) i drogi powiatowe. Zasób komunikacyjny uzupełniają drogi gminne.

Główne ciągi dróg wojewódzkich to ulice: Wł. Jagiełły, Narutowicza (poza odcinkiem od nr 1 do mostu na rzece Słudwi – ulica jednokierunkowa), Traugutta, Orłowskiego, Pl. Wolności, Sannicka, 3 Maja, Sokołówek i Żabików.

Drogi powiatowe to ulice: I Maja, Łukasińskiego, Żeromskiego oraz główne drogi na terenach wiejskich z Żychlina do Luszyňa, Śleszyňa, drogi przez Drzewoszki, Budzyń, Żabików, Grabów, Kozanki, Zarębów, Kruki i Brzeziny.

Drogi przebiegające przez teren Gminy Żychlin mają następujące długości:

- ❖ Drogi wojewódzkie – 8,93 km
- ❖ Drogi powiatowe – 56,45 km
- ❖ Drogi gminne – 65,13 km

Zarządem drogami, ich bieżącym całorocznym utrzymaniem, naprawami i modernizacjami według właściwości zajmują się Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łowiczu, Starostwo Powiatowe w Kutnie oraz Urząd Gminy w Żychlinie.

W ramach utrzymania w należytym stanie dróg gminnych wykonywano sukcesywnie zadania bieżące i inwestycyjne. W 2023 prace naprawcze na drogach kosztowały 559.070,35 zł (2022: 423.641,44 zł; 2021: 298.664,44 zł).

Przygotowano niezbędną dokumentację i przeprowadzono proces wyłonienia wykonawcy oraz podpisano umowę na realizację zadań inwestycyjnych na drogach na lata 2024-2025 o wartości 11.976.965,99zł. Robotami zostaną objęte następujące drogi: ul. Łąkowa, ul. Sienkiewicza, ul. Narutowicza (odcinek jednokierunkowy), ul. Wagowa, a także drogi w Chochołowie, Pasiece i Sokołówku. Te modernizacje znacząco poprawią stan dróg w gminie.

3.10 BUDOWNICTWO

Gmina Żychlin nie prowadzi własnych inwestycji w zakresie budownictwa komunalnego. Wcześniej realizowany wspólnie z TBS Sp. z o.o. w Zgierzu projekt osiedla mieszkaniowego przy ul. Łąkowej nie uzyskał dofinansowania z budżetu państwa, w związku z czym powstał tylko jeden budynek 16 lokalowy. Obecnie znajduje się tam wspólnota mieszkaniowa.

W 2023 Gmina Żychlin złożyła deklarację przystąpienia do Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej wraz z 9. innymi gminami w Powiecie Kutnowskim i Łęczyckim powołała do życia spółkę komunalną (listopad 2023). W zależności od decyzji ministerstwa, w gminie może powstać w latach 2025-2029, 60 do 80 nowych mieszkań w trzech budynkach wielorodzinnych.

Rok wydania decyzji o warunkach zabudowy	Liczba decyzji				
	ogółem	w tym dotyczące zabudowy			
		Mieszkaniowej wielorodzinnej	Mieszkaniowej jednorodzinnej	Usługowej	innej
2015	47	0	20	8	19
2016	42	0	26	5	6
2017	53	0	32	3	18
2018	33	0	21	4	8
2019	50	0	31	5	14
2020	60	0	28	3	29
2021	69	0	34	6	29
2022	27	0	14	10	1
2023	42	0	21	2	17

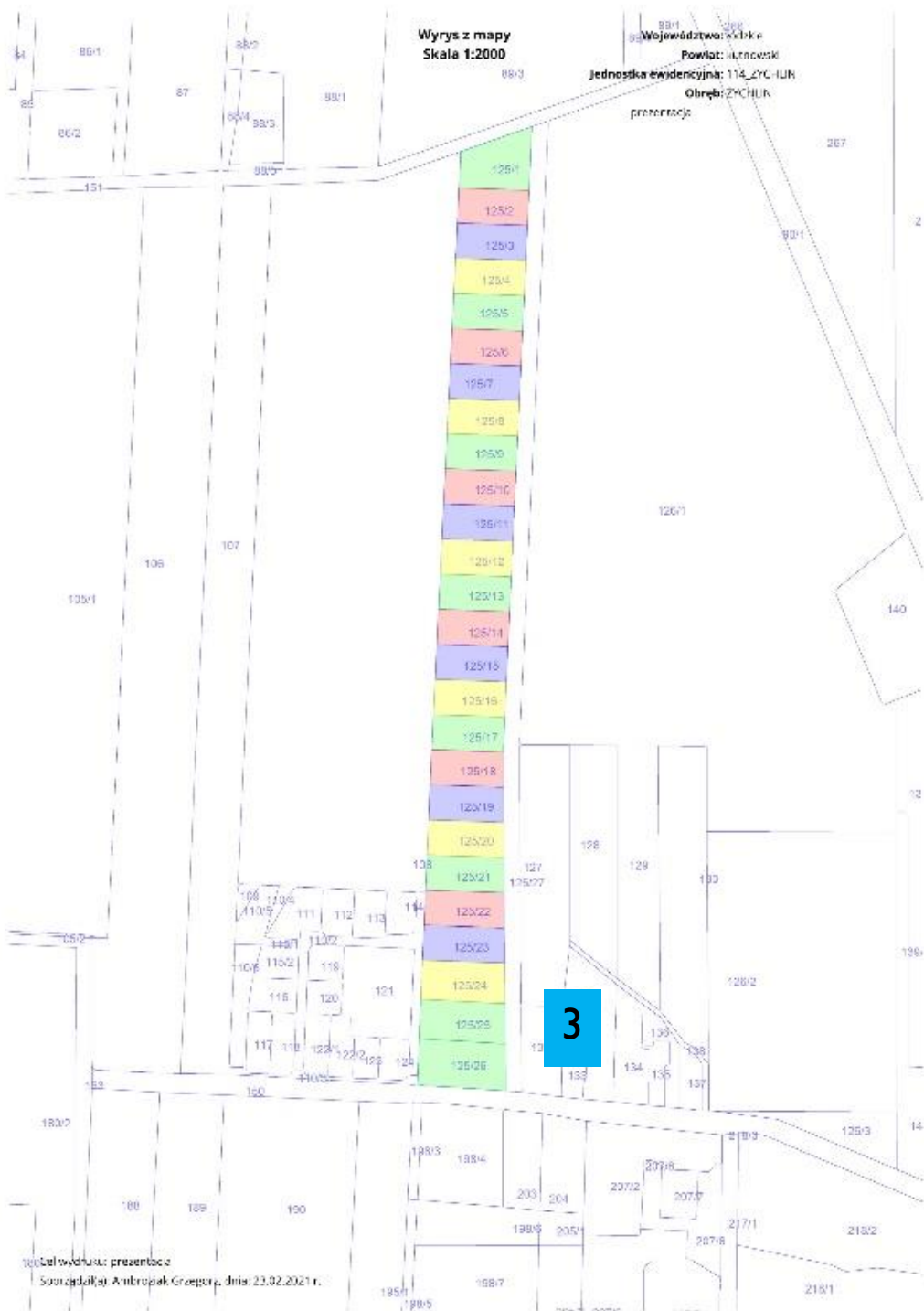

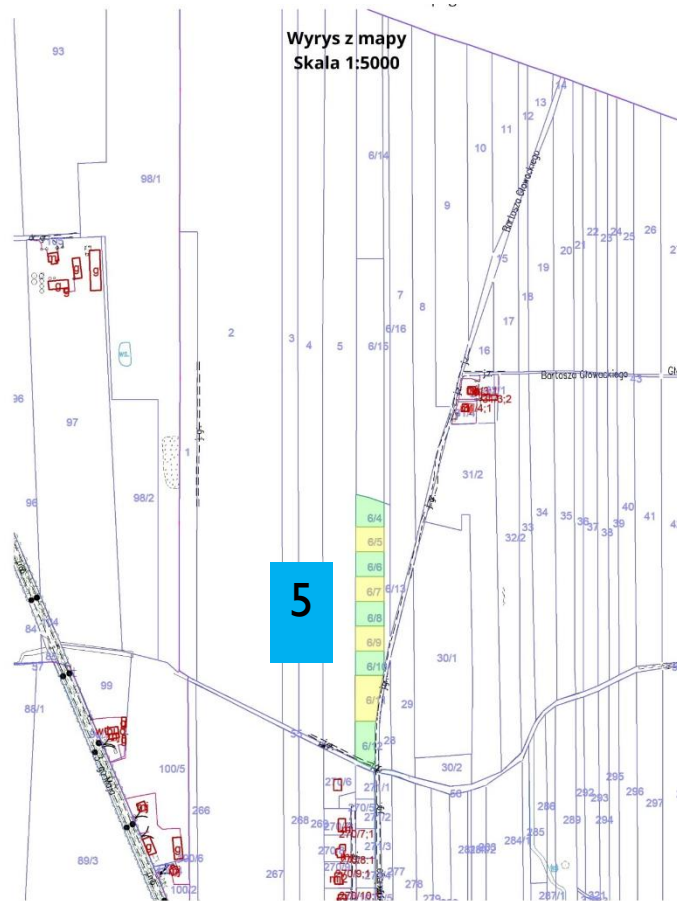
**Teren I - ul. Głowackiego - 30 działek
(w tym 6 komunalnych)**

Teren 2 - ul. Polowa - 16 działek

Teren 3 - Al. Racławickie - 26 działek

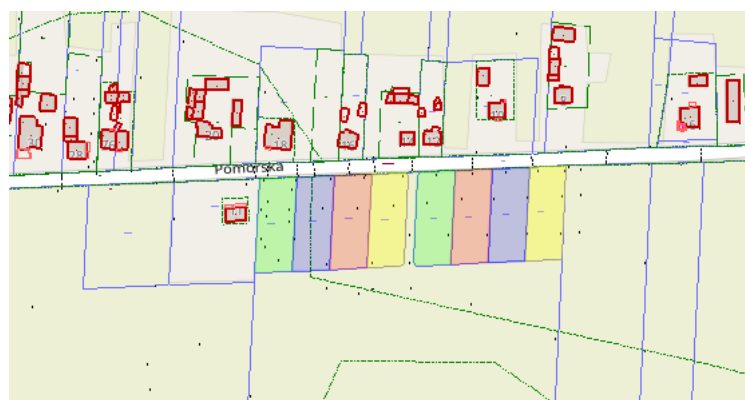
Teren 4 – ul. Łukasieńskiego - 10 działek

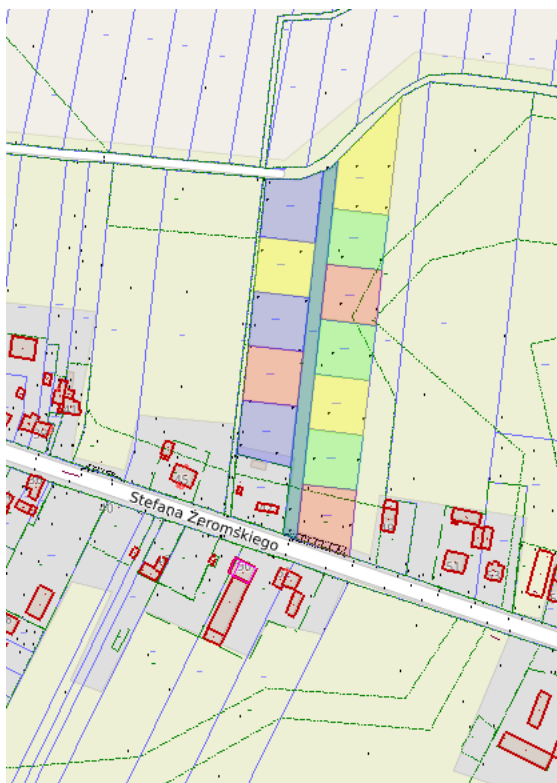
Teren 5 - ul. Głowackiego – I etap to 9 działek.

Teren 6 - ul. Wiejska – 14 działek.

Teren 7 - ul. Pomorska – 8 działek.

Teren 8 - ul. Żeromskiego – 12 działek.

Dotychczas nowe inwestycje w główne mierze opierają się na projektach indywidualnych mieszkańców i co roku można zauważyć w tym zakresie tendencję wzrostową, czemu sprzyja wzrost zamożności i atrakcyjne ceny nieruchomości. Tendencję tę wyhamuje recesja i kryzys na rynku kredytów hipotecznych, ale nowa ustawa o kredytach preferencyjnych powinna znów pobudzić rynek mieszkaniowy.

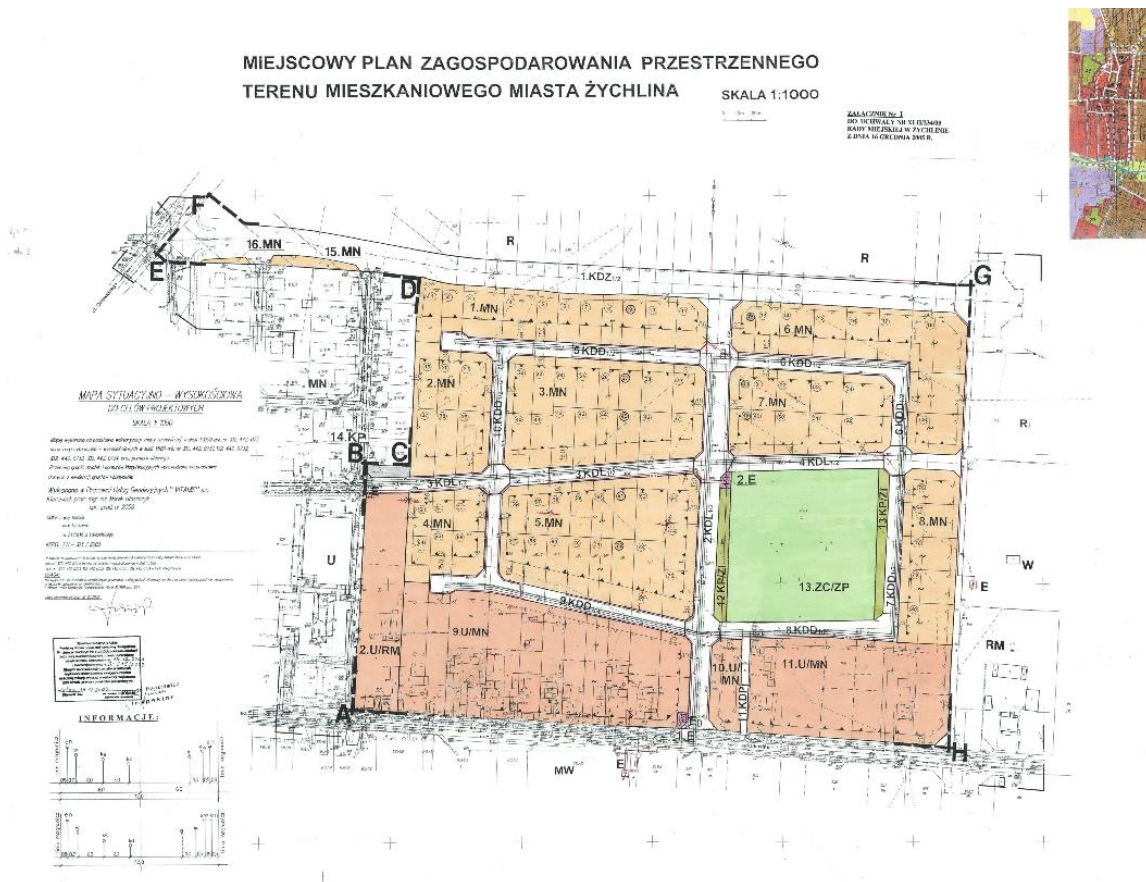
Urząd Gminy w Żychlinie przygotowuje procedury związane z wydaniem decyzji o warunkach zabudowy. Ilość decyzji wydawanych w zakresie budownictwa jednorodzinnego wskazuje na rosnące zainteresowanie mieszkańców tą formą inwestowania. Wspomniane wyżej wyhamowanie wyraźnie widać w danych za 2022 i 2023.

Popyt na zabudowę jednorodziną spowodował, że w latach 2015-2022 wydano 206 decyzji o warunkach zabudowy dla nowych domów. W 2023 roku 42 decyzje. Zainteresowanie zakupem i budową domów jednorodzinnych wywołuje adekwatny wzrost podaży na rynku działek prywatnych, których przygotowanie do zabudowy nie wymaga wysokich nakładów w infrastrukturę drogową i media. Istotny wskaźnik, który daje obraz preferencji na lokalnym rynku mieszkaniowym, to liczba dokonywanych podziałów działek. W ostatnich latach powstało blisko 120 nowych nieruchomości budowlanych jednorodzinnych.

Wobec postępującego problemu depopulacji, analizowanego w części raportu dotyczącej demografii, gminy w Polsce muszą wszelkimi metodami pozyskiwać nowych mieszkańców. Uważam, że ważnym elementem naszej strategii działania w tym zakresie powinno być dalsze wspieranie podmiotów prywatnych przy procesach administracyjnych związanych z tworzeniem nowych działek jednorodzinnych oraz przystąpienie gminy do spółki SIM Ziemi Kutnowskiej. Gmina stara się również wykonywać część infrastruktury, żeby ułatwić inwestowanie oraz pozyskiwać nowych odbiorców wody.

Kolejnym równie ważnym elementem naszej strategii w tym zakresie powinno być pozyskanie dewelopera, mogącego stworzyć ofertę w zabudowie wielorodzinnej. Gmina posiada tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla zabudowy wielorodzinnej, ale wobec podaży tożsamy nieruchomości na rynku lokalnym, nie opłaca się w chwili obecnej wykonywać nakładów na infrastrukturę, które wahają się w granicach powyżej 10 mln. zł. Uzasadniona jest zmiana planu na zabudowę wielorodzinną i umożliwienie rozwoju tej części rynku.

Rząd RP po analizie sytuacji związanej z planowaniem przestrzennym w ujęciu licznych wad obecnych rozwiązań oraz kosztów ich wprowadzania, pracuje nad reformą, którą trzeba będzie nazwać rewolucyjną. Pomysł polega na tym, że znikają z obiegu plany miejscowe, a w ich miejsce gminy będą opracowywać plany ogólne oraz wprowadzać plany zabudowy. Możemy mieć więc powrót do stanu z lat 90.

Najważniejsze argumenty związane z dokonaniem korekty naszych planów to:

1. Zbliżająca się reforma planowania przestrzennego i likwidacja miejscówek.
2. Wysoki koszt „wytworzenia” 1 m kw. działki na terenie przy Orłowskiego i Łukasieńskiego (kwota rzędu 150 zł/m kw.) w porównaniu z kosztami nabycia 1 m kw. działek w zasobach prywatnych (pomiędzy 60 a 80 zł/m kw.).
3. Przy realizacji MPZP występuje najczęściej konieczność wykupów gruntów prywatnych.
4. Obszar naszej gminy cechuje bezpośredni dostęp do sieci drogowej oraz przystępne koszty nabycia działki i podłączenia infrastruktury, co w znacznym stopniu ogranicza atrakcyjność oferty MPZP gminy.

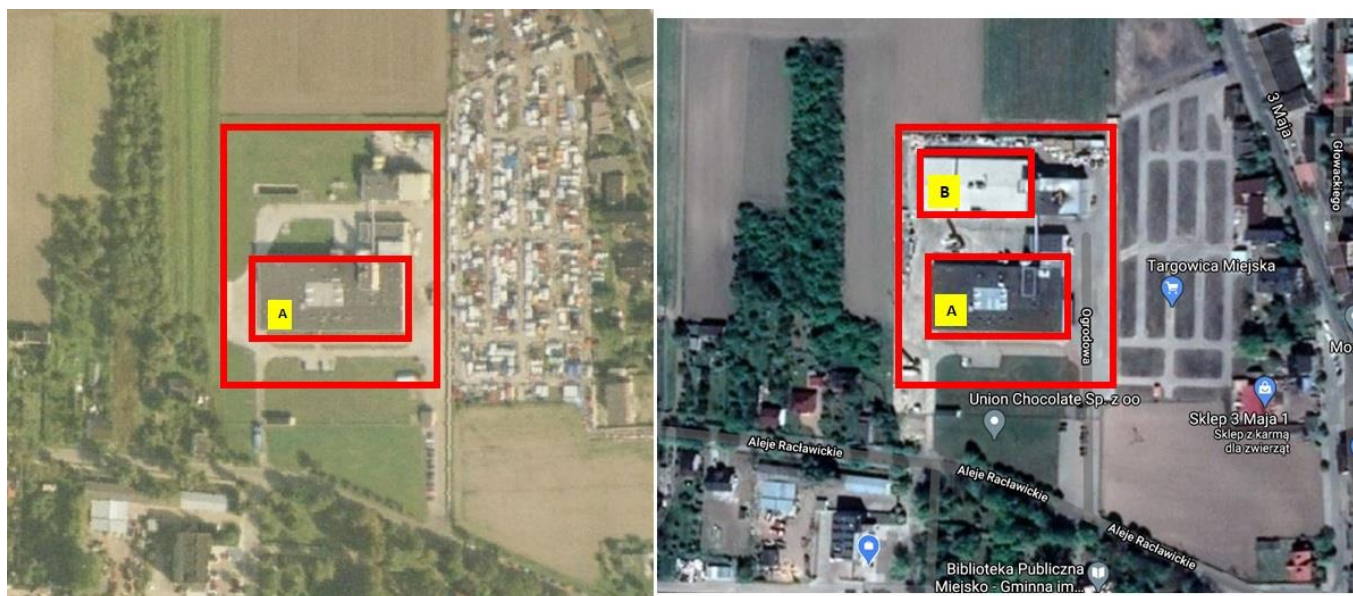
5. Stworzenie warunków do realizacji budownictwa wielorodzinnego, które rozszerzy ofertę dla mieszkańców.

3.11 PRZEDSIĘBIORSTWA

Gmina Żychlin będąca małą miejscowością, może pochwalić się stosunkowo dużą liczbą lokalnych przedsiębiorstw. Zapewne ma to istotny wpływ przy dobrej koniunkturze gospodarczej, na spadek liczby osób bezrobotnych. Można niestety oczekiwać negatywnych zmian w tym zakresie z uwagi na panującą pandemię i wprowadzane ograniczenia w funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych.

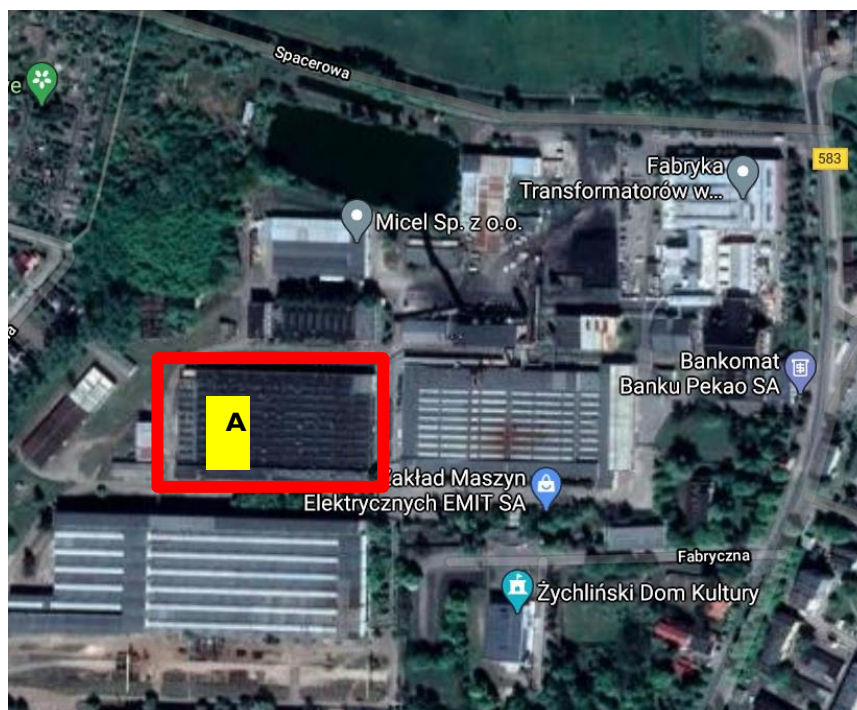
Produkcja przemysłowa występuje na terenie miasta Żychlina oraz w Dobrzelinie. Opiera się na bazie firm o profilu elektromaszynowym i spożywczych. Na przestrzeni lat 2015-2023 istniejące zakłady produkcyjne inwestowały w swój rozwój. W 2019 roku ukończono budowę nowego zakładu produkcyjnego firmy Union Chocolate Sp. z o.o. W tych latach lokalne firmy wielokrotnie występowały o wydanie decyzji o warunkach zabudowy w zakresie modernizacji istniejących i budowy nowych obiektów przemysłowych na swoim terenie. Decyzje wydawane były na rzecz: KSC S.A. Oddział „Cukrownia Dobrzelin” – 6 decyzji, Cargill Poland Sp. z o.o. Oddział w Dobrzelinie – 4 decyzje, Fabryka Transformatorów w Żychlinie – 2 decyzje, UNION Chocolate Sp. z o.o. – 1 decyzja.

Na grafice poniżej zaznaczono nieruchomość Union Chocolate Sp. z o.o. przed i po wybudowaniu nowego zakładu produkcyjnego oznaczone literą B. Litera A to budynek istniejący od lat 80.

Ponadto, ustalono warunki zabudowy dla nowych budynków handlowo-usługowych i usługowych: DINO, Biedronka, Przychodnia Stomatologiczna, Biuro rachunkowe od A do Z oraz myjnie samochodowe.

Na grafice poniżej zaznaczono lokalizację nowego zakładu produkcyjnego budowanego na obszarze EMIT S.A. - oznaczony literą A.

Najważniejszym wydarzeniem w sferze gospodarczego rozwoju Gminy Żychlin była lokalizacja w Podstrefie Żychlin ŁSSE nowego zakładu produkcyjnego francuskiej firmy Addev Materials. Budowa nowego obiektu zakończyła się na przełomie 2021/2022 a działalność rozpoczęła na początku 2022. Więcej na ten temat w kolejnym podpunkcie dotyczącym strefy ekonomicznej w Gminie Żychlin.

3.12 ŁÓDZKA SPECJALNA STREFA EKONOMICZNA – PODSTREFA ŻYCHLIN I PODSTREFA DOBRZELIN

Wyznaczone nieruchomości w mieście i gminie Żychlin, posiadają status Podstrefy Ekonomicznej Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Idea powstania w Żychlinie podstrefy związana była z zapewnieniem inwestorom alternatywnej (tańszej opcji) pozyskania gruntów w stosunku do Podstrefy Kutno i Łowicz. Łączna powierzchnia działek objętych podstrefą w 2009 roku wynosiła ok 14 ha.

Nieruchomości o powierzchni ok 9 ha objęte zostały w 2019 roku Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. Pozostałe 5 ha pozostaje w trakcie rozpoczętej procedury uchwalania planu. Przeznaczenie tych gruntów jest produkcyjno-składowe oraz z uwagi na zbadane warunki glebowe i stan wód gruntowych część terenu to nieużytki.

W czerwcu 2020 roku wdzierżawiono 0,65 ha pod potrzeby gazyfikacji (stacja regazyfikacji gazu skroplonego), a w grudniu gmina sprzedała ponad 2,1 ha terenu w podstrefie inwestorowi planującemu budowę zakładu recyklingu pojazdów (docelowe zatrudnienie ok 20 osób). W ten sposób wykorzystano cały obszar podstrefy w Dobrzelinie.

W sprawie działki o powierzchni 2 ha położonej w Żychlinie przy ul. 1 Maja od 2019 prowadzone były negocjacje i badanie oferty oraz przygotowywania do sprzedaży nieruchomości, co miało swój

fiwał w maju 2021. Inwestycję na tej nieruchomości przeprowadziła firma z Francji, zajmująca się nowoczesnymi technologiami.

Na przestrzeni lat 2019/2020/2021 roku gmina prowadziła jednoczesne negocjacje z trzema firmami produkcyjnymi. Dwie z nich to firmy polskie i firma francuska. Firma FolMax zdecydowała się na zakup działki produkcyjnej poza terenem podstrefy ŁSSE. Sprzedany został 1 ha terenu lokalnej firmie, planującej rozwój swojej obecnej działalności. Firma Just-Car zakupiła teren w Dobrzelinie (2,1 ha) a firma Addev Materials z Francji teren w Żychlinie (1,9 ha).

Zdjęcie poniżej przedstawia zakład, który był budowany od czerwca do grudnia 2021.

Promocją terenów ofertowych zajmuje się Gminne Centrum Informacji i Promocji. Obsługę inwestora prowadzi powołany do tego celu zespół pod kierunkiem Zastępcy Burmistrza Gminy. Wykorzystywane są sukcesywnie kanały informacyjne gminy oraz współpraca z administracją Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Gmina Żychlin uczestniczyła w projekcie szkoleniowym pn. *Wdrażanie standardów obsługi inwestora*, którego celem było wzmocnienie kompetencji kadrowych oraz przygotowanie nowych materiałów reklamujących Podstrefę Żychlin.

Poniższe grafiki pochodzą z oficjalnej witryny internetowej gminazychlin.pl, z zakładki dedykowanej inwestorom, gdzie znajdują się wszystkie techniczne informacje o terenie oraz dane związane pomocą państwa dla inwestorów. Powołany jest również zespół ds. obsługi inwestora, który wspiera inwestorów w procedurach administracyjnych w zakresie kompetencji gminy.

Powyższy teren został zbyty na rzecz dwóch inwestorów z branży recyklingu i gazownictwa.

Teren o powierzchni ok 4,6 ha został podzielony na mniejsze nieruchomości. Jedna z działek o powierzchni 1,9 ha została nabyta przez inwestora. Do dyspozycji pozostaje teren o powierzchni 1,8 ha zaznaczony kolorem czerwonym, w sąsiedztwie firmy Addev Materials.

4 INFORMACJA O STANIE REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII

W ramach prowadzonej działalności samorządowej, Gmina Żychlin uchwaliła i realizuje polityki, programy i strategie w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, opieki nad zwierzętami, ochrony środowiska – usuwanie azbestu, edukacja ekologiczna, gospodarka niskoemisyjna, opieki nad zabytkami, rewitalizacji gminy oraz Strategię Rozwoju Gminy Żychlin.

4.1 STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻYCHLIN NA LATA 2015 - 2022 - PODSUMOWANIE

Kierunki rozwoju gminy wyznacza Strategia Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2015 – 2022 przyjęta do realizacji w drodze uchwały Nr XVI/77/16 z dnia 29 stycznia 2016r, która określa główny cel rozwoju gminy oraz cele strategiczne.

GLÓWNYM CELEM rozwoju gminy Żychlin, jest:

zapewnienie warunków dla zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, w celu polepszenia warunków bytowych oraz poziomu życia mieszkańców poprzez efektywne wykorzystanie zasobów lokalnych, z jednoczesnym zachowaniem równowagi przyrodniczej

Cel główny przekłada się na określone cele strategiczne:

Cel strategiczny I - Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Żychlin poprzez ochronę zdrowia, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, socjalnego, edukację, oświatę i sport

Cel strategiczny II – Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości, w szczególności poprzez aktywizację lokalnych zasobów oraz wykorzystanie lokalnych i regionalnych specjalizacji

Cel strategiczny III – Ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego

Cel strategiczny IV – Odnowa wsi - pielęgnacja kultury i dziedzictwa historycznego

Strategia stanowi koncepcję rozwoju, wytycza cele rozwoju oraz kierunki działania. Jest ona instrumentem stymulowania procesów społeczno-gospodarczych zachodzących na terenie gminy a w szczególności: dyktuje główne kierunki rozwoju gminy, stanowi plan będący podstawą do podejmowania decyzji rozwojowych, zwiększa spójność decyzji podejmowanych przez władze samorządowe, pozwala na lepsze zagospodarowanie zasobów gminy, stanowi podstawę do ubiegania się o środki finansowe z krajowych i zagranicznych funduszy pomocowych, informuje mieszkańców i inwestorów o spodziewanych kierunkach rozwoju gminy.

Realizacja zadań określonych w Strategii przypada na okres programowania Unii Europejskiej i zawiera się w latach 2015-2022. Natomiast rezultaty niektórych działań będą obejmowały następny okres programowania.

W tabeli przedstawiono nazwy zadań ujętych w strategii do realizacji.

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
Termomodernizacja Szkoły Podstawowej im. Marii Kownackiej w Grabowie z wykorzystaniem OZE	Projekty mają na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i pozwolić na stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków.	w trakcie realizacji inwestycja etapowana
Termomodernizacja Żychlińskiego Domu Kultury z wykorzystaniem OZE		TAK
Termomodernizacja i wykonanie instalacji fotowoltaicznej budynku Urzędu Gminy w Żychlinie przy ul. Barlickiego 15		TAK
Termomodernizacja budynków zasobów komunalnych. (bez ulicy Narutowicza)		w trakcie realizacji inwestycja etapowana
Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Jana Pawła II w Żychlinie.	Projekt upowszechni w Gminie sport i rekreację. Mają one się stać zabawą i formą spędzenia wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców. Projekt wpłynie więc na zwiększenie się liczby osób na co dzień uprawiających sport, dzięki czemu poprawie ulegnie jakość zdrowia mieszkańców.	w trakcie realizacji inwestycja etapowana
Modernizacja pomieszczeń w Szkole Podstawowej Nr 1 w Żychlinie.	Projekt wpłynie na jakość edukacji na poziomie przedszkolnym i podstawowym. Stworzone zostaną warunki do rozwoju i zabawy dla uczniów. Promowane będą takie umiejętności jak współpraca w grupie, umiejętność rozwiązywania problemów. Wysokiej jakości edukacja stanie się dostępna dla wszystkich mieszkańców gminy Żychlin. Projekt wpłynie również na poprawę jakości zamieszkania w Gminie, stworzy warunki do pracy oraz rozwoju kobietom po urodzeniu dziecka. Jednocześnie nastąpi poprawa jakości wykształcenia dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych, które pozytywnie wpływają na rozwój dzieci.	TAK
Modernizacja Przedszkola Samorządowego Nr 1 w Żychlinie.		TAK
Modernizacja Żychlińskiego Domu Kultury w zakresie funkcjonalnym.	Dzięki realizacji projektu nastąpi odnowa lokalnej tradycji i kultury. Mieszkańcy chętniej będą uczestniczyli w zajęciach kulturalnych. Gmina stanie się przyjazna i ciekawa dla turystów zainteresowanych lokalnymi tradycjami. Odnowa tradycji ma również duży wpływ na promocję lokalnych przedsiębiorstw, które opierają swoją działalność o lokalne wyroby.	w trakcie realizacji inwestycja etapowana
Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Żychlinie wraz z inwestycją budowy sieci kanalizacyjnej na terenie osady Dobrzelin.	Projekt pozwoli zwiększyć liczbę przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Gminy. Zwiększy się tym samym liczba miejsc pracy. Polepszą się warunki życia w obszarze realizacji projektu. Projekt wpłynie również na zmniejszenie ilości ścieków uwalnianych do środowiska w sposób niekontrolowany.	w trakcie realizacji inwestycja etapowana – SIEĆ KANALIZACJI SANITARNEJ
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach położonych poza aglomeracją Gminy Żychlin.	Gospodarka wodno-ściekowa jest niezwykle ważnym elementem zapewnienia wszystkim mieszkańcom dostępu do podstawowych usług. Budowa przydomowych oczyszczalni ma znaczny wpływ na jakość życia i przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego całej Gminy. Projekt wpłynie również na ochronę środowiska naturalnego.	NIE

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
Budowa mikroinstalacji ogniw fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej.	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków.	TAK
Budowa mikroinstalacji ogniw fotowoltaicznych na terenie Gminy Żychlin na obiektach mieszkalnych.		inwestycja etapowana - zrealizowany I etap; - II etap po pozytywnej ocenie w ramach RPO WŁ.
Wykonanie instalacji CO w budynkach zasobów komunalnych.	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Wzmocni efektywność energetyczną budynków, ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków.	w trakcie realizacji inwestycja wykonywana sukcesywnie
Rewitalizacja ul. Narutowicza wraz z termomodernizacją kamienic komunalnych.	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Dzięki realizacji projektu zmniejszy się w znacznym stopniu zanieczyszczenie powietrza. Spadnie ilość substancji niebezpiecznych uwalnianych do powietrza. Ochronie podlegać będzie środowisko naturalne Gminy. Spadną również koszty utrzymania budynków. Dodatkowo przestrzeni zostanie nadana nowa jakość.	w trakcie realizacji część związana z termomodernizacją kamienic inwestycja etapowana PODPISANA UMOWA NA WYKONANIE MODERNIZACJI ULICY
Rewitalizacja Parku Miejskiego przy ul. Barlickiego w Żychlinie.	Zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna terenów inwestycyjnych służących rozwojowi turystyki. Powstaną podstawy do rozwoju małych firm turystycznych oraz działalności hotelowej, agroturystycznych. Wykorzystane i promowane będą walory krajobrazowe i kulturowe Gminy.	NIE
Odbudowa Synagogi w Żychlinie wraz z nadaniem nowych funkcji społecznych.	Dzięki realizacji projektu nastąpi odnowa lokalnej tradycji i kultury. Mieszkańcy chętniej będą uczestniczyli w zajęciach kulturalnych. Gmina stanie się przyjazna i ciekawa dla turystów zainteresowanych lokalnymi tradycjami. Odnowa tradycji ma również duży wpływ na promocję lokalnych przedsiębiorstw, które opierają swoją działalność o lokalne wyroby.	NIE
Remont zabytkowego Kościoła pod wezwaniem św. Apostołów Piotra i Pawła w Żychlinie.	Projekt przyczyni się do odnowy dziedzictwa kulturowego Gminy. Zachowany zostanie zabytkowy obiekt mający duże znaczenie dla mieszkańców. Projekt wpłynie na podniesienie atrakcyjności turystycznej przestrzeni publicznej w Gminie.	TAK
Rewaloryzacja zespołu parkowo-dworskiego w Dobrzelinie.	Zwiększy się atrakcyjność inwestycyjna terenów inwestycyjnych służących rozwojowi turystyki. Powstaną podstawy do rozwoju małych firm turystycznych oraz działalności hotelowej, agroturystycznych. Wykorzystane i promowane będą walory krajobrazowe i kulturowe gminy Żychlin. Charakter projektów wpłynie na zainteresowanie turystów Gminą i całym województwem łódzkim.	w trakcie realizacji
Rewaloryzacja zespołu parkowo-dworskiego w Śleszynie.		w trakcie realizacji
Renowacja zieleni miejskiej i drzewostanu.		NIE

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
Rewitalizacja Parku Miejskiego przy Żychlińskim Domu Kultury wraz z utworzeniem ścieżki edukacyjnej dla dzieci „Nudzimisie i my”.		NIE
Budowa miasteczka ruchu drogowego wraz z elementami Skate Park'u.	Projekt umożliwi zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym na obszarze Gminy, a także pozwoli na zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży w sposób aktywny.	NIE
Budowa siłowni zewnętrznych.	Projekt pozwoli przeciwdziałać negatywnym zjawiskom społecznym. Chodzi w szczególności o zmniejszenie ilości przypadków problemów ze statyką ciała. Wykorzystanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież w sposób aktywny, korzystny dla ich zdrowia przyczyni się również do wzrostu poziomu edukacji w okresie długoterminowym. Projekt pozwoli wszystkim mieszkańcom korzystać z bezpłatnych siłowni. Dostęp do nich będą mieć również starsi mieszkańcy Gminy. Dla części z nich będzie to możliwość poprawienia kondycji fizycznej, wzmocnienia mięśni i zwiększenia wydolności organizmu. Dla innych siłownie będą miejscem spotkań czy spacerów z dziećmi, wnukami. Siłownie mogą stać się kolejnymi miejscami w Gminie, gdzie będą nawiązywane znajomości oraz wzmacniane więzi społeczne.	TAK
Budowa elementów lekkoatletycznych wraz z oświetleniem na Stadionie Miejskim w Żychlinie.	Projekt upowszechni w Gminie sport i rekreację, tak aby stały się one zabawą i formą spędzenia wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców. Projekt wpłynie więc na zwiększenie się liczby osób na co dzień uprawiających sport, tym samym poprawie ulegnie jakość zdrowia mieszkańców.	NIE
Modernizacja targowicy miejskiej.	Projekt pomoże w rozwoju małej przedsiębiorczości na obszarze Gminy. Projekt pobudzi gospodarczo tereny inwestycyjne w Mieście.	NIE
Modernizacja pomieszczeń budynku Urzędu Gminy w Żychlinie przy ul. Barlickiego 15	Projekt poprawi jakość życia mieszkańców w Gminie. Otrzymają oni dostęp do infrastruktury społecznej na wysokim poziomie.	TAK
Rewitalizacja podwórek w ramach działań społecznych.	Projekt poprawi jakość życia mieszkańców w gminie Żychlin. Wzrośnie jakość kapitału społecznego, nastąpi wzmocnienie więzi społecznych, wzrośnie integracja społeczna.	NIE
Realizacja infrastruktury technicznej terenu objętego Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego terenu mieszkaniowego zlokalizowanego pomiędzy ulicami Łukasińskiego i Orłowskiego.	Projekt ma zapewnić spójność społeczno-gospodarczą obszaru Gminy.	NIE
Przebudowa nawierzchni ulic miejskich:	Projekt ma zapewnić spójność społeczno-gospodarczą obszaru Gminy. Tereny wiejskie muszą mieć łatwy dostęp do miast i głównych ciągów drogowych. Poszczególne tereny Gminy rozwijać się mają równomiernie, a mieszkańcy muszą mieć równy dostęp do podstawowej infrastruktury społecznej. Projekt pozwoli zwiększyć liczbę przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie Gminy. Nowe przedsiębiorstwa generują nowe miejsca pracy oraz wzrost średnich dochodów ludności. Nastąpi wzrost cen gruntów w całej Gminie.	TAK
1. ul. Inż. Z Okoniewskiego		TAK
2. ul. Konopnickiej		Inwestycja etapowana wykonanych 5 ulic
3. ul. Dobrzelińska, Dolna, Nowa Kolejowa, Dobra (wykonane), Mała, Śląska, Cicha,		PODPISANA UMOWA Z WYKONAWCĄ
4. ul. Sienkiewicza		

Nazwa zadania	Wpływ na realizację Strategii	Zrealizowane (TAK) / Niezrealizowane (NIE)
5. ul. Łąkowa		PODPISANA UMOWA Z WYKONAWCĄ
6. ul. Zdrojowa, Złota i Barlickiego		NIE
7. ul. Ściegiennego		NIE
8. ul. Kościuszki		NIE
9. ul. Przeskok wraz z Placem Wolności		NIE
10. ul. Słowackiego		NIE
11. gminne drogi wewnątrzsiedlowe		NIE
Przebudowa nawierzchni dróg gminnych:		
1. Pasięka – Sokółówek		PODPISANA UMOWA Z WYKONAWCĄ
2. Grabie – Oleszcze		TAK
3. Czesławów		TAK
4. Orątki Górne		TAK
5. Dobrzelin, ul. Hotelowa		NIE
6. Dobrzelin ul. Słoneczna		TAK
7. Śleszyn ul. Kamilewska	TAK	
8. Budzyń ul. Budzyńska	NIE	
9. Gajew	NIE	
10. Kaczkowizna – Strzelce	NIE	
11. Zgoda	NIE	
12. Śleszynek	NIE	
13. Grzybów Dolny ul. Górna	TAK	
Modernizacja ciągów pieszych z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych.	Projekt zwiększy jakość życia mieszkańców Gminy, w tym osób niepełnosprawnych. Wzrośnie bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego. Gmina stanie się bardziej przyjazna mieszkańcom.	zadanie wykonywane SUKCESYWNIE
Budowa parkingów	Zwiększy się jakość infrastruktury społecznej w Gminie. Znacznie poprawi się estetyka miejscowości, co może przełożyć się na rozwój funkcji gospodarczych. Zagospodarowanie poszczególnych miejscowości wpłynie na ich spójne wykorzystanie. Odnowa miejscowości zwiększy również bezpieczeństwo na drogach publicznych (chodzi zarówno o pieszych jak i o kierowców). Realizacja projektu wpłynie także pozytywnie na ochronę środowiska naturalnego Gminy. Ruch kołowy i pieszy zostaną uporządkowane.	zadanie wykonywane SUKCESYWNIE np. BUDOWA PARKINGU WRAZ ZE ZMIANĄ ORGANIACJI RUCHU PRZY BUDYNKU OSP w Żychlinie
Modernizacja systemu oświetlenia dróg i ulic na energooszczędne	Projekt ma na celu racjonalizację gospodarki zasobami na terenie Gminy. Efektywność energetyczna ma doprowadzić do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i stopniową dywersyfikację źródeł energii. Projekt wymiernie wpłynie na bezpieczeństwo mieszkańców Gminy.	Inwestycja wykonywana sukcesywnie przez gestora sieci

4.2 LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY ŻYCHLIN NA LATA 2017-2024

Procesy rewitalizacji obszarów zdegradowanych zostały w Polsce uregulowane przez kilka dokumentów. Zasadnicze znaczenie ma tu Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777 z późn. zm.). W oparciu o nią przygotowano także Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju), stanowiące podstawę dla opracowania *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Żychlin na lata 2017-2024*, który został przyjęty przez Radę Miejską w Żychlinie Uchwałą Nr XLII/235/18 w dniu 5 marca 2018 roku.

Ponieważ w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020* przewidziano wsparcie dla procesów rewitalizacji, Lokalny Program Rewitalizacji jest jednocześnie dostosowany do zapisów „Procedury weryfikacji programów rewitalizacji w Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 pod kątem zgodności z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”. Gmina Żychlin otrzymała na opracowanie niniejszego Programu wsparcie ze środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. Niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Żychlin będzie obowiązywać do 2024, natomiast po tym czasie – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – gmina może zdecydować się na opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji w oparciu o wspomnianą ustawę o rewitalizacji.

W poprzednim okresie programowania rewitalizacja w dużej mierze ograniczona została do przedsięwzięć infrastrukturalnych, przede wszystkim w sferze budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej. Obecnie jednak większy nacisk położony został na rozwiązywanie problemów społecznych. Opracowany dokument uwzględnia w związku z tym oba te aspekty (społeczny i infrastrukturalny). Znalazło to odzwierciedlenie w zaprojektowanych celach rewitalizacji, kierunkach działań i przedsięwzięciach rewitalizacyjnych. Jednak zakłada się, że cele infrastrukturalne podporządkowane są rozwiązywaniu problemów w sferze społecznej i mają sprzyjać (nierzadko tworzyć przestrzeń) realizacji celów społecznych.

Obszar zdegradowany, zgodnie z zapisami „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, to znajdujący się w stanie kryzysowym obszar gminy, cechujący się nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych (zwłaszcza wysokiego poziomu bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym) oraz wystąpieniem jednego z czynników: środowiskowych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych bądź technicznych. Wyniki analizy wskazują, że obszarem zdegradowanym są te miejscowości lub ulice, które osiągają wskaźniki o wartościach mniej korzystnych niż średnia gminy w przypadku co najmniej połowy analizowanych wskaźników społecznych tj. co najmniej sześciu oraz przynajmniej jednego wskaźnika spoza sfery społecznej. Obszar zdegradowany obejmuje następujące ulice i miejscowości o największej liczbie negatywnych zjawisk: *w Żychlinie* to ul. 1 Maja, ul. 3 Maja, Al. Raclawickie, ul. Barlickiego, ul. Jana Pawła II, ul. Kilińskiego, ul. Młyńska, ul. Narutowicza, Pl. 29 Listopada, Pl. Wolności, ul. Pomorska, ul. Ściegiennego, ul. Traugutta, *w Dobrzelinie* to ul. Wł. Jagiełły, *w Grabowie*: ul. Dworcowa, ul. Grabówek.

Kryteria zdegradowania, czyli 6 wskaźników społecznych i jeden dodatkowy spełniają jeszcze wsie Biała, Kaczkowizna. Jednakże nie zostały one wskazane jako zdegradowane z uwagi na niemożność prowadzenia tam procesów rewitalizacyjnych chociażby z powodu bardzo małej liczby mieszkańców oraz braku miejsc, publicznych, które mogłyby szeroko oddziaływać na zdegradowany obszar. Ponadto są to wsie typowo rolnicze, w sposób jednoznaczny nie można odczytać założonych wskaźników gospodarczych. W związku z powyższym możliwości oddziaływania tam procesów rewitalizacyjnych jest znikome.

Fragment lub całość obszaru zdegradowanego, na którym występuje szczególna koncentracja negatywnych problemów oraz który ma znaczenie dla rozwoju lokalnego danej gminy, określane jest mianem obszaru rewitalizacji. Poza koniecznością spełnienia warunków dotyczących

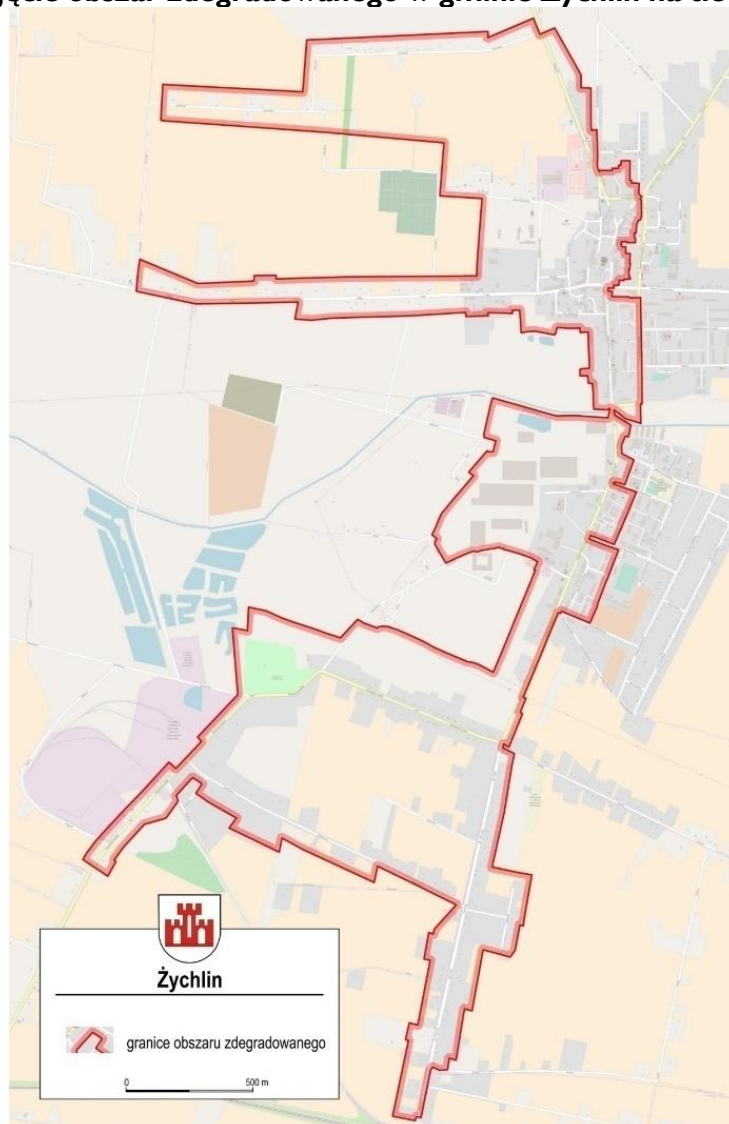

wskaźników delimitacyjnych, trzeba uwzględnić narzucone w drodze wytycznych ministerialnych i ustawy o rewitalizacji ograniczenia co do liczby mieszkańców i powierzchni:

- ❖ może być zamieszkały przez maksymalnie 30% mieszkańców gminy,
- ❖ powierzchnia nie może przekraczać 20% powierzchni gminy.

Podczas badania obszaru zdegradowanego a przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji nastąpiło przekroczenie 30 % ludności na terenie rewitalizowanym. W związku z powyższym Zespół ds. Rewitalizacji po zasięgnięciu opinii Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i dokonanej przez niego analizie rozkładu problemów społecznych z dokładnością do poszczególnych numerów klatek/ mieszkań zdecydował wyłączyć niektóre fragmenty ulic z obszaru rewitalizacji.

Graficzne ujęcie obszar zdegradowanego w gminie Żychlin na tle mapy gminy.

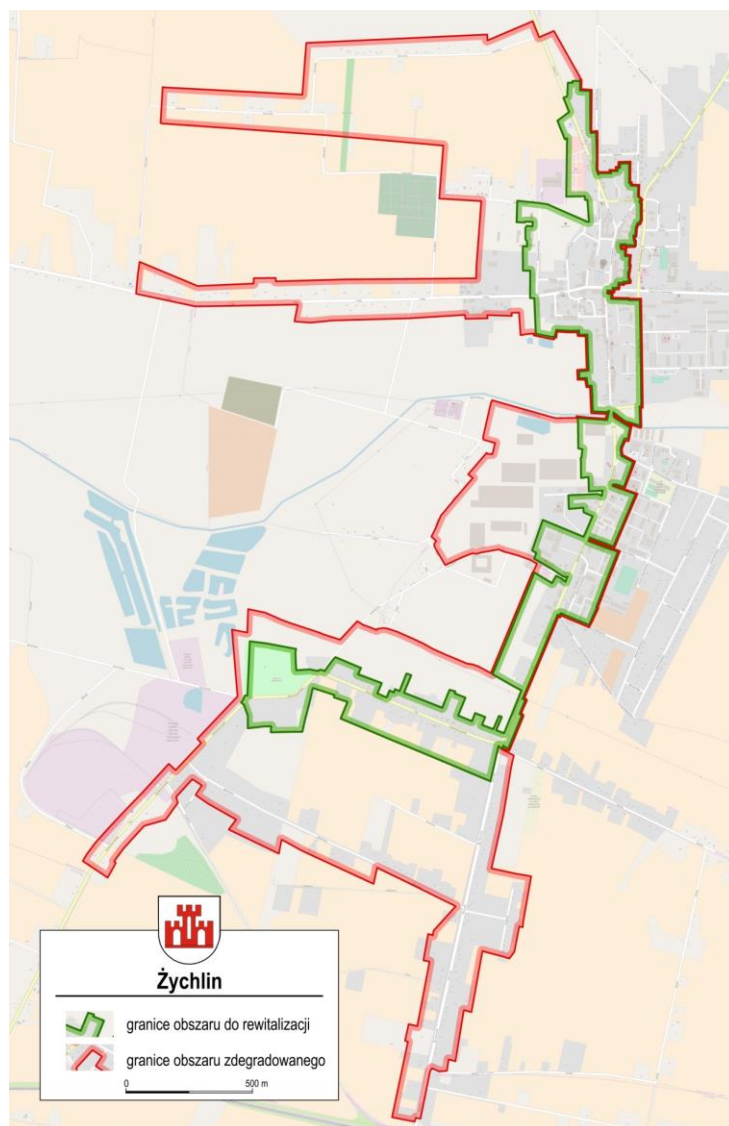

Obszar rewitalizacji spełnia warunki dotyczące liczby mieszkańców oraz powierzchni:

- 2757 mieszkańców, czyli 22,80% mieszkańców gminy;
- 1,09 km², tj. 1,42% powierzchni gminy.

Podsumowując wskazany obszar do rewitalizacji obejmuje: centrum miasta Żychlina, stanowiące centrum administracyjne oraz handlowo-usługowe gminy, przy którym zlokalizowane są ważne instytucje publiczne oraz strefę staromiejską z główną ulicą miasta wraz z przylegającymi zabytkami. Obszar jest spójny przestrzennie, kumulujący negatywne zjawiska w szczególności bezrobocie i ubóstwo, charakteryzujący się niskim poziomem kapitału społecznego, ze względu na swoje położenie istotny dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

Obszar rewitalizacji w gminie Żychlin na tle obszaru zdegradowanego.

W wyniku analizy problemów występujących na obszarze rewitalizacji (zarówno wskaźnikowej, jak i opartej o badania społeczne), wyodrębniono następujące cele i kierunki działań rewitalizacyjnych:

❖ **WYSOKI POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO OBSZARU REWITALIZACJI**

Kierunki działań: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu na obszarze rewitalizacji. Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Pobudzanie i rozwijanie aktywności kulturalnej mieszkańców obszaru rewitalizacji.

❖ **ROZWINIĘTA SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA STWARZAJĄCA WARUNKI DO OŻYWIENIA SPOŁECZNEGO**

Kierunki działań: Przywracanie funkcjonalności budynków na obszarze rewitalizacji. Przystosowane do potrzeb mieszkańców tereny zielone. Poprawa stanu i poziomu wyposażenia w infrastrukturę techniczną na obszarze rewitalizacji.

Lista podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawiera 8 propozycji działań. Zostały na niej zamieszczone projekty społeczne lub infrastrukturalne, które odpowiadają w sposób pośredni lub bezpośredni na zdiagnozowane problemy. Modernizacja czy rozbudowa obiektów oraz przestrzeni publicznych pozwoli na wykreowanie miejsc aktywności kulturalnej i społecznej mieszkańców, rozwiązując w ten sposób najdotkliwsze problemy obszaru rewitalizacji.

Nazwa projektu	Zrealizowany	W trakcie	Do realizacji
Utworzenie w budynku przy ul. Barlickiego 4 Centrum Aktywności Lokalnej w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji.			
Przystosowanie budynku po Szkole Podstawowej Nr 1 na Centrum Aktywności Lokalnej – etap II w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Modernizacja i termomodernizacja budynku Żychlińskiego Domu Kultury wraz z wykorzystaniem OZE w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Rewitalizacja Parku Miejskiego przy Żychlińskim Domu Kultury wraz z utworzeniem ścieżki edukacyjnej dla dzieci „Nudzimisie i my” w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Modernizacja Parku Miejskiego przy ulicy Barlickiego w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Kompleksowa rewitalizacja obszaru synagogi w Żychlinie wraz z nadaniem nowych funkcji społeczno-gospodarczych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji			
Rewaloryzacja i adaptacja zabytkowego zespołu dworsko-parkowego Orsettich na realizację celów statutowych Fundacji Dworu Dobrzelin			
Aktywna integracja osób nieaktywnych zawodowo oraz innych grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym			

4.3 PROGRAMU OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY ŻYCHLIN NA 2023 ROK

W ramach realizacji programu w 2023 roku zapewniono zwierzętom opiekę w schronisku, opiekę nad wolno żyjącymi kotami w tym ich dokarmianie, odławianie bezdomnych zwierząt, obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schronisku, poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt, usypianie ślepych miotów, wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich oraz zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W minionym roku z terenu Gminy Żychlin wyłapano i przewieziono do schroniska 16 psów. Gmina prowadziła również akcję dofinansowania w wysokości 50% kosztów zabiegów sterylizacji lub kastracji psów i kotów będących własnością mieszkańców Gminy Żychlin i sfinansowała 100% kosztów ww. zabiegów przygarniętych bezdomnych psów i kotów pochodzących z terenu gminy. Ponadto wszystkie zwierzęta, którym gmina dofinansowała lub sfinansowała zabiegi sterylizacji lub kastracji były znakowane elektronicznie.

4.4 PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

W 2023 Gmina Żychlin realizowała zadanie pn. Usunięcie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Żychlin dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. W wyniku realizacji zadania odebrano i oddano utylizacji 81,66 ton azbestu. Koszt całkowity zadania wyniósł 30.514,71 zł z czego kwota dofinansowania wyniosła 26.414,00 zł.

Łącznie w latach 2020-2023 Gmina Żychlin zrealizowała zadanie jw. w zakresie demontażu i utylizacji 17,722 tony azbestu oraz odebrano i utylizacji 311,525 ton azbestu. Koszty zadania zamknęły się w kwocie 116.241,17 zł z czego kwota dofinansowania wyniosła 102.437,00 zł.

Rozebrane elementy dachów z materiałów zawierających azbest.

4.5 PROGRAMY EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

Gmina w ciągu ostatniego roku organizowała i wspierała przedsięwzięcia mające na celu edukację ekologiczną osób dorosłych, dzieci i młodzieży, w tym:

- ❖ Kontynuacja lokalnej akcji informacyjno-edukacyjnej „Czyste powietrze dla naszych dzieci” (w ramach akcji m.in. zakupiono edukacyjne zeszyty zadań dla dzieci oraz monitorowana jest na bieżąco jakość powietrza na terenie gminy).

4.6 PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ - PODSUMOWANIE

Gmina posiada Plan Gospodarki Niskoemisyjnej przyjęty w drodze Uchwały Nr XVII/78/16 z dnia 29 stycznia 2016 roku i zaopiniowany pozytywnie przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Przyjęty Plan pozwala ubiegać się o środki z Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Plan gospodarki niskoemisyjnej ma m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, redukcji zużycia energii końcowej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej, a także do poprawy jakości powietrza. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej wpisuje się w założenia Strategii Rozwoju Gminy Żychlin na lata 2015-2022 w cel główny oraz „Cel strategiczny III. Ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego”.

Gmina Żychlin realizuje sukcesywnie inwestycje założone w Planie. W 2021 wykonano zadanie inwestycyjne „TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW KOMUNALNYCH”, który przewidywał wykonanie termomodernizacji 5 kamienic na starówce miejskiej.

Wykaz zrealizowanych inwestycji i do realizacji w przyszłości określa tabela poniżej:

Nazwa projektu	zrealizowana	do realizacji	w trakcie realizacji
Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Żychlinie z wykorzystaniem OZE	2017		
Termomodernizacja Żychlińskiego Domu Kultury z wykorzystaniem OZE	2018		
Termomodernizacja Szkoły Podstawowej im. Marii Kownackiej w Grabowie z wykorzystaniem OZE	Realizowana etapowo od 2018	do 2022 rok	prace termomodern. wykonywane sukcesywnie
Termomodernizacja budynków zasobów komunalnych (bez ulicy Narutowicza)	Realizowana etapowo od 2014	2020 rok	wykonywane sukcesywnie
Budowa mikroinstalacji ogniwo fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej	2020 rok		
Wykonanie instalacji CO w budynkach zasobów komunalnych			wykonywane sukcesywnie
Budowa mikroinstalacji ogniwo fotowoltaicznych na terenie Gminy Żychlin na obiektach mieszkalnych	Realizowana od 2019	2022 rok	
Rewitalizacja ul. Narutowicza wraz z termomodernizacją kamienic komunalnych		po 2021	

4.7 STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Żychlin na lata 2021-2026 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego jej mieszkańców, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Dokument został przyjęty uchwałą nr XXXVIII/196/21 Rady Miejskiej w Żychlinie z dnia 15 lipca 2021 w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Żychlin na lata 2021-2026.

4.8 GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Najważniejsze działania realizowane w ramach ww. programów to:

- ❖ Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Rodzinnego Klubu Abstynenta „Przystań Życia” w Żychlinie.
- ❖ Udzielanie rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkomanii i przemocą w rodzinie pomocy psychospołecznej i prawnej. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Rodzinnego Klubu Abstynenta „Przystań Życia” w Żychlinie.
- ❖ Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemem alkoholowym poprzez prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”.
- ❖ Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane przez Stowarzyszenie „Przyjaciele Dwójki”, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Szkoły „Plastusie”.
- ❖ Działania profilaktyczno – edukacyjne wobec dzieci i młodzieży szkolnej poprzez realizację programu profilaktycznego „Unplugged” dla uczniów klas V Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żychlinie oraz Szkoły Podstawowej Nr 2 w Żychlinie. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie „Pozytywnie Mocni”.
- ❖ Przeprowadzenie programu profilaktycznego „Unplugged” (dla uczniów kl. IV-V Szkoły Podstawowej w Grabowie; programu „Deбата” (dla uczniów kl. VI Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żychlinie, Szkoły Podstawowej Nr 2 oraz Szkoły Podstawowej w Grabowie); 2 wyjazdów na spektakle profilaktyczne dla dzieci; wyjazd uczniów LO i realizacja programu profilaktycznego.
- ❖ Organizowanie form wypoczynku dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka i z rodzin dysfunkcyjnych. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”.
- ❖ Dofinansowanie do dożywiania uczniów szkół i przedszkoli z rodzin dysfunkcyjnych i grup podwyższonego ryzyka.
- ❖ Organizowanie imprez propagujących życie w trzeźwości o charakterze rekreacyjno – sportowym - Gminnej Turniejady „Mój nałóg to sport”
- ❖ Działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz podejmowaniem czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- ❖ Wspieranie placówek leczenia uzależnień od alkoholu (Oddziału Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych oraz Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkohol w Gostyninie, Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkohol przy Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Zgierzu) w zakresie doposażenia w podstawowe wyposażenie oraz sprzęt oraz zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów

- ❖ Wspieranie działalności grup samopomocowych poprzez dofinansowanie kosztów lokalowych oraz zakup materiałów i koszty modernizacji sprzętu Stowarzyszenia Rodzinnego Klubu Abstynenta
- ❖ Zorganizowanie mikołajek poprzez zakup i przekazanie paczek mikołajkowych dla uczniów ze szkół podstawowych z terenu Gminy Żychlin.
- ❖ Szkolenia dla członków grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szkolenia i studia podyplomowe dla członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ❖ Zakup prenumerat i materiałów edukacyjnych dot. zjawiska przemocy i profilaktyki uzależnień.

4.9 GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2023 – 2025

Program został przyjęty uchwałą Nr LXX/358/2023 Rady Miejskiej Żychlinie z dnia 21 września 2023 roku. Najważniejsze działania realizowane w ramach ww. programu to:

- ❖ Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego. W 2023 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach prac Zespołu prowadzono 37 spraw, w tym 35 spraw zostało zakończonych w okresie od 1 stycznia 2023r. do 21 września 2023 z czego: w wyniku braku zasadności podejmowanych działań 8, na skutek ustania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy 15. Spraw zostało zakończonych w okresie od 23 września 2023r. do 31 grudnia 2023r. w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań 2, na skutek ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej 10. W 2023 r. powołano 21 grup roboczych i 2 grupy diagnostyczno-pomocowe. Ogółem pracą Zespołu, grup roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych objęto 94 osoby. Odbyło się 84 posiedzeń grup roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych.
- ❖ Prowadzenie Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym punkcie udzielano pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz osobom uwikłanym w przemoc rodzinom w zakresie: porad psychologicznych, terapeutycznych i prawnych.
- ❖ Udzielanie przez specjalistów (terapeutów, psychologa, prawnika) pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom z problemem uzależnień i przemocy w rodzinie.
- ❖ Działanie w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Członkowie komisji, w ramach prowadzonych działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, kontaktowały się z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. Wśród nich 13 osób to osoby doznające przemocy w rodzinie i 7 osób stosujących przemoc w rodzinie. Członkowie komisji prowadzili rozmowy interwencyjne z osobą nadużywającą alkoholu w związku ze stosowaniem przez nią przemocy, a w stosunku do dorosłych ofiar przemocy przeprowadzili rozmowy motywujące do zgłaszania się do miejsc specjalistycznej pomocy.
- ❖ Realizacja szkolnych programów profilaktyki i warsztatów dla dzieci i młodzieży, dotyczących różnorodnych zagrożeń społecznych np. alkoholu, narkotyków, cyberprzemocy.
- ❖ Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych.
- ❖ Prowadzenie świetlicy dla 25 uczniów ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Żychlinie w wieku od 7 do 12 lat, pochodzących głównie z rodzin dysfunkcyjnych – współpraca ze stowarzyszeniem lokalnym opisana wcześniej.
- ❖ Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób zajmujących się m.in. przemocą w rodzinie.

4.10 GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA GMINY ŻYCHLIN

Środowisko kulturowe gminy Żychlin obejmuje wiele obiektów nieruchomych zróżnicowanych pod względem wartości historycznych, artystycznych i kulturowych. Wśród tych zasobów na szczególną uwagę zasługują obiekty zabytkowe objęte ochroną prawną w formie wpisu do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków.

W Rejestrze znajdują się następujące obiekty:

- ❖ Kościół Parafialny p.w. śś. Apostołów Piotra i Pawła
- ❖ dzwonnica Kościoła Parafialnego w Żychlinie
- ❖ synagoga – ul. Zdrojowa 6
- ❖ dom z oficynami, ul. Jana Pawła II 17
- ❖ 2 domy mieszkalne koło kościoła w Żychlinie przy Pl. 29 Listopada nr 25/26 i nr 27
- ❖ Dwór w Dobrzelinie oraz park podworski wraz z otoczeniem - ul. Jagiełły 82
- ❖ Kościół Parafialny p.w. św. Aleksandra w Śleszynie
- ❖ dwór w Śleszynie - ul. Kasztanowa 27
- ❖ dwór murowany w Śleszynie wraz z parkiem krajobrazowym z lat 20-tych XX w.
- ❖ Zespół Dworski w Zarębowie, w skład którego wchodzi: dwór murowany, kaplica dworska murowana, spichlerz murowany, park dworski krajobrazowy z pocz. XX w. o pow. 8 ha.

Podstawą do sporządzenia programu opieki nad zabytkami jest gminna ewidencja zabytków prowadzona w formie kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy. Gminna Ewidencja Zabytków obejmuje 97 obiektów zabytkowych, tj.: 16 obiektów wpisanych do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków, 81 innych zabytków nieruchomych (w tym: 70 obiektów/budynków, 3 parki krajobrazowe, 7 kapliczek przydrożnych i 1 układ urbanistyczny). W Gminnej Ewidencji zabytków zamieszczone są 162 stanowiska archeologiczne.

Realizacja programu polegająca na modernizacji substancji zabytkowej przez Gminę Żychlin lub właścicieli prywatnych odbywa się w ramach posiadanych zasobów finansowych. W ostatnich latach zmodernizowano elewację zabytkowych kościołów oraz kilku kamienic znajdujących się w gminnym wykazie.

5 REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIEJSKIEJ W ŻYCHLINIE

Rada Miejska ma kompetencje związane ze stanowieniem i kontrolą. Do wykonywania tych ostatnich służby powołana przez nią komisja rewizyjna. Prace rady organizuje jej przewodniczący. Organizację wewnętrzną i tryb pracy organów gminy określa statut gminy. Realizacja uchwał rady powierzana jest w znakomitej większości organowi wykonawczemu, czyli burmistrzowi.

Sesje rady są jawne i transmitowane na żywo on-line.

Ogółem w 2023 roku Rada Miejska w Żychlinie odbyła 15 sesji i podjęła 77 uchwał. W porównaniu do roku 2022 odbyło się tyle samo sesji a Rada podjęła o 1 uchwałę więcej. Podejmowane uchwały w większości były konsekwencją bieżącej realizacji budżetu i wiązały się z koniecznością aktualizacji uchwały budżetowej (13 uchwał) oraz wieloletniej prognozy finansowej (9 uchwał).

W 2023 r. uchwalono następujące programy:

- ❖ Program Ośłonowy Gminy Żychlin „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023,
- ❖ Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025,

- ❖ Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Żychlin na 2023 rok,
- ❖ „Program Współpracy Gminy Żychlin z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2024”,
- ❖ „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 – 2028”.

Ponadto podjęła uchwały w sprawie:

- ❖ w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie spółki SIM KZN Ziemi Kutnowskiej spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz zatwierdzenia wniosku o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie objęcia udziałów w tworzonej Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej,
- ❖ w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Żychlin oraz przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Żychlin na lata 2023-2030,
- ❖ wyraziła zgodę na przystąpienie Gminy Żychlin do Partnerstwa „Między Kutnem a Łęczycą”,
- ❖ podjęła uchwałę w sprawie zawarcia porozumienia pomiędzy Gminą Żychlin a Województwem Łódzkim – Zarządem Dróg Wojewódzkich w Łodzi dotyczącym budowy aktywnego przejścia dla pieszych.

W 2023 r. zajmowała się także sprawami w zakresie oświaty tj.:

- ❖ ustaliła stawkę za 1 km przebiegu pojazdu, uwzględnianej przy obliczeniu zwrotu rodzicom kosztów przewozu dzieci, młodzieży, uczniów oraz rodziców,
- ❖ określiła wysokość opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat w prowadzonych przez Gminę Żychlin publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznej szkole podstawowej.

W 2023 r. zajmowała się sprawami w zakresie pomocy społecznej tj.:

- ❖ dokonała zmiany uchwał dotyczących wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- ❖ dokonała zmiany uchwały dotyczącej określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania,
- ❖ podjęła uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- ❖ podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, uchwałę w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 oraz w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności,

świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.

Rada podjęła również uchwały dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi:

- ❖ uchwaliła „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żychlin”,
  - ❖ określiła szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
  - ❖ określiła górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi pozbywania się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz za usługi pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy Żychlin,
  - ❖ określiła wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych.
-

6 ŻYCIE SPOŁECZNE W GMINIE

6.1 ORGANIZACJA OŚWIATY

W 2023 roku Gmina Żychlin była organem prowadzącym dla:

- ❖ Zespołu Szkół nr 1 w Żychlinie ul. Łukasińskiego 21 w skład, którego wchodzi Szkoła Podstawowa nr 1 w Żychlinie i Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Żychlinie
- ❖ Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Żychlinie, ul. Żeromskiego 8 w skład, którego wchodzi: Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Żychlinie i Przedszkole nr 2 im. Jana Pawła II w Żychlinie
- ❖ Szkoły Podstawowej im. M. Kownackiej w Grabowie, ul. Szkolna 4 wraz z Oddziałami Przedszkolnymi
- ❖ Przedszkola Samorządowego nr 1 w Żychlinie, ul. I Maja 36.

Ponadto na terenie Gminy Żychlin funkcjonowały placówki niepubliczne, tj.: Społeczna Szkoła Podstawowa i Społeczne Przedszkole w Orątkach, dla których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Orątki i Okolice.

W roku szkolnym 2023/2024 w placówkach w Gminie Żychlin (według stanu na dzień stan na dzień 30 września 2023) naukę rozpoczęła liczba uczniów:

Jednostka	Liczba dzieci 2019/2020	Ilość oddział. 2019/2020	Liczba dzieci 2020/2021	Ilość oddział. 2020/2021	Liczba dzieci 2021/2022	Ilość oddział. 2021/2022	Liczba dzieci 2022/2023	Ilość oddział. 2022/2023	Liczba dzieci 2023/2024	Ilość oddział. 2023/2024
Przedszkole Nr 1	100	4	(-1) 99	4	99	4	(+1) 100	4	(-2) 98	4
Przedszkole Nr 2	144	6	(-12) 132	6	(-9) 123	6	(-5) 118	6	(+5) 123	6
Oddziały przedszkolne przy SP Grabów	81	4	(-2) 79	4	(-5) 74	(-1) 3	(+17) 91	(+1) 4	(-9) 82	4
Razem przedszkola i oddziały przedszkolne	325	14	(-15) 310	14	(-14) 296	(-1) 13	(+13)309	(+1) 14	(-6) 303	14
Szkoła Podstawowa Nr 1	175	11	(+10) 185	(+1) 12	(+3) 188	12	(+24) 212	12	(-9) 203	12
Szkoła Podstawowa Nr 2	391	18	(+7) 398	18	(-8) 390	18	(-31) 359	(-1) 17	(-44) 315	(-1) 16
Szkoła Podstawowa w Grabowie	162	9	(+8) 170	(+1) 10	(+6) 184	(+1) 11	(-20) 164	(-1) 10	(+9) 173	(+1) 11
Razem szkoły podstawowe	728	38	(+25)753	40	(+9)762	(+1) 41	(-27)735	(-2) 39	(-44)691	39
Liceum Ogólnokształcące	66	4	(+1) 67	4	67	4	(+2) 69	4	(+26) 95	(+1) 5
RAZEM placówki samorządowe	1.119	56	(+11) 1.130	(+2) 58	(-5) 1.125	58	(-12) 1.113	(-1) 57	(-24) 1.089	(+1) 58

Spółeczna Szkoła w Orątkach	23	7	(-2) 21	(-1) 6	(+2) 23	6	(+7) 30	(+1) 7	(+5) 35	7
Spółeczne Przedszkole w Orątkach	27	2	(+3) 30	2	(+3) 33	2	(+5) 38	3	(-2) 36	(-1) 2
OGÓLEM w GMINIE ŻYCHLIN	1.169	65	(+12) 1.181	(+1) 66	1.181	66	1.181	(+1) 67	(-21) 1.160	67

Do przedszkoli przyjmowani są w pierwszej kolejności uczniowie zamieszkali na obszarze gminy, natomiast do kl. I szkół podstawowych uczniowie zamieszkali w obwodzie danej szkoły.

Na terenie Gminy Żychlin funkcjonują dwa przedszkola i oddziały przedszkolne przy Szkole Podstawowej w Grabowie. Placówki te zapewniały łącznie miejsca dla 350 dzieci w 14 oddziałach przedszkolnych. W przedszkolach przebywało łącznie 303 dzieci, w tym 5 dzieci będących obywatelami Ukrainy przybyłych w związku z konfliktem zbrojnym (P-2 – 4 dzieci i Oddział Przedszkolny – 1 dziecko).

Szkoły podstawowe: nr 1, 2 i w Grabowie od 1 września 2023 posiadały 39 oddziałów i 691 uczniów w kl. I-VIII, w tym 16 uczniów będących obywatelami Ukrainy przybyłych w związku z konfliktem zbrojnym (SP-1 – 14 uczniów, SP-2 – 2 uczniów).

W Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza w Żychlinie uczyło się 95 uczniów, w tym 2 uczniów będących obywatelami Ukrainy przybyłych w związku z konfliktem zbrojnym.

Sieć szkół podstawowych i przedszkoli w Gminie Żychlin zabezpiecza w pełni aktualne potrzeby mieszkańców gminy.

Na terenie Gminy Żychlin funkcjonują również placówki niepubliczne, tj. Społeczna Szkoła Podstawowa w Orątkach i Społeczne Przedszkole w Orątkach dla których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Orątki i Okolice. Na prowadzenie niepublicznego przedszkola i szkoły udzielana jest dotacja z budżetu gminy. Dotacja przekazywana jest miesięcznie i wyliczana na podstawie liczby uczniów uczęszczających do przedszkola i szkoły oraz podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli i wysokości kwoty przewidzianej na ucznia szkoły w części oświatowej subwencji ogólnej.

Według stanu na dzień 30 września 2023 roku w szkołach i przedszkolach zatrudnienie znajdowało 126,19 et. nauczycieli, w tym etatów nauczycieli: dyplomowanych – 70,81 et.; mianowanych – 36,92 et.; początkujących – 18,46 et. Ponad 97% zatrudnionych nauczycieli ma wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym. Nauczyciele posiadają kwalifikacje do nauczania wielu przedmiotów, dzięki ukończonym studiom podyplomowym. Doskonali swoje umiejętności poprzez uczestnictwo w warsztatach metodycznych, konferencjach i szkoleniach.

W placówkach oświatowych zatrudnienie znajduje 61 pracowników administracyjno-obługowych (na 58,52 et.) wg stanu na dzień 30 września 2022 roku.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę, które miało miejsce 24 lutego 2022 r. do Polski zaczęli przybywać obywatele Ukrainy. Do polskich szkół i przedszkoli przyjmowane były dzieci i młodzież będący obywatelami Ukrainy. Gmina Żychlin również podejmowała działania mające na celu ułatwienie procesu edukacji dzieciom i młodzieży przybywającej z Ukrainy. W ZS Nr 1 został utworzony oddział przygotowawczy, mający na celu umożliwienie uczniom z Ukrainy nieznaną języka polskiego naukę tego języka. Uczniowie korzystali z dodatkowych lekcji języka polskiego, które były prowadzone indywidualnie lub grupowo. Do przedszkoli w Gminie Żychlin były przyjmowane wszystkie chętne dzieci z Ukrainy. W ZS Nr 1 w Żychlinie od kwietnia 2022 r. została zatrudniona obywatelka z Ukrainy na stanowisko pomocy nauczyciela, która posiadała znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniom, którzy nie znają

języka polskiego. Zapewniała ona pomoc w opiece i wychowaniu uczniów w okresie pobierania nauki i realizacji zajęć szkolnych.

Gmina Żychlin (realizując ustawowy obowiązek dowozu uczniów niepełnosprawnych) w roku 2023 zapewniła uczniom niepełnosprawnym bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej, ponadpodstawowej i do ośrodków rehabilitacyjno-wychowawczych. Realizowano i finansowano powyższe zadanie poprzez dowóz uczniów niepełnosprawnych m.in. do placówek: Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1 w Kutnie; Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 w Kutnie; Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego „Niezabudka” w Kutnie; Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „ToTu” w Kutnie. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dowożeni byli do w/w placówek w dni nauki szkolnej autobusem i busem.

Obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu uczniów i opieki w czasie ich przewozu do szkół.

W 2023 transport uczniów do szkół zlokalizowanych na terenie Gminy Żychlin zapewniany był przez Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Gostyninie Sp z o.o. Uczniowie dowożeni są do szkół i przedszkoli na podstawie korzystania z biletów miesięcznych na linie regularne. Średnio miesięcznie bilety otrzymywało ok. 1165 uczniów ze wszystkich szkół i przedszkoli zlokalizowanych na terenie Gminy Żychlin oraz 15 opiekunów uczniów.

Gmina Żychlin w roku 2023 realizowała zadania oświatowe określone w ramach:

- ❖ Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych. Dofinansowano zakup podręczników i materiałów ćwiczeniowych do kształcenia ogólnego dla 2 uczniów z ogólnodostępnego liceum ogólnokształcącego posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.
- ❖ Rządowego programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0” zakup książek będących nowościami wydawniczymi, w szczególności książek historycznych, w tym poświęconych historii Polski XX wieku oraz lektur szkolnych (celem wzbogacenia zasobów bibliotek szkolnych o pozycje pozostające w sferze zainteresowania uczniów i służące realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego), zakup wyposażenia do bibliotek szkolnych w celu uatrakcyjnienia i poprawy funkcjonalności przestrzeni bibliotecznej oraz realizację działań promujących czytelnictwo poprzez zakup książek będących nagrodami książkowymi dla uczniów biorących udział w działaniach promujących czytelnictwo oraz zakup pakietu plakatów promujących bibliotekę i czytelnictwo w ramach organizacji spotkań autorskich, wystaw i konkursów. Wsparciem finansowym zostały objęte 2 szkoły: Szkoła Podstawowa Nr 1 w Żychlinie i Szkoła Podstawowa im. Marii Kownackiej w Grabowie. Dokonano zakupu łącznej wysokości 741 szt. pozycji książkowych (w tym: 36 szt. książek przeznaczonych na nagrody).
- ❖ Przedsięwzięcia Ministra Edukacji i Nauki pn. „Poznaj Polskę” obejmującego dofinansowanie do przygotowania i przeprowadzenia łącznie 6 jedno-, dwu- i trzydniowych wycieczek szkolnych dla uczniów szkół podstawowych w 2 grupach wiekowych: kl. I – III i kl. IV – VIII oraz szkoły ponadpodstawowej – liceum ogólnokształcącego, dla których Gmina Żychlin jest organem prowadzącym. Uczniowie z żychlińskich szkół podczas wycieczek zwiedzili priorytetowe obszary edukacyjne wskazane przez Ministra w 2 zakresach tematycznych (kultura i dziedzictwo narodowe i największe osiągnięcia polskiej nauki) w następujących miejscowościach: Nieborów i Arkadia oraz Żelazowa Wola, Toruń, Wałbrzych i Wrocław, Biskupin i Inowrocław, Gdańsk, Gdynia, Poznań oraz Rogalin.
- ❖ wspomaganie uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych jako świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym. W/w form wsparcia udzielono uczniom szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych zamieszkujących na terenie Gminy Żychlin. Kryterium dochodowe uprawniające do uzyskania pomocy określone było w 2023 r. w kwocie 600,00 zł netto na 1 członka rodziny. Ze stypendiów szkolnych skorzystało 81 uczniów*) znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie ucznia w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub

długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Jednorazowy zasiłek szkolny otrzymał 1 uczeń znajdujący się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego.

*)jeżeli uczeń otrzymał stypendium w okresie I-VI oraz ten sam uczeń otrzymał w okresie IX-XII liczony jest jeden raz

- ❖ **wsparcia uczniów - obywateli Ukrainy, będących uchodźcami, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z toczącym się konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, poprzez udzielenie pomocy w formie stypendiów szkolnych. Uzyskanie stypendium szkolnego uwarunkowane jest łącznym spełnieniem przesłanek określonych w ustawie. Powyższą pomoc otrzymało 6*) uczniów. Na realizację zadania na rzecz pomocy Ukrainie gmina otrzymała dofinansowanie z Funduszu Pomocy.**

*)jeżeli uczeń otrzymał stypendium w okresie I-VI oraz ten sam uczeń otrzymał w okresie IX-XII liczony jest jeden raz

- ❖ **zadania dotyczącego realizacji pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym – tzw. stypendiów motywacyjnych po ukończeniu I i II okresu nauki w roku szkolnym 2022/2023. Powyższa forma stanowi wsparcie edukacji uczniów zdolnych. Pomoc materialną o charakterze motywacyjnym udzielono odpowiednio 130*) uczniom w I okresie i 119* uczniom w II okresie uczęszczającym do szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żychlin, zgodnie z regulaminami szkół przyznawania przedmiotowej pomocy. Stypendium za wyniki w nauce w kwocie 170,00 zł zostało przyznane 135 uczniom, którzy osiągnęli średnią ocen co najmniej 5.0 w szkołach podstawowych oraz średnią ocen powyżej 4,75 i co najmniej bardzo dobrą ocenę z zachowania w liceum ogólnokształcącym. Stypendium za osiągnięcia sportowe w kwocie 130,00 zł otrzymało 87 uczniów uzyskujących wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym indywidualnie lub drużynowo na szczeblu co najmniej powiatowym. Równocześnie, stypendia za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe otrzymało 27 uczniów w kwocie 240,00 zł.**

*)jeżeli uczeń otrzymał stypendium w okresie za I okres oraz ten sam uczeń otrzymał w II okresie liczony jest dwa razy

- ❖ **wyposażenia szkół podstawowych w komplety podręczników i materiałów ćwiczeniowych do zajęć z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej oraz w podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego. Dotacją celową objęto 4 szkoły podstawowe (3 publiczne i 1 niepubliczną), które zapewniły 713 uczniom dostęp do bezpłatnych podręczników i ćwiczeń.**
- ❖ **wyposażenia 2 publicznych szkół podstawowych, w komplety podręczników i materiałów ćwiczeniowych do zajęć z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej oraz w podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego dla uczniów będących obywatelami Ukrainy – uchodźcami. Łączna liczba uczniów objęta wsparciem w ramach Funduszu Pomocy wynosi 14.**
- ❖ **programu Ministerstwa Cyfryzacji „Laptop dla Ucznia” w zakresie przyjęcia i dalszego przekazania na własność (nowego, nieużytkowanego, sprawnego technicznie) komputera przenośnego typu laptop rodzicom uczniów klas IV szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Żychlin na podstawie umowy. Wsparciem zostało objętych łącznie 103 uczniów. Sprzęt może być wykorzystany do nauki, rozwoju kompetencji cyfrowych oraz talentów i zainteresowań.**
- ❖ **programu Ministerstwa Cyfryzacji „Laptop dla nauczyciela” w zakresie składania wniosków dla nauczycieli publicznych szkół podstawowych uprawnionych do otrzymania wsparcia finansowego w postaci jednorazowych świadczeń w formie bonów w wysokości 2 500,00 zł na zakup laptopów lub laptopów przeglądarkowych. Gmina Żychlin złożyła wnioski dla 84 uprawnionych nauczycieli (tj. nauczycieli prowadzących obowiązkowe i dodatkowe zajęcia edukacyjne w kl. IV-VIII oraz nauczycieli świetlicy szkolnej, biblioteki, specjalistów pedagogicznych i dyrektorów szkół podstawowych).**

6.2 ŻYCHLIŃSKI DOM KULTURY

Żychliński Dom Kultury jest samodzielną instytucją kultury posiadającą osobowość prawną i samodzielnie gospodarująca przydzieloną i nabytą częścią mienia. Jest wpisany do Rejestru Instytucji Kultury gminy Żychlin. Ma siedzibę w Żychlinie przy ul. Fabrycznej 3. Terenem działania jest obszar gminy Żychlin. Główne zadania Żychlińskiego Domu Kultury to prowadzenie zajęć z zakresu edukacji i animacji kulturalnej, organizacja własnych imprez, miejskich wydarzeń kulturalnych oraz organizacja zimowego i letniego wypoczynku dla dzieci, promocja amatorskiego ruchu seniora.

W swojej bogatej ofercie Żychliński Dom Kultury posiada ponad 29 rodzajów zajęć w 9 sekcjach, dla maluszków, dzieci i młodzieży szkolnej, dorosłych oraz seniorów, które prowadzone są przez fachową i wszechstronnie przygotowaną kadrę instruktorów. Są to zajęcia o charakterze: muzycznym, tanecznym, plastycznym, teatralnym, edukacyjnym, rekreacyjnym i sportowym.

W Żychlińskim Domu Kultury istnieją sekcje: taneczne, plastyczne, językowe, muzyczne, teatralne, sportowe, klub Seniora Radość z zespołem Melodia, Kapela Ludowa Dobrzelinacy, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Żychliński Dom Kultury współpracuje również z Zespołem wokalnie-instrumentalnym Śleszynianki, utworzono zespołu wokalne Rozśpiewani i Qulturalni.

Żychliński Dom Kultury posiada specjalną ofertę skierowaną do mieszkańców powyżej 50 roku życia, którą realizuje w ramach sekcji Uniwersytet Trzeciego Wieku. Oferta zawiera propozycję cyklicznych warsztatów, jak również szeroki wachlarz zajęć obejmujący: gimnastykę korekcyjno-usprawniającą, język angielski, rosyjski, rękodzieło artystyczne, taniec, informatykę, Akademię Rysunku i Malarstwa, mozaikę szklaną, chór „Złoty Akord”, zajęcia literacko-dyskusyjne, zajęcia teatralne. Oferta wydarzeń obejmuje koncerty, przeglądy, konkursy, spektakle, pokazy artystyczne, pikniki, bale dla dorosłych. Budując naszą ofertę, staramy się odpowiadać na potrzeby naszych mieszkańców.

W ofercie znalazły się warsztaty prowadzone dla dzieci o różnorodnej tematyce, oferta skierowana była do przedszkolaków oraz klas I – III jak i placówek z gmin ościennych. Zajęcia cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

Poniżej przedstawione jest zestawienie działań cyklicznych w 2023.

- **Pracownia muzyczna**

Nauka gry na instrumentach klawiszowych

Prowadzący: Anna Kwiatkowska/Michał Domagała

Nauka odbywa się w trybie indywidualnym 5 dni w tygodniu. Uczestnicy zajęć prezentują swoje umiejętności w czasie imprez organizowanych przez Żychliński Dom Kultury.

Nauka gry na gitarze

Prowadzący: Jacek Kurnatowski

Nauka odbywa się w trybie indywidualnym dwa razy w tygodniu. Nauka w trybie indywidualnym lub grupowo, dostosowana do potrzeb i umiejętności uczestników.

Nauka gry na ukulele

Prowadzący: Jacek Kurnatowski

Nauka jest dostosowana do potrzeb i umiejętności uczestników. Zajęci odbywają się w trybie indywidualnym dwa razy w tygodniu. Zajęcia prowadzi doświadczony instruktor warsztatów muzycznych. Zajęcia prowadzone w luźnej, przyjaznej atmosferze. Dobór repertuaru w największym stopniu zależy od preferencji ucznia.

Nauka gry na perkusji

Prowadzący: Witold Figurski

Na lekcje gry na perkusji, zapraszamy wszystkie osoby niezależnie od wieku, które pokochały bębny i które chciałyby stale podnosić swoje umiejętności. Oferujemy: - indywidualne zajęcia z uczniem, razy w tygodniu

- **Pracownia taneczna**

Tańce dla najmłodszych – Mix taneczny

Prowadząca: Joanna Gąsiorowska

Oferta zajęć dla przedszkolaków, które chcą rozwijać swoje umiejętności taneczne. Zajęcia prowadzone grupowo raz w tygodniu.

HIP –HOP

Prowadząca: Joanna Gąsiorowska

HIP-HOP to taniec ulicy, łączący takie techniki, jak locking, popping, funk i house, zajęcia taneczne pełne luzu, optymizmu i energii, w których ważną rolę odgrywa rytmiczny podkład muzyczny.

Uczestnicy zapoznają się z hip-hopową techniką taneczną, uczą się układów choreograficznych, biorą udział w pokazach i zawodach tanecznych. Uczą się także współpracy w grupie i systematyczności oraz przygotowują do występów na scenie (redukowanie stresu, nabieranie odwagi i pewności siebie). Zajęcia poprawiają poczucie rytmu, koordynację i koncentrację oraz pamięć ruchową.

- **Pracownia Teatralna**

Dziecięcy Teatr Wizji

Prowadząca: Katarzyna Brzozowska – Zajączkowska

Program warsztatów jest oparty na spektaklu teatralnym i dąży przede wszystkim do uświadomienia uczestnikom, jakimi są wyjątkowymi ludźmi. Poprzez działania teatralne uświadamiamy im jak mogą sobie pomóc w dążeniu do celu, jak uwierzyć w siebie, jak poradzić sobie w trudnych sytuacjach życiowych. Zajęcia prowadzone w trzech grupach wiekowych

- **Pracownia Plastyczna**

Zajęcia plastyczne

Prowadząca: Joanna Cieniewska

Prace plastyczne, twórcze i manualne zabawy najbardziej wzbogacają osobowość dziecka. Rozwój wyobraźni, zdolności manualnych, możliwość wyładowania emocji, a to wszystko dzięki sztuce. Warto pamiętać, że plastyka to nie tylko kartka papieru w formacie A4 i kredki, ale to tysiące możliwości tworzenia ze wszystkiego co znajdziemy wokół. Na naszych zajęciach znajdziecie sporą dawkę inspiracji zarówno dla małych przedszkolaków jak i starszych dzieci w wieku szkolnym, a także sporo szablonów do pobrania dla młodszych dzieci. Spotykamy się we wtorki, spotkania odbywają się w trzech grupach wiekowych, zajęcia dostosowane do umiejętności manualnych dzieci.

Akademia Rysunku i Malarstwa

Prowadząca: Joanna Cieniewska

Na zajęciach w ramach Akademii Rysunku i Malarstwa dzieci uczą się podstawowych pojęć związanych z tymi dziedzinami. Dzięki temu będą z łatwością „poruszać” się w świecie sztuki. Z kolei zapoznanie z możliwościami środków plastycznego wyrazu przyczyni się do budowania niepowtarzalnego charakteru i nastroju każdej pracy.

Mozaika szklana

Prowadząca: Joanna Cieniewska

"Mozaika szklana" to wyjątkowe warsztaty, które powstały z myślą o osobach, które lubią realizować się w różnych dziedzinach sztuki. Podczas zajęć uczestnicy dowiedzą się, jak powstają mozaiki szklane. Poznają poszczególne etapy ich powstawania. W efekcie, na stanowisku każdego uczestnika powstanie jedna wyjątkowa praca, którą będzie można zabrać do domu i pochwalić się nią najbliższymi.

Akademia szycia dla dzieci

Prowadząca: Iwona Pełka

Warsztaty krawieckie dla najmłodszych to kreatywna zabawa modą! Zaczynamy od igły i nitki, następnie szyjemy na maszynach, dalsze cele wyznacza wyobraźnia naszych młodych projektantek i projektantów. Rozwijamy wyobraźnię przestrzenną, zdolności manualne i kreatywność. Najważniejsze i najfajniejsze, że szyjemy co chcemy! Każdy z nas miewa gorsze dni, lecz mamy lekarstwo na brak weny twórczej. Nasi instruktorzy zawsze mają kilka „asów w rękawie” w postaci gotowych pomysłów na krawieckie dzieło. Do grup można dołączyć w każdej chwili, ponieważ nie ogranicza nas żaden plan lekcji. Instruktor wspiera, pomaga, inspiruje, wymaga, nie wymusza, pokazuje że Ciekawe jest Szycie.

- Pracownia śpiewu

Zajęcia wokalne

Prowadzi: Maciej Dziegielewski

Śpiew jest dla Ciebie ważny i potrzebujesz wsparcia swojego talentu? Od zawsze marzysz o tym, żeby śpiewać, ale nigdy nie miałeś odwagi spróbować? Myślisz, że śpiewać mogą tylko ci którzy umieją? Ci którzy umieją śpiewać, też kiedyś zaczęli od zera. Doszli do perfekcji dzięki

chęciom, ćwiczeniom i ludziom którzy potrafili wydobyć, często głęboko skrywany talent. Teraz właśnie oni, wykwalifikowany instruktor chcą pomóc Tobie w spełnieniu marzeń o śpiewaniu! Sukces zależy tylko w 10% od talentu, a w 90% od ćwiczeń i motywacji. Chcemy udowodnić, że lekcje śpiewu mogą być wspaniałą przygodą.

- **Pracownia języka angielskiego**

Prowadzi:

Magdalena Petelewicz / Aneta Krakus

Nauka języka angielskiego, zajęcia w całości prowadzone po angielsku. Zajęcia indywidualne lub małe grupy, pozytywne wzmocnienia, materiały dźwiękowe oraz video do słuchania, inne aktywności edukacyjne, organizowane przez kreatywnych instruktorów. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku.

- **Gimnastyka**

Prowadzący:

Zumba - Agnieszka Dębowska

Aerobik - Donata Śnieć

Aerobik z piłkami - Donata Śnieć

Joga - Zbigniew Majer

ZEDEK organizuje wydarzenia jak warsztaty i konkursy (wokalne, plastyczne), koncerty, spektakle teatralne, wernisaże i imprezy plenerowe (Święto Żychlina).

Cykliczna Biesiada z kulturą

Koncert gwiazdkowy

Spektakl teatralny

**V FESTIWAL
PIOSENKI DZIECIĘCEJ**

Czerwone Jabłuszko

7 CZERWCA 2023 | **SALA WIDOWISKOWA**
GODZINA 9:00 | **ŻYCHLIŃSKIEGO DOMU KULTURY**

szczegóły w regulaminie!

Cykliczny festiwal muzyczny

Burmistrz Gminy Żychlin i Dyrektor Żychlińskiego Domu Kultury zapraszają na

Dni Żychlina

1-3 września
Biblioteka, Plac Wolności,
plac przy ul. Łąkowej

Święto Plonów 2023

Program imprez:

1 wrz. | Piątek w Starym Kinie z Biblioteką
19.00 Film "Charlie strażakiem" oraz "Charlie się żeni"
kino nieme z Orkiestrą Ludwika Sarskiego

2 wrz. | Strażacka Sobota przy Remizie
16.00 Przejazd wozów, pokazy sprzętu, i musztry strażackiej
17.00 Pokaz mody Straż i My (Pracownia "Iglą i Nitką" ŻDK)
18.00 Koncert zespołu TM Brass

Atrakcje: Grill i grachówka strażacka, loteria fantowa, ścianka wspinaczkowa, malowanie bus, kiermasz ciast, stoiska z zabawkami i wotą oukrową dla dzieci.

3 wrz. | 626 Urodziny Żychlina i Święto Plonów
Plac 29 listopada i plac przy ul. Łąkowej

14.00 Msza Święta dziękczynna za zebrane plony
15.00 **Korowód** Dożynkowy
16.00 Uroczyste rozpoczęcie Święta Plonów
Hymn, Przemówienie Burmistrza
"Żyła się uroda" – część artystyczna ŻDK
Podzielenie się chlebem, Polonaz

16.15 **Divograj** – występ zespołu z Brodów w Ukrainie
17.00 Występ sekcji artystycznych **ŻDK**
17.45 Koncert **Tajm**
18.45 Prezentacja **Volley Team Żychlin**
19.00 Koncert **Red Lips**
20.00 **Biesiada** pod chmurką – DJ

Gastronomia, dmuchańce i wiele innych atrakcji

Organizator   Żychliński Dom Kultury Biblioteka

Urodziny Żychlina i Święto Plonów

Projekcja filmowa Stare Kino

Strażacka sobota

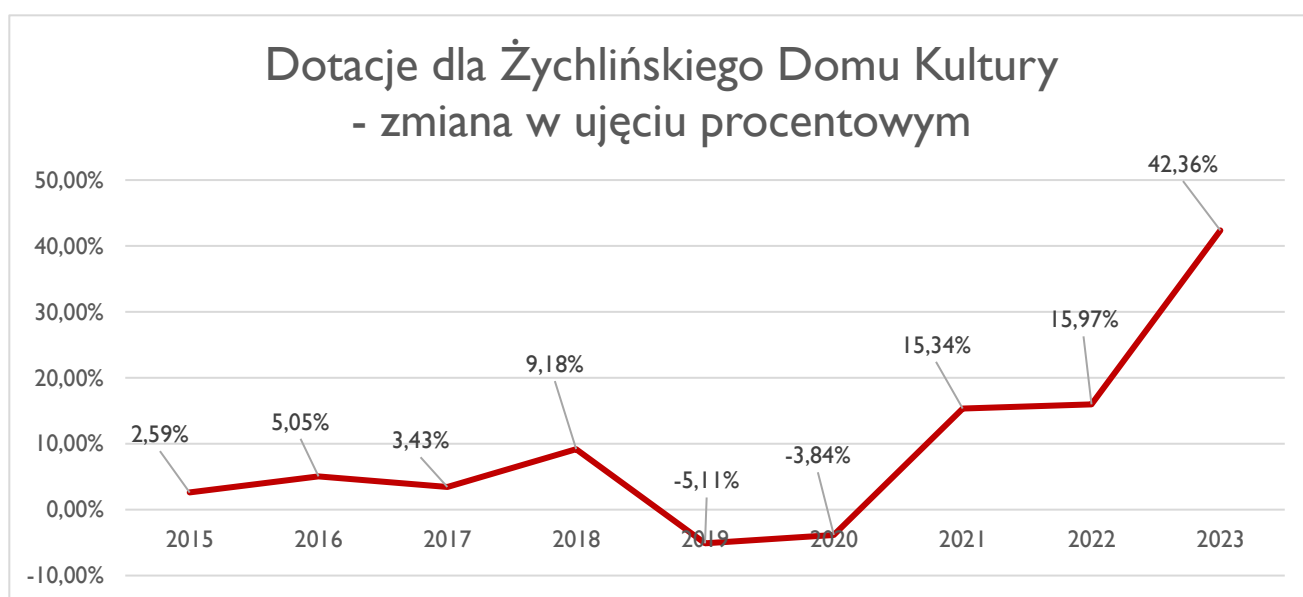
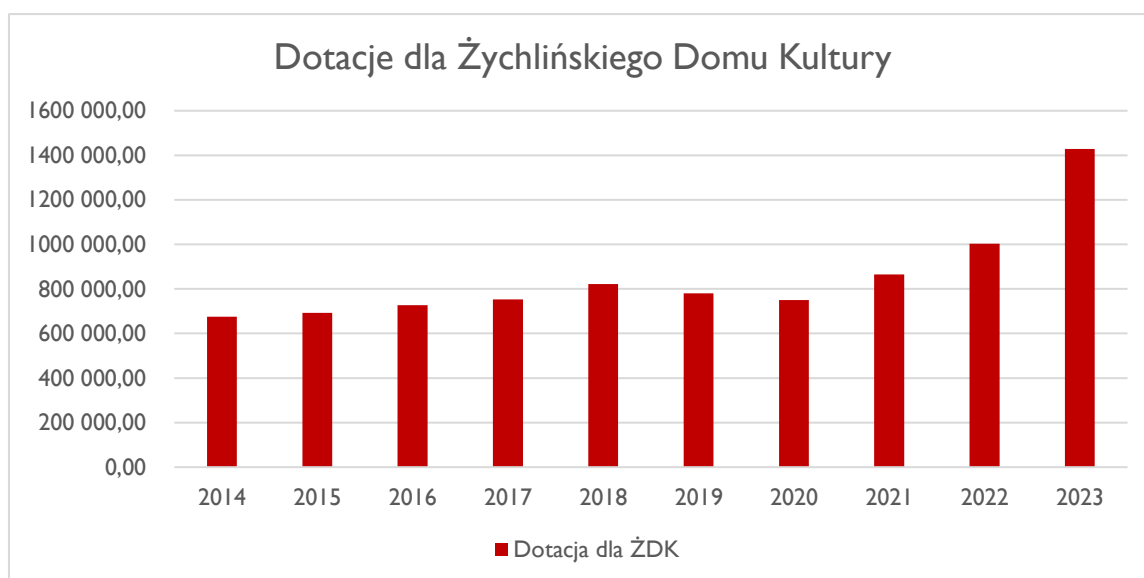
Ogólnopolski Festiwal Piosenki Polskiej w ŻDK

W Żychlińskim Domu Kultury jest zatrudnianych 8 osób. Poza dyrektor i księgową są to instruktorzy (3) i pracownicy gospodarczy (2).

Poziom budżetu jednostki w latach 2014-2023 przedstawia się następująco:

Opis	2014	2015	2016	2017	2018
Budżet jednostki w zł	675.370	692.870	727.870	752.870	822.000
Zmiana w ujęciu procentowym		+2,59 %	+5,05 %	+3,43 %	+9,18 %

Opis	2019	2020	2021	2022	2023
Budżet jednostki w zł	780.000	750.000	865.000	1.003.080	1.428.000
Zmiana w ujęciu procentowym	-5,11 %	-3,84 %	+15,34 %	+15,97 %	+ 42,36 %

Z uwagi na bardzo szeroki zakres działalności Zedeku, szczegółowe opisy znajdują się w załączniku nr 2 do Raportu, w formie sprawozdanie z działalności za 2023 rok.

6.3 MIEJSKO-GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

Biblioteka w Żychlinie utworzona została w 1929 i jest najstarszą księżnicą w Powiecie Kutnowskim. Budynek o powierzchni 420 m² jest otoczony parkiem. Patronką jest Maria Kownacka - polska pisarka. Żychlińska księżnica posiada 2 filie: w Żychlińskim Domu Kultury i w świetlicy wiejskiej w Grzybowie Dolnym. Biblioteka oferuje swoim użytkownikom możliwość skorzystania z uniwersalnego i powiększającego się księgozbioru w tym kolekcję reprintów, książki mówionej, literatury regionalnej, mini muzeum poświęconego patronce, bezpłatnego dostępu do Internetu z możliwością wydruku czarno-białego i kolorowego, skanowania i kserowania. Ciekawie prezentuje się również oferta zajęć poświęconych upowszechnianiu książki i promocji czytelnictwa. Biblioteka to przyjazne miejsce spotkań lokalnej społeczności, centrum edukacyjne, oferujące różnorodne formy działalności kulturalnej i oświatowej. Przy Bibliotece działa Klub Seniora „Spokojna jesień” i Akademia Aktywnego Seniora.

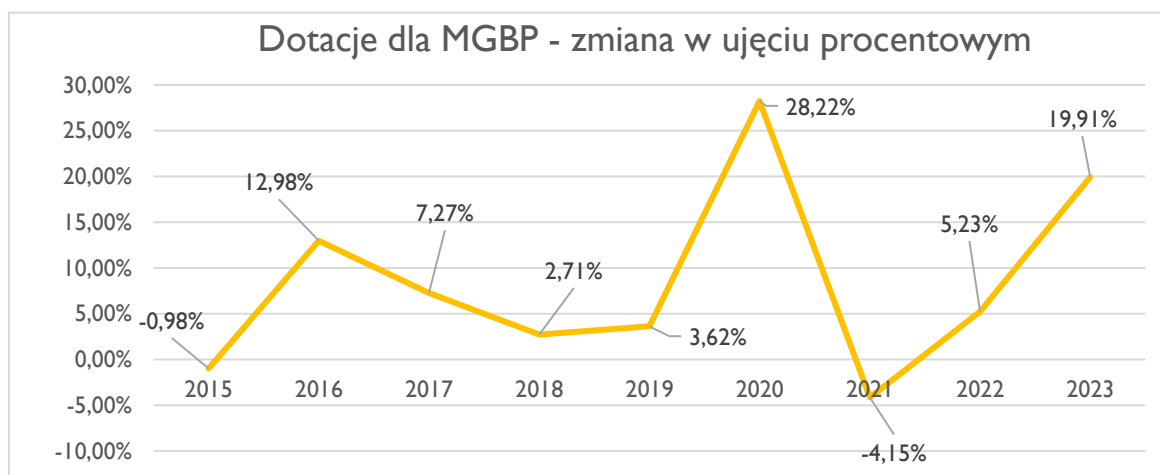
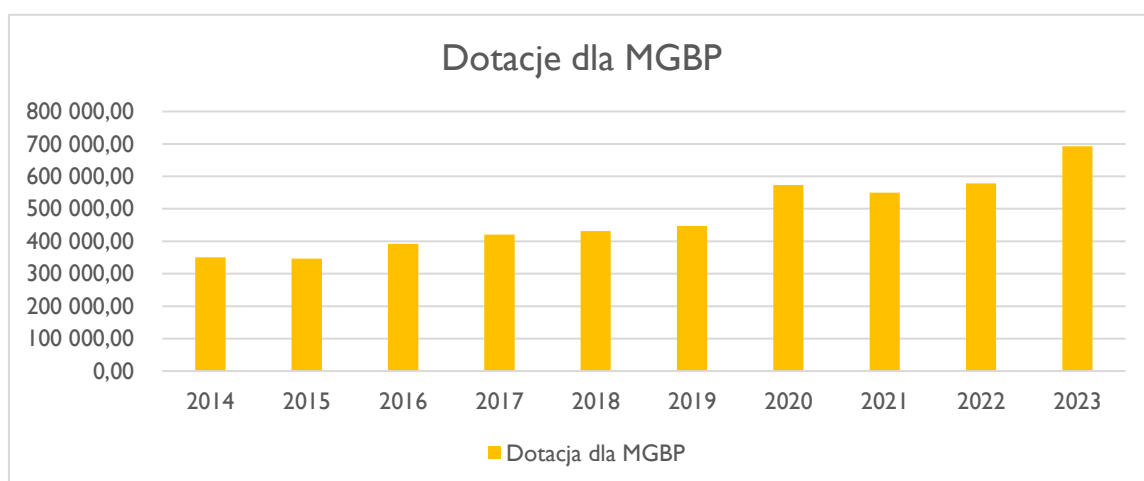
Księgozbiór na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosił – 33.641 woluminów Na koniec roku zarejestrowano 1.512 czytelników.

Stan zatrudnienia stanowi 7 osób, w tym dyrektor i księgowa.

Poziom budżetu jednostki w latach 2014-2022 przedstawia się następująco:

Opis	2014	2015	2016	2017	2018
Budżet jednostki	350.066	346.640	391.640	420.100	431.500
Zmiana w ujęciu %		-0,98 %	12,98 %	7,27 %	2,71 %

Opis	2019	2020	2021	2022	2023
Budżet jednostki	447.100	573.300	549.520	577.980	693.057
Zmiana w ujęciu %	3,62 %	28,22 %	-4,15 %	5,23 %	19,91 %

6.4 PROMOCJA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA GMINY

Gminne Centrum Promocji i Informacji w 2023 r. w ramach zadań promocyjnych Gminy Żychlin w sposób ciągły i kompleksowy zabezpieczał jednostkę w materiały promocyjne. Zostały wykonane różnorodne gadzety promocyjne, które wykorzystywano do bieżącej promocji takie jak kalendarze ścienne, kalendarze książkowe, magnesy, torby ekologiczne, długopisy, zestawy piśmiennicze. Zakupione materiały promocyjne pozwoliły prowadzić w sposób kompleksowy i przejrzysty politykę promocyjną miasta i gminy. Wykorzystywano je także jako element nagród rzeczowych w konkursach, nad którymi patronat objął Burmistrz Gminy Żychlin. W celu prowadzenia bieżącej polityki informacyjnej dla mieszkańców na bieżąco wprowadzono i zredagowano około 340 informacji na stronę internetową zychlin.eu oraz profil w mediach społecznościowych.

Obchody 160. Rocznicy Powstania Styczniowego

Dbając o wizerunek miasta i gminy zorganizowano następujące uroczystości: konkurs Kolęd i Pastoralek, urodziny miasta, uroczystości patriotyczne tj. 1-go września, 11 listopada - Narodowe Święto Niepodległości, obchody rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, dzień dziecka, kiermasz świąteczny, wyścig kolarski w ramach współpracy ŻTC.

Obchody rocznicy wybuchu II Wojny Światowej

Upamiętnienie rocznicy zagłady Żychlińskich Żydów

Konkurs Kolęd i Pastoralek

Kiermasz świąteczny

Dzień Dziecka

Współpracowano również z organizacjami i jednostkami oświatowymi przy takich wydarzeniach jak zawody strzeleckie, konkurs kolęd i pastorałek czy zawodowy wędkarskie. Rozpatrzone ogółem 7 wniosków patronackich składając tym samym dla wszystkich pozytywne rekomendacje Burmistrzowi Gminy Żychlin. Patronaty w swych założeniach dotyczyły wsparcia rzeczowego tj. ufundowania nagród rzeczowych dla uczestników konkursów i przeglądów takich wydarzeń jak: XII Zawody Strzeleckie, II Ogólnopolski Festiwal Piosenki Polskiej CZAS NA PIOSENKĘ, Obchody upamiętniające 81. Rocznicę Zagłady Żydów, Turniej wiedzy pożarniczej, Turniej półfinałowy piłki siatkowej mężczyzn, Zawody wędkarskie, Konkurs muzyczny „Pomyka jesień”.

Współpracując każdorazowo przy organizowanych wydarzeniach na terenie gminy dbano o jej pozytywny wizerunek jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i wspierającego inicjatywy na rzecz ich rozwoju.

Wyścig kolarski ulicami miasta i gminy

Zawody Strzeleckie

W 2023 roku podtrzymano projekt akcji „Nudzimisiowa Rodzina”, który zakładał przygotowanie dla nowonarodzonych mieszkańców pakietów powitalnych z maskotką miejską „Nudzimiś”. Łącznie przygotowano 14 pakietów w ramach prowadzonej akcji. Zdjęcia zgłoszonych małych milusińskich zostały zamieszczone za zgodą rodziców umieszczone na oficjalnym profilu w mediach społecznościowych gminy.

6.5 FUNDUSZ SOŁECKI I MAŁE INWESTYCJE NA OBSZARACH WIEJSKICH

❖ Fundusz sołecki

Gmina w ramach swoich działań wyodrębniła Fundusz Sołecki na realizację oddolnych inicjatyw na obszarach wiejskich. Sołectwa dzięki wyodrębnieniu środków w pełni rozpoczęły oddolną politykę rozwoju wsi.

Nazwa sołectwa	Nazwa przedsięwzięcia	Zakres rzeczowy	Kwota wydatków w zł
Biała	Remont drogi gminnej o nr 273, Grzybów Hornowski (tzw. Gałązkowa)	remont drogi gminnej o nr 273 na odcinku 300 mb przy szerokości 3 m polegający na profilowaniu odcinka równiarką wraz z uzupełnieniem ubytków tłuczniem oraz zagęszczeniem walcem wibracyjnym przy uwzględnieniu wycinki krzaków	15 990,00
Budzyń	Utwardzenie drogi gminnej w miejscowości Budzyń	remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 165 m2	16 641,90
Buszków	Remont świetlicy wiejskiej w Buszkowie	remont świetlicy wiejskiej w Buszkowie polegający na malowaniu ścian w pomieszczeniu kuchennym	6 600,00
	Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Buszkowie	W ramach zadania zakupiono zestaw mebli kuchennych oraz zestaw naczyń tj. sztućców, talerzy, i misek	10 000,00
Brzeziny	Zakup rębaka (rozdrabniacza) do gałęzi wraz z niezbędnymi akcesoriami do pracy napędzany WOM ciągnika	W ramach zadania zakupiono rozdrabniacz do gałęzi	13 900,00
Chochółów	Remont kuchni w świetlicy Wiejskiej w Chochółowie	W ramach realizacji zadania wykonano instalację elektryczną w pomieszczeniu kuchennym	5 000,00
	utwardzenie gruntu w celu szybkiego i sprawnego przejazdu służb ratunkowych do miejscowości Kaczkowizna	W ramach zadania wspólnego z sołectwem Kaczkowizna dokonano remontu cząstkowego nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 217 m2	10 943,31

Czesławów	Remont klatki schodowej w świetlicy wiejskiej w Czesławowie	Remont klatki schodowej poprzez wykonanie malowania i położenie mozaiki wraz z materiałem wykonawcy	13 200,00
	Zakup podłogi modułowej zewnętrznej na potrzeby organizacji imprez sołeckich	Zadanie wspólne kilku sołectw zrealizowane poprzez zakup podłogi modułowej z obrzeżami oraz stelażem do przechowywania	2 000,00
Dobrzelin	Remont dróg gminnych w sołectwie Dobrzelin	W ramach zadania wykonano profilowanie równiarką i uzupełniono tłuczniem następujące drogi: ul. Polna na odcinku 250 mb, ul. Stawowa na odcinku 500 mb, ul. Przytorze na odcinku 450 mb	49 938,00
Drzewoszki	Zakup materiałów potrzebnych do utwardzenia i zagospodarowania terenu wokół świetlicy wiejskiej w Drzewoszkach	W ramach zadania zakupiono kostkę i obrzeża do wykonania utwardzenia terenu przy świetlicy wiejskiej w Drzewoszkach	12 998,10
Grabie	Remont rowów, przepustów i poboczy przy drodze gminnej	W ramach zadania dokonano odnowienia przydrożnego rowu wraz z wykonaniem przepustów	14 391,00
Grabów	Zakup i montaż płyt gumowych SBR w celu poprawy bezpieczeństwa użytkowników placu zabaw w miejscowości Grabów	W ramach zadania wykonano wymianę płyt gumowych przy elementach placu zabaw w miejscowości Grabów	23 063,73
	Zakup podłogi modułowej zewnętrznej na potrzeby organizacji imprez sołeckich	Zadanie wspólne kilku sołectw zrealizowane poprzez zakup podłogi modułowej z obrzeżami oraz stelażem do przechowywania	1 821,00
Grzybów	Zakup i montaż rolet do okien w świetlicy wiejskiej w Grzybowie Dolnym	W ramach zadania dokonano zakupu rolet i wertykali do okien w świetlicy wiejskiej w Grzybowie Dolnym	4 459,99

	Zakup paliwa i osprzętu do wcześniej zakupionej wykaszarki	W ramach realizacji zadania zakupiono drobny osprzęt w postaci żyłki, oleju głowicy oraz paliwa.	2 425,15
	Utwardzenie wjazdu do świetlicy wiejskiej w Grzybowie	w ramach zadania wykonano utwardzenie terenu poprzez nawiezenie tłucznia i uwałowanie go	7 000,00
Kaczkowizna	Zakup tablicy ogłoszeniowej dla sołectwa Kaczkowizna	Remont drogi gminnej gruntowej na wibracyjnym	1 799,49
	Zakup oprysku do utrzymania porządku przy świetlicy wiejskiej w Kaczkowiznie	W ramach zadania zakupiono oprysk Chwastox oraz orkan	344,00
	Zakup paliwa, oleju i osprzętu do wcześniej zakupionej kosiarki przez sołectwo Kaczkowizna	w ramach realizacji zadania zakupiono drobny osprzęt w postaci oleju i żyłki oraz paliwo	999,53
	Utwardzenie gruntu w celu szybkiego i sprawnego przejazdu służb ratunkowych do miejscowości Kaczkowizna	W ramach zadania wspólnego z sołectwem Chochołów dokonano remontu cząstkowego nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 217 m²	10 943,31
	Zakup materiałów i barierki w związku z remontem schodów do budynku świetlicy wiejskiej w Kaczkowiznie	Zakupiono materiał i barierkę w celu wykonania remontu schodów w postaci m.in. piachu, cementu i stali	1 991,89
Kruki	Wycinka zakrzaczeń przy drodze gminnej	W ramach zadania wykonano wycięcia zakrzaczeń przy drodze gminnej w sołectwie Kruki	7 950,00
	Remont drogi gminnej w sołectwie Kruki	W ramach zadania dokonano remontu drogi gruntowej poprzez uzupełnienie ubytków i wyprofilowanie	9 963,00

Pasieka	Zakup i montaż lampy solarnej doświetlającej utworzony plac zabaw w miejscowości Pasieka	zakupiono lampę solarną Mewka 45 na słupie o wysokości 6m	9 000,00
	Zakup i transport piasku do nowo utworzonego placu zabaw w miejscowości Pasieka	W ramach zadania zakupiono piasek i usługę transportową do nowopowstałego placu zabaw.	3 996,27
	Zakup podłogi modułowej zewnętrznej na potrzeby organizacji imprez sołeckich	Zadanie wspólne kilku sołectw zrealizowane poprzez zakup podłogi modułowej z obrzeżami oraz stelażem do przechowywania	2 278,53
Sokołówek	Zakup i montaż dwóch sztuk lamp solarnych w ramach modernizacji oświetlenia ulicznego w Sokołówku	Zakupiono dwie lampy solarne Mewka 45 na słupie o wysokości 6m	14 725,00
Śleszyn	Uporządkowanie terenu przy placu zabaw w miejscowości Śleszyn	W ramach zadania pielęgnowano teren przy placu zabaw przez cały okres wegetacyjny	3 000,00
	Zakup paliwa, oleju i osprzętu do wcześniej zakupionych kosiarek	Dokonano zakupu oleju i filtra do wcześniej zakupionego sprzętu oraz zakupiono paliwo do koszenia trawy	989,26
	Zakup podłogi modułowej zewnętrznej na potrzeby organizacji imprez sołeckich	Zadanie wspólne kilku sołectw zrealizowane poprzez zakup podłogi modułowej z obrzeżami oraz stelażem do przechowywania	1 000,00
	Remont daszku w świetlicy wiejskiej w Śleszynie	W ramach realizacji zadania dokonano demontażu starego zniszczonego daszku i wykonanie nowego tzn. założenie nowego stelaża z drewna oraz nowego poszycia	19 700,00
Tretki	Remont drogi gruntowej w sołectwie Tretki	W ramach zadania na odcinku 400 mb w miejscowości Gajew wykonano profilowanie drogi równiarką oraz uzupełnienie ubytków tłuczniem	12 300,00
Wola Popowa	Remont nawierzchni	W ramach zadania wykonano remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych	9 884,28

	drogi gminnej w miejscowości Wola Popowa ul. Polna masą bitumiczną	mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 98 m ²	
	Naprawa zakupionych wykaszarek	Remont wykaszarek poprzez zakup nowych części w postaci wału, przekładni kątowej	13 10,00
Zagroby	Remont drogi gminnej w sołectwie Zagroby	W ramach zadania wykonano remont cząstkowy nawierzchni bitumicznych mieszanką mineralno-asfaltową na gorąco oraz emulsją asfaltową i grysem przy użyciu remontera typu patcher- ubytki o głębokości 5 cm o powierzchni 63 m ²	12 010,95
Zgoda	Remont drogi gminnej w sołectwie Zagroby	W ramach zadania dokonano wycinki zakrzaczeń przy drogach gminnych w sołectwie Zgoda	17 000,00
Żabików	Położenie kostki na terenie placu zabaw w miejscowości Żabików	W ramach zadania dokonano ułożenia kostki na terenie placu zabaw	10 000,00
	Zakup podłogi modułowej zewnętrznej na potrzeby organizacji imprez sołeckich	Zadanie wspólne kilku sołectw zrealizowane poprzez zakup podłogi modułowej z obrzeżami oraz stelażem do przechowywania	3 000,00
SUMA			373 232,83

Zadania inwestycyjne na 2023 (wg wniosków złożonych przez sołectwa w 2022) zostały zrealizowane zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza w sprawie realizacji zadań z Funduszu Sołeckiego, poza jednym, którego koszty musiały zostać pokryte z innych środków niż Fundusz Sołeczki.

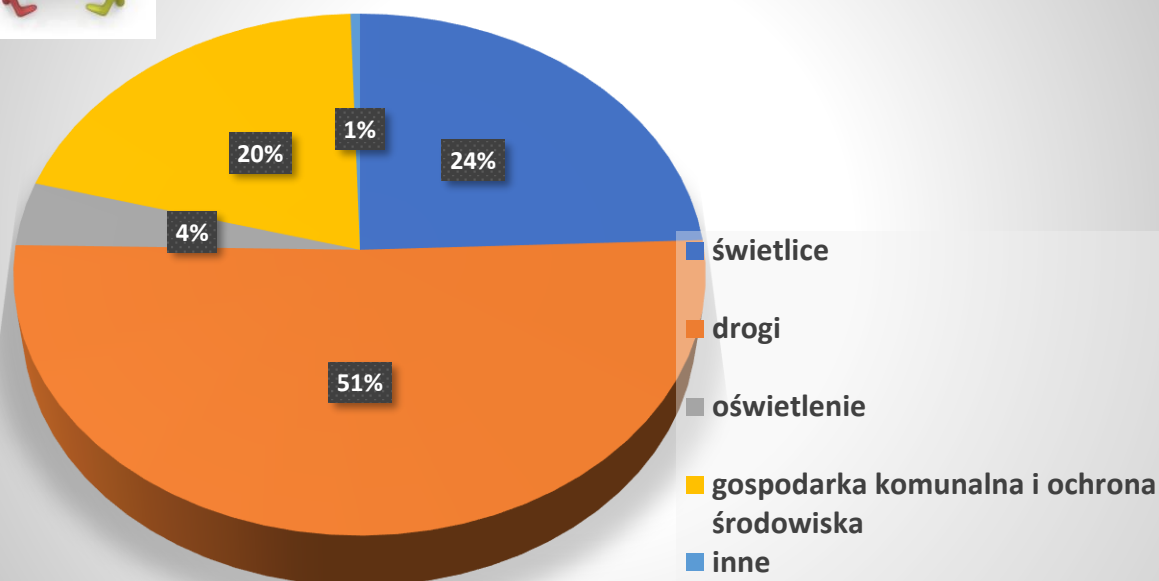
W 2023 roku wydano w związku z realizacją funduszu 21 informacji z obliczoną kwotą przypadających środków na dane sołectwo wraz z ustaleniem kwoty bazowej, dokonano oceny formalnej i merytorycznej złożonych wniosków przez poszczególne sołectwa. Przygotowano 42 informacje o wykorzystaniu środków z funduszu, przygotowano wnioski do Wojewody Łódzkiego wraz ze sprawozdaniem o zwrot z budżetu państwa części wydatków zaangażowanych w realizację Funduszu Sołeckiego.

Wysokość środków zabezpieczonych do realizacji zadań w 2023 roku to kwota 380.557 zł. Wysokość środków wydatkowanych w 2023 roku to kwota 373.232,83 zł

W 2023 dokonano zwrot na konto gminy kwoty 73.821,80 zł, jako dotacji z budżetu państwa - zwrot części wydatków za 2022 rok.

Wykorzystanie Funduszu Sołeckiego na obszary wsparcia

❖ Małe inwestycje na obszarach wiejskich

Oprócz zadań realizowanych z Funduszu Sołeckiego w 2023 roku nie zostały zrealizowane żadne małe inwestycje na terenie sołectw w związku z brakiem środków na ich realizację. Wniosek złożony o dofinansowanie z programu „Infrastruktura Sołecka na plus” na wymianę dachu w Świetlicy Wiejskiej w Grzybowie nie uzyskał dofinansowania. Jedyne koszty ponoszone na świetlice wiejskie to bieżące opłaty utrzymania.

województwo ^Ł
łódzkie | **dotacje**
2023

**Projekt finansowany z budżetu
Samorządu Województwa Łódzkiego**

sołectwo na plus

Przy współpracy z Sołectwem Śleszyn, Czesławów i Grzybów złożono wnioski, które otrzymały dofinansowanie w wysokości każde po 12.000 zł. Sołectwo Czesławów zakupiło do świetlicy 70 szt. nowych krzeseł wyściełanych, Sołectwo Śleszyn dwie kuchnie gazowe z większymi palnikami natomiast Sołectwo Grzybów dokonało remontu pomieszczenia gospodarczego przeznaczonego na przechowywanie naczyń kuchennych oraz zakupiło profesjonalną szafę do tego celu.

6.6 WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Współpraca Gminy Żychlin z podmiotami programu w roku 2023 odbywała się na płaszczyźnie zarówno finansowej jak i pozafinansowej. Współpraca ta dotyczyła w szczególności:

- ❖ zlecanie organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust.3 ustawy, zadań publicznych poprzez ich wspieranie, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji;
- ❖ wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania tych kierunków;
- ❖ konsultowanie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących ich działalności statutowej;
- ❖ współpraca przy pisaniu projektów i pozyskiwaniu środków finansowych z innych źródeł;
- ❖ prowadzenie bazy danych organizacji działających na terenie Gminy Żychlin;
- ❖ współpraca podczas różnorodnych inicjatyw, imprez organizowanych przez organizacje pozarządowe i inne podmioty na rzecz lokalnego społeczeństwa;

Współpraca o charakterze finansowym odbyła się głównie w postaci wspierania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji w ramach otwartych konkursów ofert. W 2023 roku Gmina Żychlin przeprowadziła łącznie 2 postępowania konkursowe, które zawierały następujące zadania priorytetowe:

- ❖ wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu;
- ❖ nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie;
- ❖ prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc;
- ❖ udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- ❖ pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemem alkoholowym;
- ❖ działania profilaktyczne podejmowane wobec dzieci i młodzieży szkolnej;
- ❖ realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych;
- ❖ wypoczynek dla dzieci i młodzieży;
- ❖ pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
- ❖ działalność na rzecz osób niepełnosprawnych;
- ❖ działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- ❖ podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- ❖ ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego;
- ❖ ochrona i promocja zdrowia w tym działalności leczniczej.

W 2023 roku stowarzyszenia złożyły w ramach dwóch procedur konkursowych łącznie 22 oferty, które następnie zostały poddane ocenie formalnej i merytorycznej.

Zestawienie kwot dotacji:

Obszary zadań	Organizacja	Kwota wnioskowana	Przyznana kwota dotacji	Kwota wykorzystana
Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	Stowarzyszenie Przyjaciele „Dwójki”	20 800,00 zł	16 000,00 zł	16 000,00 zł
	Stowarzyszenie Volley Team Żychlin	5 800,00 zł	4 800,00 zł	4 800,00 zł
	Żychlińskie Stowarzyszenie Pomocy Szkole „Adaś”	10 300,00 zł	7 300,00 zł	7 000,00 zł
	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły „Plastusie”	8 700,00 zł	6 000,00 zł	6 000,00 zł
	Klub Kolarski Żychlin	5 480,00 zł	3 900,00 zł	3 900,00 zł
Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	7 300,00 zł	7 300,00 zł	7 300,00 zł
	Żychlińskie Stowarzyszenie Pomocy Szkole „Adaś”	7 560,00 zł	7 560,00 zł	7 560,00 zł
Prowadzenie punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób uwikłanych w przemoc	Stowarzyszenie Rodzinny Klub Abstynenta „Przystań Życia”	9 000,00 zł	9 000,00 zł	9 000,00 zł
Udzielanie rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie pomocy psychospołecznej i prawnej	Stowarzyszenie Rodzinny Klub Abstynenta „Przystań Życia	19 500,00 zł	19 500,00 zł	19 500,00 zł
Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz z problemami uzależnień	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	18 000,00 zł	18 000,00 zł	18 000,00 zł
Działania profilaktyczne – edukacyjne dla dzieci i młodzieży szkolnej	Stowarzyszenie „Mocni Pozytywni”	10 000,00 zł	10 000,00 zł	10 000,00 zł

Realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych	Stowarzyszenie Przyjaciele „Dwójki”	15 000,00 zł	8 500,00 zł	8 500,00 zł
	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły „Plastusie”	12 210,00 zł	6 500,00 zł	6 500,00 zł
Organizowanie obozów socjoterapeutycznych oraz innych form wypoczynku	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	22 000,00 zł	22 000,00 zł	21 830,76 zł
Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Łodzi	8 000,00 zł	8 000,00 zł	8 000,00 zł
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Żychlinie	7 500,00 zł	4 500,00 zł	4 500,00 zł
	Fundacja Niebieski Wiatrak	3 000,00 zł	3 000,00 zł	3 000,00 zł
Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym	BRAK OFERT			
Podtrzymanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej	Towarzystwo Miłośników Historii Żychlina	5 000,00 zł	5 000,00 zł	5 000,00 zł
Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Żychlin „Sówka”	3 500,00 zł	3 500,00 zł	3 500,00 zł
Ochrona i promocja zdrowia w tym działalności leczniczej	Stowarzyszenie Hospicjum Kutnowskie	31 000,00 zł	31 000,00 zł	31 000,00 zł

Z pominięciem otwartego konkursu w ramach art. 19a przyznano środki w ramach wspierania zadań publicznych następującym oferentom:

- ❖ **Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Kutno w wysokości 4 000,00 zł. Oferta złożona pod nazwą „Bal z niespodzianką na Dzień Seniora” związana z realizacją zadania publicznego, które zakładało udział w balu około 90 osób w tym ufundowanie 79 szt. kart podarunkowych na usługi typu kosmetyczka, fryzjer, masaż relaksacyjny, porada fizjoterapeuty.**
- ❖ **Klub Sportowy „Skorpion” w wysokości 2 500,00 zł. Oferta złożona pod nazwą „Boks sportem dla dużego i małego”, która zakładała udział członków klubu w zawodach bokserskich typu Mistrzostwa Polski w kategorii U15.**

W roku 2023 stowarzyszenia funkcjonujące na terenie Gminy Żychlin otrzymały wsparcie pozafinansowe na różnych płaszczyznach swojej statutowej działalności między innymi:

- ❖ **objęcie patronatem honorowym imprez, akcji organizowanych przez stowarzyszenia;**
- ❖ **włączanie organizacji w proces współtworzenia lokalnych imprez,**
- ❖ **pomoc w wyszukiwaniu grantów i dotacji zewnętrznych;**
- ❖ **pomoc w drukowaniu plakatów i informacji;**
- ❖ **pomoc podczas organizacji imprez plenerowych dla mieszkańców Gminy Żychlin tj. użyczenie namiotów, stołów i ławek, ekran, rzutnik itp.**
- ❖ **użyczenie sal i pomieszczeń należących do gminy;**
- ❖ **pomoc w pisaniu projektów w ramach konkursów, których organizatorem są inne podmioty niż samorząd gminny.**

6.7 WSPÓŁPRACA GMINY Z INNYMI SAMORZĄDAMI LOKALNYMI ORAZ MIĘDZYNARODOWA

Z uwagi na pandemię, a następnie trwającą wojnę Gmina Żychlin i Miasto Brody zawiesiły czasowo współpracę formalną do czasu uruchomienia swobodnego i bezpiecznego poruszania się pomiędzy Polską a Ukrainą. Udało się to w 2022 gdy zespół taneczno-wokalny Divograj uświetił swoim doskonałym występem urodziny Miasta Żychlin. W tym czasie nie byliśmy również bierni a społeczność Gminy Żychlin udzielała wsparcia humanitarnego uchodźcom z Ukrainy oraz przekazywała dary na rzecz wsparcia walczących żołnierzy ukraińskich oraz uchodźców ze wschodniej Ukrainy, którzy znaleźli schronienie w Brodach. Trzykrotnie delegacja z Żychlina przekraczała granicę państwową dostarczając zebrane i zakupione dary na ręce przedstawicieli miasta Brody, ale też innych miejscowości w głębi Ukrainy.

W ramach akcji charytatywnej przedstawiciele gminy dostarczyli dary dla Domu Samotnej Matki w Fastowie pod Kijowem, dla Szkoły w Tetylkowcach oraz oczywiście dla naszego miasta partnerskiego Brody.

Wraz z merem Brodów Anatolijem Belejem, burmistrz Żychlina Grzegorz Ambroziak złożyli wieńce na cmentarzu żołnierzy polskich poległych w wojnie polsko-bolszewickiej z 1920 r. oraz na mogiłach żołnierzy ukraińskich z Brodów poległych w wojnie z rosyjskim najeźdźcą.

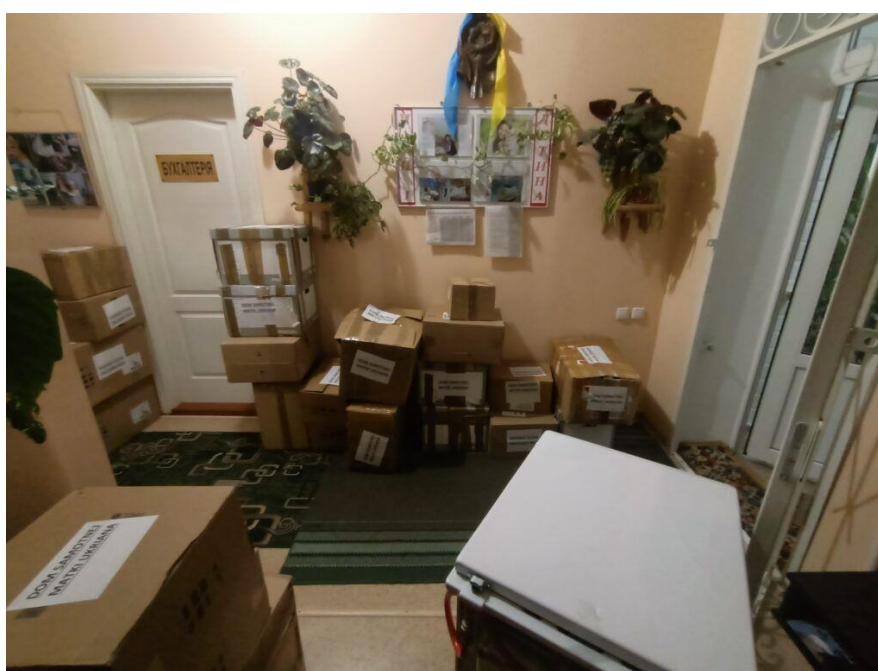

Przeładowywanie darów przed dalszą podróżą.

Syrena alarmowa do informowania o zagrożeniach (naloty, ataki rakietowe) zakupiona przez Gminę Żychlin dla Miasta Brody.

Dary dostarczone do Domu Matki i Dziecka w Fastowie

Gmina jest członkiem Stowarzyszeni Gmin Centrum.

Prowadzona jest owocna współpraca ze Związkiem Miast Polskich związana była głównie z udziałem w szkoleniach, konferencjach tematycznych związanych z bieżącymi zagrożeniami (kryzys uchodźczy, inflacja, kryzys gospodarczy itp.).

Pracownicy Urzędu Gminy w Żychlinie uczestniczyli w szkoleniach realizowanych przez Związek Miast Polskich. Między innymi w zakresie pilotażowego programu Centrum Wsparcia Doradczego oraz jego kontynuacja CWD+. Szerzej opisujemy projekt w kolejnym podpunkcie.

6.8 CENTRUM WSPARCIA DORADCZEGO – PILOTAŻOWY PROGRAM WSPARCIA DLA MAŁYCH JST

Związek Miast Polskich z partnerami przystąpił do kolejnego projektu stworzonego z myślą o wsparciu rozwoju mniejszych miast. Pilotaż Centrum Wsparcia Doradczego skierowany jest do 38 partnerstw JST.

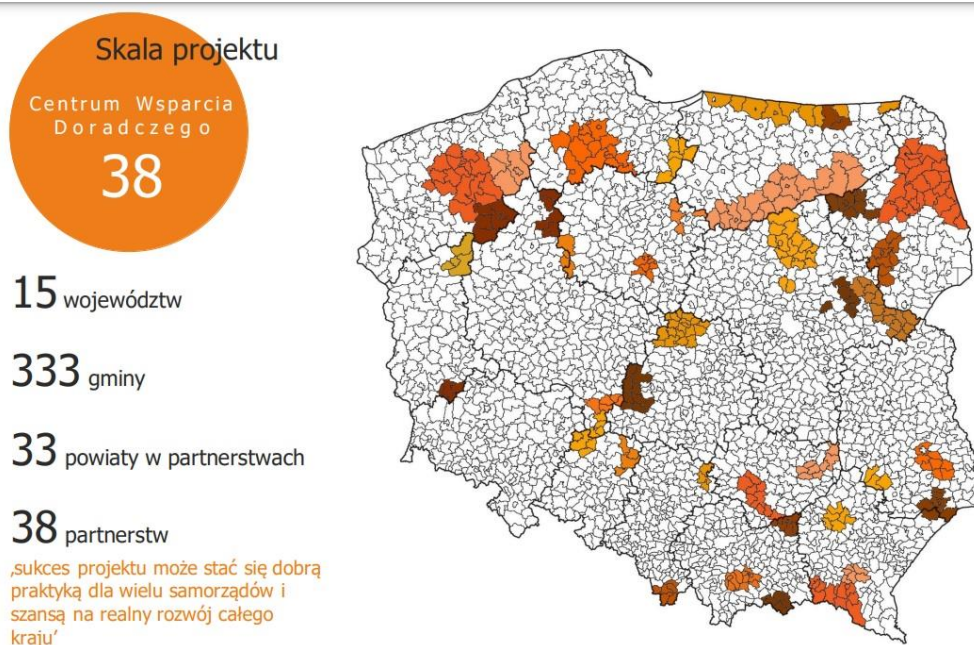
Ministerstwo
Funduszy
i Polityki Regionalnej

ZWIĄZEK
MIAST
POLSKICH

Centrum Wsparcia Doradczego (CWD) to innowacyjny projekt, który ma na celu wsparcie gmin oraz powiatów w prowadzeniu skuteczniejszej i efektywniejszej polityki rozwoju. W ramach projektu samorządy wspólnie z doświadczonym zespołem ekspertów Związku Miast Polskich przygotowują dobrej jakości projekty i inwestycje, które pozwolą napędzić ich rozwój. Efektem pilotażu ma być wypracowanie docelowego modelu Centrum Wsparcia Doradczego jako formuły doradczego wspierania samorządów terytorialnych w procesie strategicznego zarządzania rozwojem.

Partnerami w tym przedsięwzięciu są: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Związek Miast Polskich oraz Urzędy Marszałkowskie 15 województw.

Pilotaż zakłada zainicjowanie i wzmocnienie już istniejącej współpracy najuboższych gospodarczo JST, czyli obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją i małych miast powiatowych (do 20 tys. mieszkańców), oraz pokazanie im korzyści, jakie mogą czerpać ze wspólnej realizacji zadań. Do projektu zostało wybranych 38 partnerstw (gminy wiejskie i miejsko-wiejskie oraz miasta powiatowe). W każdym województwie wsparcie doradcze otrzyma od 1 do 3 partnerstw JST,

mających pomysł na długofalową współpracę. Do każdego z wybranych partnerstw JST skierowani zostali doradcy w celu przetestowania, jak powinien wyglądać proces planowania strategicznego i projektowego w partnerstwach samorządowych; te działania zakończą się opracowaniem strategii terytorialnej oraz pakietu projektów kluczowych dla rozwoju obszaru partnerstwa. Uczestniczące w pilotażu samorządy otrzymają wsparcie doradcze w formie analiz, opinii i konsultacji dla projektów zidentyfikowanych przez partnerstwa jako kluczowe dla rozwoju ich obszaru.

Każdemu partnerstwu przyporządkowani zostali Doradcy Partnerstwa udzielający bezpośredniego, merytorycznego doradztwa strategicznego, moderujący i animujący proces współpracy oraz nadzorujący i koordynujący całość doradztwa dla partnerstwa. Funkcję tę pełnią osoby mające doświadczenie w doradztwie strategicznym dla samorządów lokalnych oraz odpowiednią wiedzę i doświadczenie w zakresie komunikacji, animacji i budowania relacji.

❖ **Korzyści dla wspólnot lokalnych.**

W przyszłości wzmocniona współpraca i doradztwo ekspertów pomogą samorządom w zdobyciu kompetencji do skuteczniejszej realizacji polityki rozwoju oraz zoptymalizowania kosztów świadczenia usług publicznych ponad podziałami administracyjnymi. Projekt ma także pomóc samorządom pozyskiwać pieniądze na realizację projektów z funduszy zewnętrznych.

Uczestniczące w projekcie samorządy przygotowują wspólnie z doświadczonym zespołem ekspertów inwestycje, które przyczynią się do rozwoju ich społeczności lokalnych. Projekty mają się także przyczynić do stworzenia nowych miejsc pracy oraz poprawić jakość w sektorze usług.

Realizacja Centrum Wsparcia Doradczego przewidziana jest na 2 lata. W tym czasie dobre praktyki współpracujących samorządów mogą być udostępniane innym gminom. To zachęta do wspólnego przygotowania i prowadzenia inwestycji przez inne samorządy, także te, które nie uczestniczą w pilotażu Centrum Wsparcia Doradczego.

❖ **Inicjatywa Burmistrza Gminy Żychlin – Partnerstwo Gmin „Między Kutnem a Łęczycą”.**

Spotkanie samorządowców z gmin Powiatów Łęczyckiego i Kutnowskiego w Żychlinie

Burmistrz Żychlina przekonał do współpracy samorządowców z dwóch sąsiadujących ze sobą powiatów. W partnerstwie znalazło się 19 samorządów gminnych i dwa powiatowe.

Reprezentantem partnerstwa wybrano Grzegorza Ambroziak, a zespołem roboczym kieruje Edyta Ledzion.

Na obszarze Partnerstwa wstępują istotne powiązania pomiędzy poszczególnymi gminami i całymi obszarami. Obsługą systemu odbioru nieczystości i odpadów zajmuje się w większości gmin jedna tylko firma. Ma ona siedzibę w Kutnie oraz w Krzyżanowie. Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych znajduje się na terenie Gminy Krzyżanów, część instalacji i obiektów w Mieście Kutno. Własne składowisko jako rezerwowe dla RIPOK posiada Gmina Żychlin, a w Gminie Krośniewice działa lokalna spółka świadcząca usługi w ww. zakresie, również posiadająca własne wysypisko. Problemem dla gmin jest niespójny i drogi system gospodarki odpadami, który może być obszarem analizy związanej z wyborem alternatywnego sposobu utylizacji odpadów, np. w formie termicznego usuwania odpadów.

Obszar Partnerstwa jest silnie powiązany komunikacyjnie. Przez jego obszar przebiegają najważniejsze w Polsce szlaki komunikacji samochodowej i kolejowej, czyli autostrada A-1 z węzłami Kutno Północ (sąsiedztwo Gminy Strzelce) i Kutno Wschód (sąsiedztwo Gminy Krzyżanów) oraz węzłem w Gminie Piątek, drogi krajowe 91 i 92 wraz ze skrzyżowaniem dróg w Gminie Krośniewice, przebiegające m.in. przez Gminy Kutno, Bedlno, Krzyżanów, Nowe Ostrowy, Łęczyca (Gmina i Miasto), linia kolejowa E-20 Berlin-Warszawa-Moskwa z przebiegiem m.in. przez Gminy Żychlin i Krośniewice i oczywiście Miasto Kutno.

Na obszarze partnerstwa funkcjonują ponadregionalne połączenia kolejowe i drogowe (transport publiczny) związane z przewozami pasażerskimi oraz transportem towarów. W Mieście Kutno znajduje się jeden z większych w Polsce węzłów kolejowych oraz intermodalny terminal przeładunkowy kolejowy przy Podstrefie Kutno ŁSSE. Cały terminal jest uznany jako Magazyn Czasowego Składowania. W bezpośrednim sąsiedztwie terminalu znajduje się zaplecze logistyczno-dystrybucyjne, magazyny drobnicowe i chłodnicze. Lokalizacja terminala ma znaczący wpływ na wzrost atrakcyjności gospodarczej całego obszaru Partnerstwa z uwagi na doskonałe skomunikowanie gmin obu powiatów z terminalem.

Transport publiczny (drogowy i kolejowy) łączy obszar partnerstwa z jego centrami usług społeczno-gospodarczych, umożliwiając transport pracowników do zakładów pracy położonych w Podstrefach Ekonomicznych Kutno i Łęczyca. Istnieją również dwie inne podstrefy ŁSSE w Krośniewicach i Żychlinie, które oferują przedsiębiorstwom tereny inwestycyjne. Również Gminy Piątek i Krzyżanów posiadają atrakcyjne tereny inwestycyjne, zlokalizowane bezpośrednio przy węźle autostradowym. Transport publiczny pomiędzy miejscowościami umożliwia dotarcie do pracy, ale również do ważnych instytucji publicznych takich jak - Powiatowe Urzędy Pracy w Kutnie i Łęczycy oraz filii PUP w Żychlinie, Urzędy Skarbowe w Kutnie i Łęczycy, ZUS w Kutnie, Biuro Terenowe ZUS w Łęczycy. Transport zbiorowy pomiędzy gminami obszaru partnerstwa umożliwia dotarcie do ośrodków zdrowia i szpitali w miastach obszaru.

W ramach świadczonych usług w zakresie transportu publicznego na obszarze partnerstwa funkcjonują sieci komunikacji regularnej firm: MZK Kutno, Sandbus Kutno, VIP-Bus Kutno, Marqus Łęczyca, PKS Łęczyca i PKS Gostynin (obsługa obszaru Gmin Żychlin, Oporów, Nowe Ostrowy, Łanięta, Strzelce). Dzięki powiązaniu gmin obszaru regularnymi sieciami transportu publicznego przez ww. firmy, pracownicy mogą dojechać do pracy w Podstrefach ŁSSE oraz w zakładach pozastrefowych, istniejących na terenie miast stanowiących centra usług dla sąsiadujących gmin obszaru.

Miasta Kutno, Łęczyca, Krośniewice, Piątek i Żychlin stanowią powiązane ze sobą centra usług społeczno-gospodarczych, uzupełniających wzajemnie ofertę usług dla firm i mieszkańców miast i gmin na obszarze partnerstwa. Lokalizacja miast w punktach komunikacji wschód-zachód (Żychlin-Kutno-Krośniewice) i północ-południe (Kutno-Piątek i Kutno-Łęczyca) ułatwia występowanie powiązań wewnątrz obszaru partnerstwa oraz sprawną realizację i dostęp do usług wewnątrz obszaru. Uzupełnianie oferty usług wiąże się między innymi z przygotowaniem ofert gospodarczych dla firm poszukujących terenów inwestycyjnych.

W Kutnie znajduje się intermodalny terminal przeładunkowy, z którego korzystać mogą firmy z obszaru Partnerstwa. Istnieją wzajemne powiązania dostawców i podwykonawców usług produkcyjnych, ale również szkoleniowych (Inkubator Przedsiębiorczości, Agencja Rozwoju Regionu Kutnowskiego) i finansowych – liczne oddziały i filie banków świadczących usługi dla przedsiębiorstw, usytuowane w miastach i gminach obszaru.

Na obszarze Partnerstwa występują różnorodne powiązania społeczne. Migracje wewnątrz obszaru obejmują głównie przemieszczanie się ludności z terenów wiejskich do miast. Ruch odwrotny, związany jest z poszukiwaniem spokoju i ciszy przez bardziej zamożnych mieszkańców miast, którzy migrują na tereny wiejskie. Ruch ludności daje się zauważyć po liczbie wydawanych decyzji WZIZT i pozwoleń na budowę domów jednorodzinnych i tworzenia się mniejszych i większych osiedli mieszkaniowych domów jednorodzinnych, głównie na terenach sąsiadujących z granicami miast. W miastach budowane są sukcesywnie nowe budynki wielorodzinne przez TBS i developerów.

JST z obszaru Partnerstwa współpracują ze sobą od wielu lat. Prowadzą również wspólną politykę rozwojową, obejmującą obszary takie jak rozwój infrastruktury, ochrona środowiska, ekologia, usługi społeczne, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji w administracji publicznej, promocja produktów lokalnych i rozwój obszarów wiejskich.

Wszystkie JST Powiatu Kutnowskiego i do niedawna cztery gminy Powiatu Łęczyckiego (obecnie 2) tworzą Związek Gmin Regionu Kutnowskiego istniejący od 1993 roku. Długie doświadczenia w relacjach i współpraca przy realizacji wspólnych projektów związanych z pozyskiwaniem środków unijnych stanowią podstawę do rozwoju dalszej współpracy w ramach przedmiotowego Partnerstwa.

Gminy Powiatu Łęczyckiego w liczbie czterech tj. Miasto Łęczyca, Gmina Łęczyca, Gmina Grabów i Gmina Daszyna, tworzą wspólnie Lokalną Grupę Działania Ziemia Łęczycka. Gminy Grabów i Daszyna przeniosły swoje doświadczenia z działającej wiele lat dłużej LGD Centrum skupiającej 10 gmin Powiatu Kutnowskiego oraz Gminę Witonia i Gminę Góra Św. Małgorzaty z Powiatu Łęczyckiego. Również Gmina Piątek działa w Lokalnej Grupie Działania o nazwie PolCentrum, a Gmina Świnice Warckie w LGD Prym.

Miasta Kutno i Żychlin zrzeszone są w Związku Miast Polskich. Przedstawiciel Żychlina jest wiceprzewodniczącym Komisji Małych Miast ZMP. Miasto Łęczyca jest członkiem Unii Miasteczek. Samorządowcy przenoszą doświadczenia na pole lokalne, informując na forum lokalnym o ważnych rozwiązaniach prawnych i organizacyjnych nad którymi pracują specjaliści w poszczególnych zrzeszeniach.

Powiązania pomiędzy poszczególnymi gminami w obszarze Partnerstwa wynikają z wielu czynników. Główne związane są z obszarami takimi jak:

- ❖ Administracja - funkcje centrum usług administracyjnych dla mieszkańców, wynikają głównie z lokalizacji instytucji publicznych w miastach powiatowych

Kutno

- Powiatowy Urząd Pracy (obsługa mieszkańców z gmin powiatu poza tymi obsługiwanyymi przez filię w Żychlinie)
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych (obsługa mieszkańców z obsługa gmin powiatu)
- Urząd Skarbowy (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)

- Starostwo Powiatowe – budownictwo, komunikacja, geodezja (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)

Łęczyca

- Powiatowy Urząd Pracy (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych biuro terenowe (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)
- Urząd Skarbowy (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)
- Starostwo Powiatowe – budownictwo, komunikacja, geodezja (obsługa mieszkańców z gmin powiatu)

Żychlin

- Powiatowy Urząd Pracy filia (obsługa mieszkańców z gmin powiatu – Żychlin i Oporów)

❖ Zdrowie – skoncentrowana opieka zdrowotna dla mieszkańców powiatów:

- Szpital Kutno
- Szpital Łęczyca

❖ Najważniejsze powiązania wynikające z funkcji gospodarczych:

- Miejsca pracy w usługach i handlu, przemyśle i produkcji (Podstrefy ŁSSE i zakłady pozastrefowe). Na terenach pięciu miast obszaru znajdują się liczne zakłady pracy, tworzące miejsca pracy dla mieszkańców wszystkich JST obszaru.
- Odbiór produktów rolnych od producentów z terenów rolniczych. Funkcjonują na terenie obszaru Partnerstwa, zakłady produkcji spożywczej, które odbierają produkty rolne z dużego obszaru Partnerstwa. Z uwagi na lokalizację cukrowni obszar ten nazywany jest zagłębieniem buraczanym (burak cukrowy). Producent pasz odbiera plony m.in. kukurydzy, które również występują co raz częściej. Dodatkowo jest to mleczarnia, ubojnie i zakłady przetwórstwa mięsnego. Z uwagi na charakter powiązań funkcjonalnych na tym obszarze pomiędzy producentami i odbiorcami produktów rolnych, w Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego, Powiat Kutnowski i Powiat Łęczycki objęte są obszarem intensywnego rozwoju produkcji rolniczej.
- Usługi bankowe i finansowe dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych z obszaru Partnerstwa. Występują liczne oddziały, filie i ekspozytury banków oraz firmy podatkowe i konsultingowe.
- Usługi szkoleniowe – ARRK, ZDZ
- Funkcja handlowo-usługowa. Na terenach miast i większych miejscowości wiejskich funkcjonują markety handlowe oraz punkty rzemieślnicze stanowiące centra usług dla mieszkańców obszaru.

❖ Edukacja, czyli jeden z najbardziej istotnych elementów powiązań funkcjonalnych pomiędzy JST na obszarze Partnerstwa

- Szkoła Wyższa w Kutnie – dostęp do możliwości kształcenia I i II stopnia w wybranych specjalnościach w niewielkiej odległości od miejsca zamieszkania dla mieszkańców całego obszaru partnerstwa z wygodnym dostępem dzięki rozbudowanej sieci układu komunikacyjnego na trasach Żychlin-Kutno-Krośniewice, Kutno-Łęczycza i Kutno-Piątek.
- Szkolnictwo średnie. Zespoły Szkół m.in. o profilach nauczania humanistycznych, matematyczno-fizycznych, biologiczno-chemicznych, mundurowych, rolniczych, technicznych i zawodowych, zlokalizowane w Kutnie, Łęczycy, Krośniewicach, Piątku, Żychlinie i Mieczysławowie (Gmina Krzyżanów).

❖ **Kultura, sport i rekreacja:**

Na terenie miast Łęczycza i Kutno działają kina. W Kutnie znajduje się nowoczesny Aquapark z bardzo dobrą ofertą dla mieszkańców obszaru. W Mieście Łęczycy i w Gminie Oporów znajdują się wyjątkowe w skali Polski i Europy średniowieczne zamki stanowiące istotną atrakcję turystyczną dla mieszkańców i osób przyjezdnych. Perłą architektury romańskiej jest Archikolegiata w Tumie (Gmina Góra Św. Małgorzaty), zaś Świnice Warckie to miejsce kultu św. Faustyny Kowalskiej. W gminach funkcjonują lokalne domy kultury oferujące dostęp do spektakli i koncertów oraz prezentujące lokalną kulturę i tradycję w formach festiwalowych.

Dzięki prowadzeniu ponadlokalnych działań przez podmiot kultury zacieśniają się więzi społeczne pomiędzy mieszkańcami poszczególnych gmin obszaru. Przyczynia się do tego również współpraca przy organizacji eventów takich jak Święto Róży, Dzień Nowalijki czy Festiwal Kapel Ludowych.

W obszarze wszystkich powiązań funkcjonalnych niezbędne jest uczestnictwo w partnerstwie powiatowym. Niezerwalnie związane z obszarem jest Miasto Kutno jako centrum koncentracji lub przepływu usług, powiązań komunikacyjnych, gospodarczych, usług zdrowotnych, transportowych, miejsc pracy dla znacznego obszaru gmin partnerstwa. Wyłączenie Miasta Kutna z obszaru partnerstwa przy analizie powiązań funkcjonalnych, zdecydowanie ją zakłóca i uniemożliwia wskazywanie wielu powiązań funkcjonalnych w poszczególnych obszarach, mimo położenia gmin w niewielkich odległościach.

Zawiązane Partnerstwo JST dwóch powiatów ma na celu wykorzystanie potencjału wewnętrznego całego obszaru gmin o charakterze wiejskim, miejsko-wiejskim i typowo miejskim, ponieważ obszar ten jest ze sobą nierozwalnie połączony różnymi funkcjami i wzajemnie na siebie silnie oddziałuje. Tym bardziej, że jest wzajemnie bardzo dobrze skomunikowany i posiada rezerwy i możliwości rozwoju infrastruktury technicznej oraz społecznej.

W związku z tym Partnerstwo może:

- zbudować trwałe platformy współpracy pomiędzy JST, a biznesem i organizacjami pozarządowymi działającymi dla mieszkańców, może wdrażać dobre praktyki w tym zakresie, pobudzać aktywności i przedsiębiorczość mieszkańców poprzez tworzenie wspólnej bazy szkoleniowej i informacyjnej, zgodnej z potrzebami rynku pracy.
- może zbudować pozytywny wizerunek lokalnych JST i całego Województwa Łódzkiego, jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i przedsiębiorcom, stwarzającego dogodne warunki do osiedlania się oraz prowadzenia biznesu, odpoczynku i rekreacji oraz aktywności sportowej,
- może aktywnie budować wizerunek gmin proekologicznych, inwestujących w rozwój lokalnego transportu zbiorowego ograniczającego emisję CO₂

Partnerstwo musi spójnie z koncepcją SRWŁ2030 wykorzystać potencjał obszaru w zakresie rozwoju produkcji rolniczej, z uwagi na bardzo dobre warunki glebowe i wyspecjalizowane gospodarstwa produkcji rolniczej oraz funkcjonujące zakłady stanowiące rynek zbytu towarów rolniczych, tworząc jednocześnie miejsca atrakcyjne do osiedlania i prowadzenia biznesu.

Są to obszary, na których Partnerstwo chce się skupić w ramach prowadzonego projektu, wprowadzając modyfikacje wynikające z analiz specjalistów i współpracy z partnerami społecznymi.

6.9 SPORT

Działalność sportowa w gminie Żychlin opiera się na bieżącej współpracy z klubami sportowymi, organizowaniu wydarzeń sportowych i monitoringu obiektów sportowych, nad którymi nadzór sprawuje referat GCPI.

Z gminą w ciągu całego roku współpracowały następujące stowarzyszenia sportowe: SP MKS Żychlin, Volley Team Żychlin, Bone Breakers Team Żychlin, Klub Taekwon-do, nieformalną sekcją tenisa stołowego i teqballu oraz Stowarzyszeniem Rozbiegani Żychlin.

Współpraca prowadzona była w formie finansowej i pozafinansowej, która realizowana była w postaci zakupu strojów piłkarskich czy nagród rzeczowych w trakcie realizowanych projektów. Gmina na bieżąco monitorowała wszystkie udostępniane obiekty aby stworzyć jak najlepsze warunki dla funkcjonujących klubów sportowych.

Grupa Żak – SP MKS Żychlin

Grupa Młodzik D1 – SP MKS Żychlin

Grupa Orlik E2 – SP MKS Żychlin

Klub Kolarski Żychlin, który zawiązał się formalnie po kilkunastu latach przerwy. Reprezentuje naszą gminę w licznych zawodach kolarskich na terenie całej Polski, członkowie stowarzyszenia brali udział w zawodach organizowanych przez ŻTC w takich miastach jak Rawa Mazowiecka, Żyrardów, Mińsk Mazowiecki, Serock, Opoczno, Biała Rawska, skierniewice, Warka czy Żychlin, zajmując czołowe miejsca.

Zawodnik KKŻ Adam Studziński – II miejsce w Opcznie

Członkowie stowarzyszenia oprócz grupy czynnie ścigającej się w swoich zasobach posiadają członków, którzy amatorsko uczestniczą w treningach organizowanych przez stowarzyszenie.

W ramach współpracy z Żyrardowskim Towarzystwem Cyklistów w gminie także organizowany jest w miesiącu czerwcu wyścig kolarski, który cieszy się ogromnym powodzeniem. Co roku w kategoriach FIT REACE i SUPER PRESTIGE mężczyzn i kobiet uczestniczy około 600 zawodników.

Wyścig kolarski – Żychlin 2023

Klub Bokserski SKORPION, funkcjonuje od dwóch lat i ma na swoim koncie kilka sukcesów. W 2023 roku Gmina Żychlin dofinansowała wyjazd członków na Mistrzostwa Polski w kategorii U15, które odbyły się w Ciechanowie. Zawodnicy Skorpiona w turnieju poradzili sobie wyśmienicie. Wielki sukces odnotował Jakub Kostusiak, który zdobył brązowy medal.

Brązowy medalista MP Jakub Kostusiak

Największym wydarzeniem sportowym minionego roku był awans drużyny seniorskiej Volley Team Żychlin do drugiej ligi piłki siatkowej mężczyzn. Dobrze zorganizowana drużyna działająca w ramach stowarzyszenia przyczyniła się do bardzo pozytywnego odbioru miasta Żychlin przez kibiców siatkówki z całej Polski, a także zintegrowała środowisko siatkarskie tworząc klub kibica. Na meczach zaczęło pojawiać się każdorazowo powyżej 200, a nawet czasami blisko 400 osób. Subskrypcja meczów na oficjalnym kanale You Tube dała możliwość obejrzenia meczów w domu przez mieszkańców.

W 2023 roku w klubie Volley Team Żychlin powstała nowa sekcja dla dzieci wieku 6,7 i 8 lat. Zapisało się około 70 dzieci, które przy wsparciu trenów klubu trenują dwa razy w tygodniu.

Sekcja dziecięca i sekcja młodzików zgłoszona do KAS

W okresie letnim udostępniono obiekty sportowe w celu prowadzenia zajęć przez SP MKS Żychlin i Volley Team Żychlin oraz zajęcia dla nieformalnych grup, które były prowadzone na boisku ORLIK. Na boisku Orlik zatrudniono animatora, który udostępniał obiekt od wtorku do soboty włącznie w godzinach popołudniowych. Na zatrudnienie animatora uzyskano dofinansowanie z Programu ogłoszonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Animator wypracował 1 232 godziny w ciągu 11 m-cy.

Zajęcia na boisku Orlik

W okresie od czerwca do sierpnia 2023 roku oprócz korzystania z boiska Orlik można było spędzić czas w dwóch formach organizowanych na stadionie miejskim tj. zapisać się do klubu MKS ŻYCHLIN i dwa razy w tygodniu odbywać profesjonalne treningi we wszystkich kategoriach wiekowych lub dla miłośników piłki siatkowej korzystać z boisk do piłki siatkowej plażowej, boisko udostępniano w godzinach popołudniowych od 16:00 do 21:00 po dokonaniu rezerwacji telefonicznej.

Zajęcia z piłki plażowej siatkowej

Zajęcia z piłki nożnej

Taekwon-do Hwarang w Żychlinie działa w hali sportowej przy ul. Barlickiego 4. Grupa około 30 osób (głównie najmłodszy) trenują taekwon-do dwa razy w tygodniu pod okiem trenera Stanisława Szala. Zawodnicy mają już swoje sukcesy na koncie. W minionym roku w Mistrzostwach Kujaw Taekwon-do (Cykl Pucharu Polski) nasze miasto reprezentowane było przez Sandrę Waryszewską oraz Adę Fram. Sandra zdobyła brąz w walkach bong-matsogi oraz złoto w technikach szybkościowych, a Ada złoto w walkach bong-matsogi.

Sekcja Taekwondo Żychlin - na zdjęciu po prawej Sandra Waryszewska, młoda Żychlinianka - mistrzyni Kujaw, Mazowsza, Wielkopolski

Akademia Piłkarska Champions Żychlin. W ramach upowszechniania sportu i piłki nożnej oprócz stowarzyszenia piłkarskiego MKS Żychlin funkcjonuje Akademia Piłkarska Champions Żychlin, mali adepci trenują w okresie zimowym w hali przy ulicy Barlickiego 4 w okresie letnim na boisku Orlik. Zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu pod okiem trenerów posiadających licencje UFA. Akademia Piłkarska Champions posiada srebrną odznaką szkolenia polskiego związku piłki nożnej.

W 2023 roku Gmina Żychlin zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza wynajmowała stadion miejski dla okolicznych drużyn uzyskując w ten sposób dodatkowe dochody w wysokości ponad 10 630,50 zł. Dzięki zastosowaniu sztucznej murawy stadion może być użytkowany przez większość roku.

Lp.	Kluby użytkujące stadion w Żychlinie
1.	Stowarzyszenie Piłkarskie MKS Żychlin
2.	KS Kutno
3.	Klub Piłkarski Byszewy
4.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej LKS Olimpia Niedźwiada
5.	LUKS Witonianka Witonia
6.	MKS EXPOM Krośniewianka
7.	GKS Kasztelan Brudzew
8.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Ludowy Klub Sportowy Victoria Bielawy
9.	Klub Sportowy „Szopen” Sanniki
10.	Ludowy Klub Sportowy Pogoń w Betchowie
11.	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej SL Salos RÓŻA Kutno
12.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Naprzód Jamno
13.	KS Kutno
14.	Miejski Klub Sportowy „Górnik1956” Łęczycza
15.	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej SL Salos RÓŻA Kutno
16.	Gminny Klub Sportowy w Bedlnie
17.	LUKS Witonianka Witonia

7 ORGANIZACJA POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE

Kluczową instytucją przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu na terenie gminy Żychlin jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem działalności jest organizowanie i wykonywanie zadań z zakresu pomocy społecznej, w szczególności poprzez doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia potrzebujących osób i rodzin i zintegrowanie ich ze środowiskach. Do zadań pomocy społecznej należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, rozwój i prowadzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej czy rozwijanie nowych form pomocy.

Sekcja Finansowo-Księgowa MGOPS w Żychlinie działa przede wszystkim na podstawie ustawy o finansach publicznych, ustawy o rachunkowości oraz polityki rachunkowości obowiązującej w Ośrodku. Do jej zadań jest planowanie na podstawie zebranych informacji od pozostałych sekcji oraz jednoosobowych stanowisk w Ośrodku, a następnie terminowe rozliczanie otrzymanych dokumentów źródłowych oraz sporządzanie sprawozdań finansowych nałożonych przepisami prawa

Budżet ośrodka w 2023 przedstawiał się następująco:

- ❖ Plan wydatków po zmianach ogółem wyniósł 12.808.931 zł (spadek z poziomu 17.455.547 zł w 2022 i z 21.562.437 zł w 2021 i z 20.783.984 zł w 2020 związany m.im. z przeniesieniem wypłat 500+ do ZUS), natomiast wykonanie za 2023 wyniosło ogółem 12.635.238,15 zł, co stanowi 98, 64 % planu.
- ❖ Plan dochodów po zmianach ogółem wyniósł 178.667 zł natomiast wykonanie za 2023 wyniosło ogółem 183.664,88 zł (102,80% planu);

Wydatki były realizowane w zakresie zadań własnych oraz zleconych.

Do zadań własnych należy zaliczyć:

- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na opłacenie składki zdrowotnej za osoby pobierających zasiłek stały.
- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków celowych.
- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę dodatków mieszkaniowych.
- ❖ Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków stałych.
- ❖ Wydatki związane z działalnością ośrodka pomocy społecznej.
- ❖ Wydatki związane z usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi usługami opiekuńczymi.
- ❖ Wydatki w zakresie dożywiania poprzez zakup posiłków dla osób oraz wypłatę zasiłków celowych na zakup żywności w formie pieniężnej i w formie bonów żywnościowych.
- ❖ Wydatki związane z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego.
- ❖ Wydatki na opłaty za schronienie dla osób przebywających w noclegowni.
- ❖ Wydatki dotyczące sprawienia pogrzebu dla podopiecznego Ośrodka.
- ❖ Zakupu usług przez jednostki samorządu terytorialnego dla innych jednostek samorządu terytorialnego w postaci finansowania pobytu dla osób przebywających w domach pomocy społecznej.
- ❖ Świadczenia społeczne dla osób z tytułu pieczy zastępczej.

Do zadań zleconych zalicza się:

- Wydatki z przeznaczeniem na składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób otrzymujących świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna.

- Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę zryczałtowanych dodatków energetycznych dla osób uprawnionych zgodnie z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 roku - Prawo energetyczne.
- Wydatki z przeznaczeniem na wypłatę świadczeń społecznych w formie wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy za sprawowanie opieki.
- Realizacja zadań z zakresu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- Wypłata świadczenia wychowawczego.
- Wypłata świadczenia rodzinnego.
- Wypłata funduszu alimentacyjnego.
- Wypłata świadczenie rodzicielskiego.
- Wydatki związane z Kartą Dużej Rodziny.
- Wydatki związane z wypłatą świadczenia Dobry Start.
- Wydatki związane z wypłatą dodatku osłonowego.
- Wydatki związane z wypłatą świadczenia „Za Życiem”.

Wydatki związane z działalnością ośrodka pochodzą zarówno z budżetu wojewody jak i budżetu gminy. Poniższa tabela przedstawia podział na źródła finansowania wydatków związane z zatrudnieniem i kosztami utrzymania w 2023 roku.

Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej

Opis	Wydatki budżetowe 2023 – zmiana w stosunku do 2021 i 2022								
	województwo			gmina			ogółem		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Ogółem	230.774,64	235.167,32	246.818,86	1.096.655,25	1.128.781,65	1.279.480,69	1.327.429,89	1.363.948,97	1.526.299,55
Różnica		+ 4.392,68	+11.651,54		+ 32.126,40	+150 699,04		+ 36 519,08	+162 350,58
Wydatki związane z zatrudnieniem	230.770,64	217.309,32	224.818,86	1.002.340,19	1.036.900,39	1.167.237,39	1.233.110,83	1.254.209,71	1.392.056,25
Różnica	-	-13.461,32	+ 7.509,54		+ 34 560,20			+ 21 098,88	137 846,54
Wydatki rzeczowe	4	17.858,00	22.000,00	94.315,06	91.881,26	112.243,30	94.319,06	109.739,26	134.243,30
Różnica		+ 17.854	+ 4.146		- 2 433,80			+ 15 420,20	24 504,04

Wydatki związane z zatrudnieniem w 2023 w Ośrodku 16 pracowników stanowią 16 % z budżetu wojewody (było 17% w 2022, 19 w 2021 i 23 % w 2020 – występuje więc wyraźna tendencja przenoszenia kosztów na budżet gminy) i 84 % z budżetu gminy (analogicznie było 83%, 81% i 77 %).

Co roku ta proporcja zmienia się na niekorzyść gminy. W początkowych latach funkcjonowania ośrodka proporcja ponoszenia wydatków pomiędzy budżetem państwa i budżetem gminy była praktycznie odwrotna, ok. 70% to były koszty budżetu państwa.

Wydatki związane z utrzymaniem obiektu OPS-u do roku 2021 w 100% pokrywała gmina. W 2022 i kolejnym 2023 z budżetu wojewody uzyskano rokrocznie 16 % środków finansowych.

Wydatki związane z zatrudnieniem 3 pracowników Sekcji Świadczeń Rodziny, Funduszu Alimentacyjnego w ramach zadań zleconych w 2023 roku stanowią 60 % z budżetu wojewody (66%

z budżetu wojewody w 2022, w 2021 było to 81% a w 2020 aż 98,21%!) i 40 % z budżetu gminy (analogicznie w 2022 to 34 %, 19% w 2021 i tylko 1,79%! w 2020).

Wydatki związane z utrzymaniem Sekcji w 95 % pokrywają środki z budżetu wojewody i 5 % z budżetu gminy. Wcześniej było to 100%, jednak nie zabezpieczają one w pełni zgłaszanych potrzeb.

Powyższe dane najlepiej obrazują jak Rząd RP sukcesywnie co roku przenosi wydatki z budżetu państwa do budżetów samorządów, ograniczając jednocześnie możliwości na wydatki własne i zadania inwestycyjne gmin.

7.1 ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie świadczenia w ramach zadań własnych gminy i zleconych z zakresu administracji rządowej w 2023 wraz z porównaniem do 2022 i 2021 przedstawiają poniższe tabele.

Udzielone świadczenia - zadania zlecone gminie

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia			Kwota świadczeń w zł		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	6	4	4	45.246	22.752 (-22.494)	20.232 (-2.520)
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną	24	21	0	355.200	393.400 (+38.200)	0
Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd	1	2	2	1.827	4.050	4.800

Udzielone świadczenia – zadania własne gminy

Formy pomocy	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenia			Kwota świadczeń w zł		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Zasiłki stałe	111	111	105 (- 6)	624.795	666.448 (+ 41.653)	627.862 (- 38.586)
Składka zdrowotna opłacana za osoby pobierające zasiłek stały	96	98 (+ 2)	95 (- 3)	51.102	56.038 (+ 4.936)	53.402 (-2.636)
Zasiłki okresowe	234	212 (- 22)	202 (- 10)	533.583	571.402 (+ 37.819)	525.751 (-45.651)
Schronienie	3	4 (+ 1)	7 (+ 3)	30.230	37.989 (+ 7.759)	45.211 (+7.222)
Posiłek	50	46 (- 14)	75 (+ 29)	21.043	25.148 (+ 4.105)	42.768 (+17.620)
Usługi opiekuńcze	62	54 (- 8)	46 (- 8)	480.857	398.866 (- 81.991)	377.150 (-21.716)
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	4 (+ 3)	1 (- 3)	39.000	12.500 (- 26.500)	700 (-11.800)
Sprawienie pogrzebu	2	0 (- 2)	1 (+ 1)	8.000	0 (- 8.000)	4.000 (+4.000)
Zasiłki celowe i w naturze, w tym na żywność	361	335 (- 26)	328 (- 7)	571.780	427.849 (- 143.931)	418.569 (-9.280)
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	29	32 (+ 3)	28 (- 4)	893.734	995.768 (+ 102.034)	973.191 (-22.577)
Ogółem	949	896 (- 53)	886 (- 10)	3.254.124	3.192.008 - 62.116	3.068.604 -123.404

Z danych za lata 2021-2023 wynika, że wydatki na zadania własne gminy, wraz z malejącą liczbą beneficjentów, zmniejszyły się o kwotę 185.520 zł.

W następnym tabeli przedstawiony jest wykaz świadczeń społecznych przyznanych przez **MGOPS** w ramach zadań własnych gminy w szerszej perspektywie budżetowej, ze wskazaniem wzrostów lub spadków liczby osób i kwot świadczeń w ujęciu % pomiędzy początkową i końcową datą zestawienia.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenie							Kwota świadczeń w zł						
	17	18	19	20	21	22	2023	17	18	19	20	21	22	2023
Zasiłki stałe	134	127	121	119	111	111	105 - 21%	583.342	555.879	611.042	629.253	624.795	666.448	627.862 + 7%
Zasiłki okresowe	362	322	284	265	234	212	202 - 44%	657.729	620.506	575.876	584.170	533.583	571.402	525.751 - 20%
Posiłek	145	156	147	78	50	46	75 - 48%	83.395	86.865	70.947	19.433	21.043	25.148	42.768 - 48%
Usługi opiekuńcze	67	60	65	59	62	54	46 - 31%	319.195	340.371	427.820	467.411	480.457	398.866	377.150 + 18%
Zasiłki celowe i w naturze	510	464	425	403	361	335	328 - 35%	649.382	692.188	657.853	548.571	571.780	427.849	418.569 - 35%
Schronienie	7	3	5	3	3	4	7 0%	21.708	23.506	19.729	14.378	30.230	37.989	45.211 + 108%
Odpłatność za pobyt w DPS	36	36	34	30	29	32	28 - 22%	732.899	807.620	776.766	762.211	893.734	995.768	973.191 + 32%

Rosnące koszty bieżące, inflacja, koszty życia i funkcjonowania instytucji opiekuńczych powoduje, że notujemy wzrosty wypłacanych kwot świadczeń. Jak wynika z analizy danych z lat 2017-2023, mimo zmniejszającej się systematycznie liczby świadczeniobiorców (średnio -33,5% mniej osób) nie powstrzymuje to wzrostu kosztów, który średnio wyniósł +8,85%.

Realizowany w 2023 roku program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 obejmował wsparciem ze środków z dotacji wojewody i środków gminy w szczególności:

- dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej,
- osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art.7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne.

Pomoc udzielana była w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego.

W 2023 roku z wydatkowanej kwoty ogółem 401.614 zł, udział gminy stanowił 26,66% tj. 107.085 zł.

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywienia” w latach 2019-2023:

Wyszczególnienie	Liczba osób objętych programem					Kwota świadczeń w zł				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
ogółem liczba osób objętych programem	907	777	680	580	601	629.447	483.157	510.511	395.913	401.614
w tym korzystających z posiłku	147	78	50	46	75	70.947	19.433	21.043	25.149	42.768
zasiłku celowego	848	767	350	580	601	530.170	456.840	483.000	364.380	351.370
świadczenia rzecz.	38	16	0	0	0	19.370	2.180	0	0	0
koszty dowozu	0	0	0	0	0	6.960	4.704	426	6.384	7.476
pomoc w formie posiłku niewymagająca wywiadu środow.	0	0	2	8	0	0	0	42	817	0

Klasyfikacja powodów trudnej sytuacji życiowej:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				
	2019	2020	2021	2022	2023
Ubóstwo	267	264	350	314	262
Bezdomność	6	5	5	17	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa	12	10	35	25	12
Bezrobocie	235	221	210	435	176
Niepełnosprawność	148	133	118	142	133
Długotrwała lub ciężka choroba	97	70	105	152	124
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	104	92	17	64	69
Przemoc w rodzinie	24	31	37	25	36
Alkoholizm	10	18	17	6	20
Narkomania	1	2	2	1	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	3	0	4	4	4
Zdarzenie losowe	1	0	1	14	1
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	24	0	0

7.2 USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE

Ustawa o pomocy społecznej wskazuje, że pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawiane, bądź wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi od 2017 roku realizowane są przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żychlinie. Wcześniej usługi realizowane były na zlecenie gminy przez podmiot zewnętrzny wyłoniony w drodze konkursu zgodnie z art. 25 ustawy o pomocy społecznej (Polski Czerwony Krzyż). Odpłatność za usługi opiekuńcze reguluje Uchwała Nr XII/43/15 Rady Miejskiej w Żychlinie z dnia 28 września 2015 roku, a za specjalistyczne usługi opiekuńcze Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Wysokość odpłatności za 1 godzinę usług zależy od dochodu osoby ubiegającej się o taką formę pomocy. Zmiana formy organizacji usług opiekuńczych została spowodowana względami finansowymi. W związku z wejściem zmiany ustawy o minimalnym

wynagrodzeniu za pracę przedstawiona wstępna oferta przez PCK wywołałaby bardzo istotne z punktu widzenia budżetu zwiększenie kosztów Specjalistyczne usługi opiekuńcze w 100% finansowane są z dotacji pochodzącej z budżetu państwa. Ponadto Ośrodek prowadząc ciągły monitoring ma wpływ na jakość wykonywanych usług oraz zatrudnienie osób świadczących usługi.

7.3 MAGAZYN INTERWENCYJNY MOPSIK

Od 01.01.2022 r w Schemacie Organizacyjnym MGOPS w Żychlinie jest umieszczony Magazyn Interwencyjny MOPSIK. Powstanie magazynu wiąże się z ideą niesienia pomocy potrzebującym mieszkańcom naszej Gminy, ale też z możliwością dania drugiego życia rzeczom codziennego użytku, które nie są już komuś potrzebne. Działania magazynu zmniejszają dla Gminy koszty utylizacji sprzętów a jednocześnie chronią nasze otoczenie. Magazyn funkcjonuje w oparciu o rzeczy przekazywane od mieszkańców naszej społeczności, ale też w oparciu o dary przekazywane dla Gminy Żychlin z Holenderskiej Fundacji Stichting Samen Delen.

Obsługą organizacyjno-techniczną Magazynu w tym: przyjmowaniem i wydawaniem rzeczy codziennego użytku zajmują się pracownicy Ośrodka a w szczególności pracownicy Sekcji Pomocy Środowiskowej.

Magazyn jest czynny dwa razy w tygodniu oraz w zależności od zdarzeń - potrzeb klientów. W ramach działalności Magazynu pośredniczymy w przekazywaniu mebli pomiędzy prywatnymi darczyńcami a potrzebującymi klientami Ośrodka.

7.4 KORPUS WSPARCIA SENIORA

Uchwałą Rady Miejskiej w Żychlinie w dniu 27.02.2023r. nr LXII/315/2023 przyjęty został program ostłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023. Program realizowany był przez Gminę w ramach modułu II w okresie od lipca do grudnia 2023r.. Koszt programu wyniósł 28.006,22 zł w tym otrzymana dotacja w wysokości 80%, tj. 22.457,00 zł, oraz wkład własny Gminy Żychlin w wysokości 20%. W ramach programu zakupiono 20 opasek dla seniorów zapewniających opiekę na odległość wraz z kosztem abonamentu. Z opasek skorzystało łącznie 25 seniorów w tym 5 osób zrezygnowało w trakcie trwania programu, a w ich miejsce zgłosili się nowi seniorzy. Przyczyną rezygnacji było pogorszenie się stanu zdrowia, większe zaangażowanie się rodziny w opiekę lub zmiana miejsca zamieszkania. Opieka nad seniorem w tej formie dała możliwość starszym, schorowanym osobom poczucie większego bezpieczeństwa, możliwość szybkiego wezwania pomocy lub też uzyskania porady. Ponadto, w niektórych przypadkach stanowiło to uzupełnienie wsparcia w postaci usług opiekuńczych. Celem programu była poprawa bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania, zwłaszcza, że opaska jest łatwa w obsłudze i mogą z niej korzystać osoby z niskim poziomem samodzielności, samotne. Poza tym program umożliwił zachować seniorom większą niezależność jak również samodzielność. Seniorzy byli zadowoleni z możliwości skorzystania z tej formy pomocy i wyrazili chęć dalszego korzystania z opaski w 2024.

7.5 POZOSTAŁE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ MGOPS

Dodatki mieszkaniowe.

Gmina Żychlin przeznaczyła na wypłatę dodatków mieszkaniowych kwotę 1.052.807,47 zł dla 468 rodzin spełniających kryterium dochodowe dla jednoosobowego gospodarstwa domowego i gospodarstw wieloosobowych.

Jednorazowe świadczenia pieniężne dla obywateli Ukrainy w wysokości 300zł.

Wyplata jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na podstawie art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w wys. 1.530,00zł.

Zapewnienie zakwaterowania i żywienia dla obywateli Ukrainy (40zł).

Wyplata świadczeń pieniężnych na podstawie art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w wys. 24.864,00 zł.

Świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy.

Wyplata świadczeń na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Świadczenia rodzinne) w wys. 19.151,00 zł.

Świadczenia z pomocy społecznej dla obywateli Ukrainy.

Wyplata innych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, na zasadach i trybie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej w oparciu o art. 29 i 30 ustawy z dnia 13 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (zasiłki okresowe i celowe) w wys. 9.255,00 zł.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej (asystent rodziny).

Praca socjalna.

W 2023r. MGOPS w Żychlinie objął pracą socjalną 778 rodzin w tym 1221 osób w rodzinie.

Świadczenia rodzinne, wychowawcze i fundusz alimentacyjny.

Świadczenia wychowawcze w ramach koordynacji za 2023r. w wysokości 17.873,12 zł.

Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego. Wykonanie za 2023r. w wysokości 5.498.958,98 zł, z czego:

- Świadczenia rodzinne – 4.857.750,14 zł,
- Fundusz alimentacyjny – 472.368,34 zł
- Świadczenie rodzicielskie – 164.720,50 zł
- Za życiem – 4.120,00 zł

Zespół interdyscyplinarny

W 2023 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. W ramach prac Zespołu prowadzono 37 spraw, w tym 35 spraw zostało zakończonych w okresie od 1 stycznia 2023r. do 21 września 2023 z czego: w wyniku braku zasadności podejmowanych działań 8, na skutek ustania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy 15. Spraw zostało zakończonych w okresie od 23 września 2023r. do 31 grudnia 2023r. w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań 2, na skutek ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej 10. W 2023 r. powołano 21 grup roboczych i 2 grupy diagnostyczno-pomocowe. Ogółem pracą Zespołu, grup roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych objęto 94 osób. Odbyło się 84 posiedzeń grup roboczych i grup diagnostyczno-pomocowych.

Dodatek elektryczny

Wyплаты w ogólnej kwocie w wys. 15.300,00 zł na realizację zadań określonych w ustawie z 7 października 2022r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

Inne źródła ciepła.

Wyплата dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania innych źródeł w wys. 3.000 zł.

Dodatek osłonowy.

Wyплата dodatku osłonowego na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy w wys. 204 zł (z kosztami obsługi)

Świadczenia opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Koszty w wys. 311,00 zł wydawania przez gminy decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe, zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze świadczeń publicznych.

Sprawozdania z poszczególnych działalności zawiera załącznik nr 3 do raportu.

8 BEZPIECZEŃSTWO

Służby odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ochronę życia, zdrowia oraz mienia mieszkańców wykonywały swoje zadania działając w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i obowiązujące ich procedury. Zadania w tym zakresie były na terenie naszej gminy realizowane przez jednostki ochotniczej straży pożarnej oraz przez funkcjonariuszy policji.

8.1 POLICJA

Komisariat Policji w Żychlinie obejmuje swoim działaniem 3 gminy, poza Żychlinem również gminy Oporów i Bedlno. Stan etatów w komisariacie wynosi 24 policjantów i 2,5 etatów cywilnych. Obecnie pozostaje jeden nieobsadzony etat. Policja poza działaniami związanymi z prowadzeniem interwencji i czynności operacyjnych związanych z wykroczeniami drogowymi i czynami kryminalnymi, w ramach swojej pracy prowadzi działania prewencyjne, zabezpiecza imprezy, uroczystości i zgromadzenia publiczne, współpracuje z Urzędem Gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i przemocy w rodzinie.

Szczegółowy zakres realizowanych przez KPP w Żychlinie zadań przedstawia coroczne sprawozdanie z działalności Komisariatu Policji w Żychlinie, stanowiące załącznik nr 4 do raportu.

8.2 OCHOTNICZE STRAŻE POŻARNE

Na terenie gminy Żychlin działa 6 jednostek OSP, w tym 2 OSP działające w Krajowym Systemie Ratownictwa Gaśniczego – OSP Żychlin i OSP Śleszyn.

Liczba członków mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych:

- OSP Żychlin 18
- OSP Śleszyn 14
- OSP Chochółów 0
- OSP Grzybów 0
- OSP EMIT 8
- OSP Cukrownia 0

Liczba młodzieżowych drużyn pożarniczych i liczba ich członków:

- działają dwie MDP przy OSP Żychlin (35 os.) i OSP Śleszyn (12 os.).

Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie miasta i gminy Żychlin od wielu lat stoi na najwyższym poziomie organizacyjnym. Bardzo dobre wyszkolenie i wyposażenie ochotników mają znaczący wpływ na bezpieczeństwo życia i mienia mieszkańców.

Ilość akcji w 2023 na terenie obejmującym 3 gminy Powiatu Kutnowskiego oraz teren sąsiedniego Powiatu Łowickiego.

- pożary 28

- wypadki drogowe 59
- alarmy fałszywe 11

Razem akcje: 98.

Znacząca liczba wyjazdów do wypadków spowodowana jest m.in. bliskością drogi krajowej nr 92.

OSP współdziała z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami poprzez: branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń, informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi, rozwijanie wśród członków ochotniczej straży pożarnej kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenia działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej, pozyskiwanie dotacji na zakup sprzętu i umundurowania, branie udziału w szkoleniach członków.

PSP Kutno zorganizowało następujące szkolenia :

- ❖ kierujących działaniami ratowniczymi - wzięło udział 2 strażaków,
- ❖ kierowców konserwatorów sprzętu ratowniczego - wzięło udział 5 strażaków,

OSP uczestniczą w zawodach sportowo-pożarniczych oraz prowadzą Młodzieżowe Drużyny Pożarnicze. Straż sprawuje pieczę nad Izbą Tradycji. Członkowie OSP pomagają również w organizacji imprez masowych, lokalnych uroczystości, festynów i świąt państwowych.

8.3 ZABEZPIECZENIE POBYTU OBYWATELI UKRAINY UCIEKAJĄCYCH PRZED DZIAŁANAMI WOJENNYMI

Agresja Rosji na Ukrainę wywołała nieznane dotąd w Polsce w tak dużej skali zjawisko kryzysu uchodźczego. Polscy obywatele i samorządy od pierwszego dnia otworzyły się na niesienie wszelkiej możliwej pomocy dla uchodźców przybyłych do Polski oraz mieszkańców Ukrainy.

Gmina Żychlin przy wsparciu Cukrowni Dobrzelin utworzyła punkt noclegowy dla uchodźców w hotelu zakładowym oraz punkt tymczasowy w sali sportowej wyposażony przez Caergill. Urząd Gminy w Żychlinie wraz z zaangażowanymi wolontariuszami i darczyńcami (m.in. Cukrownia i Cargill) przygotował trzy akcje humanitarne z dostarczeniem darów do Ukraińskich miast oraz przewożono uchodźców z przejść granicznych i kwaterowano ich w Żychlinie i Dobrzelinie.

- ❖ 2023. Noclegi, stystyki, miejsca:

Obywatele Ukrainy mieli zabezpieczony nocleg w 5 domach prywatnych (osoby fizyczne + firmy).

W 2023 zabezpieczono:

- świadczenia rodzinne 12 rodzin (w tym 16 osób dzieci), na kwotę 19 151,00 zł
- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300,00 zł - 5 osób
- zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia - 25 świadczeń na łączną kwotę 24 480,00 zł
- zasiłek okresowy - 6 świadczeń (2 osoby) - na kwotę 3 178 zł
- zasiłek celowy - 13 świadczeń (3 osoby) - na kwotę 4 440,00 zł

Zakupiono żywność, materace, śpiwory, artykuły higieniczne, artykuły chemiczne oraz sprzęt dla obywateli z Ukrainy jak i dla mieszkańców miasta partnerskiego na kwotę 30 464,63 zł. – darowizna dla Gminy Żychlin od Cargill.

Sala Sportowa ul. Barlickiego 4 na 40 osób (do chwili obecnej nie musiała być wykorzystana)

Dostawanie oraz wyposażenie sali sportowej do przyjęcia obywateli Ukrainy kosztowało ok. 64.000 zł, z czego ponad 20.000,00 zł pochodziło od sponsora (firma Cargill), która zakupiła sprzęt AGD oraz niezbędną pościel, koce, ręczniki itp.

W Gminnym Centrum Promocji i Informacji odbywała się zbiórka pomocy humanitarnej dla obywateli Ukrainy. Część darów trafiła do osób, które przybyły do gminy Żychlin, a część darów została wysłana do miasta partnerskiego.

Prowadzona była zbiórka finansowa oraz bezpośrednio z budżetu gminy przeznaczono środki na przygotowanie dwóch transportów humanitarnych dla miasta partnerskiego.

Uczniowie i przedszkolaki z Ukrainy znalazły miejsca w placówkach oświatowych, a ponadto zatrudniono obywatelkę Ukrainy, która pomagała pokonywać barierę językową i wspierała uczniów w czasie ich asymilacji w nowym obcojęzycznym dla nich środowisku.

Proponowano również osobom dorosłym możliwość nauki języka polskiego.

PODSUMOWANIE

W latach 2019-2023 polskie samorzady stanęły przed najpoważniejszymi od dekad wyzwaniami. Poza okresem pandemicznym i związanymi z nim obostrzeniami w życiu społecznym i gospodarczym, doszło do eskalacji problemów natury organizacyjno-prawnej. Rząd Zjednoczonej Prawicy (PiS-SP) rozpoczął wprowadzanie reform podatkowych, które jak się okazało w praktyce nie były dobrze przygotowane (były bardzo źle przygotowane), opracowane na szybko i przez to w ciągu jednego roku kalendarzowego (2022) mieliśmy do czynienia z trzykrotną zmianą systemu podatkowego. Powstał chaos organizacyjny i planistyczny, a o zakresach finansowych samorzady dowiadywały się w ostatnich miesiącach roku.

Zmiany wprowadzone przez Parlament i Rząd były o tyle istotne, że dotyczyły podstawową sferę działalności samorządu i wywołały istotne obniżenie dochodów własnych, co przy szybko rosnącej inflacji i kosztach prowadzenia działalności mocno ogranicza działalność gmin. Działalność w zakresie bieżącego funkcjonowania, ale również w zakresie inwestowania, z uwagi na brak nadwyżek operacyjnych budżetów. Mogliśmy się przekonać jak istotną rolę w życiu samorządów odgrywają politycy PiS z Warszawy, z Jarosławem Kaczyńskim na czele, którzy za wszelką cenę dążyli do centralizacji zarządzania miastami i wsiami, poprzez uzależnienie nas od ich decyzji finansowych, a wynik finansowy budżetu 2023 doskonale obrazował skutki decyzji z Nowogrodzkiej.

Szereg negatywnych dla społeczeństwa decyzji pchnęło nas do pokazania rządzącym czerwonej kartki i zmiany polityków u władzy. Teraz pozostaje nam rozliczyć nowych rządzących z realizacji obietnic wyborczych, które mają tak ważący wpływ na nasz Małe Ojczyzny.

Zachwiana równowaga finansów publicznych gmin pozostanie z nami na obecny 2024, aż do momentu wprowadzenia zmian odwracających skutki utraty naszych dochodów. Obecny Rząd RP mówi o tych zmianach w czasie przyszłym, w kontekście roku budżetowego 2025, ale nie ma żadnych gwarancji, że nowy, poprawiony system w pełni usprawni funkcjonowanie finansów publicznych. Trzeba oczywiście brać też pod uwagę, że przenoszonych jest też co raz więcej kosztów ze sfery centralnej na budżety gmin.

Gminy, nawet wobec tej skomplikowanej sytuacji, działając w dobie podwyższonego ryzyka utraty płynności finansowej, muszą planować i realizować zadania własne, zlecone oraz inwestycje. Nierezygnowanie z zaplanowanych inwestycji stanowi co raz większe wyzwanie. Szczególnie dla tych mniejszych i niezamożnych samorządów do jakich zalicza się Gmina Żychlin. Jak zawsze staramy się stawiać czoła wyzwaniom trudnych czasów i staramy się realizować narzucone reformy z jak najmniejszymi obciążeniami dla mieszkańców.

Planujemy i realizujemy ważne zadania wskazywane nam w czasie naszej pracy przez mieszkańców. Z obawami patrzymy w przyszłość, mimo pewnej małej dozy optymizmu związanego z oczekiwaniem na nowe decyzje obecnego Rządu RP.